

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

STUDIEPLAN FOR MASTERSTUDIUM I TEOLOGI OG MISJON

**120 STUDIEPOENG
STUDIEÅRET 2011-2012**

Godkjent av Fagråd: FR 11/10
Godkjent av høgskolens styre: FMH 07/10
Godkjent av NOKUT: 05. 01. 11

Innhold

1. Innledning.....	4
1.1 Innledning.....	4
1.2 Grunnlag for oppnåelse av mastergrad.....	4
1.3 Gradsbetegnelse.....	4
2. Opptak	4
2.1 Opptak	4
2.2 Opptakskrav.....	4
3. Studiets hovedmålsetting.....	5
3.1 Hovedmålsetting	5
3.2 Hva kvalifiserer studiet til?.....	5
4. Kvalifikasjonsrammeverk for masterstudium i teologi og misjon	5
5. Studiets faglige profil.....	6
5.1 Studieåret	6
5.2 Undervisningsspråk	6
5.3 Timetall og pensummengde.....	6
5.4 Evaluering- og vurderingsformer.....	6
6. Pedagogisk profil	6
7. Studiets oppbygning.....	7
8. Avtale med Misjonshøgskolen i Stavanger (MHS).....	8
9. Internasjonalisering og samarbeidspartnere	9
10. Kvalitetssikring av studiet.....	9
11. Emnebeskrivelser	10
11.1 Obligatoriske kjerneemner på 500-nivå	10
GT501 Det gamle testamente (10 stp/ECTS).....	10
NT501 Det nye testamente (10 stp/ECTS).....	13
ST501 Dogmatisk helhetssyn (10 stp/ECTS)	16
PT501 Menighetsbygging (10 stp/ECTS).....	19
MIS501 Religion og kultur (10 stp/ECTS).....	23
VIT501 Teologisk hermeneutikk (5 stp/ECTS)	26
MET501 Metodekurs – Det gamle testamente (5 stp/ECTS)	28
MET502 Metodekurs – Det nye testamente (5 stp/ECTS)	30
MET503 Metodekurs – Systematisk teologi (5 stp/ECTS)	32
MET504 Metodekurs – Misjonsvitenskap (5 stp/ECTS)	34
MET505 Metodekurs – Kirke- og misjonshistorie (5 stp/ECTS).....	37
AVH501 Masteravhandling (30 stp/ECTS)	39
11.2 Valgfrie fordypningsemner på 600-nivå.....	42
GT601 Israels historie og bibelsk arkeologi (10 stp/ECTS)	42

GT602 Skapelsesteologi (15 stp/ECTS)	45
GT603 Amosboken (10 stp/ECTS).....	49
GT604 Salmenes bok (10 stp/ECTS)	53
GT605 Jeremiaboken (10 stp/ECTS)	57
GT606 Hebraisk fordypning (10 stp/ECTS)	61
NT601 Jesu lignelser (10 stp/ECTS)	66
NT602 Nyere narrative og sosiale analyser av Markus (10 stp/ECTS).....	68
NT603 Apostlenes Gjerninger (10 stp/ECTS).....	71
NT604 1. og 2. Peters Brev (10 stp/ECTS).....	73
NT605 Kjønn og teologi i Det nye testamente (10 stp/ECTS).....	76
NT606 Dåp og nattverd i NT (10 stp/ECTS)	80
NT607 Eskatologien i Det nye testamente (10 stp/ECTS)	83
NT608 Bibeloversettelse (10 stp/ECTS).....	86
NT609 Tilbedelse av Jesus Kristus blant de første kristne (10 stp/ECTS)	90
KMH601 Oldkirken (10 stp/ECTS).....	93
KMH602 Martin Luthers teologi (10 stp/ECTS)	95
KMH603 Den lutherske bekjennelse (10 stp/ECTS)	100
KMH604 Nyere norsk kirkehistorie (10 stp/ECTS).....	103
KMH605 Misjonshistorie (10 stp/ECTS)	105
KMH606 Teologi i det 20. århundre (10 stp/ECTS)	107
KMH607 Kinas kirke- og misjonshistorie (10 stp/ECTS)	110
KMH608 Etiopias kirke- og misjonshistorie (15 stp/ECTS)	113
ST601 Rettferdiggjørelsen og helliggjørelsen (10 stp/ECTS)	117
ST602 Nådemidlene (10 stp/ECTS).....	120
ST603 Religionsfilosofi og apologetikk (10 stp/ECTS)	123
ST604 Lidelsen og det ondes problem (10 stp/ECTS).....	126
ST605 Kristen etikk i møte med pluralisme og ateisme (10 stp/ECTS)	129
ST606 Jesu lidelse, død og oppstandelse (15 stp/ECTS).....	132
MIS601 Misjonsstrategi (10 stp/ECTS)	139
MIS602 Kirkevekst (10 stp/ECTS)	145
MIS603 Jesusbilder i de tre monoteistiske religionene (10 stp/ECTS).....	149
MIS604 Kristen misjon og islam – dialog, vitnesbyrd og medvandring (10 stp/ECTS)	152
MIS605 Den globale kirke i endring (10 stp/ECTS).....	155
MIS606 Kontekstuell teologi (10 stp/ECTS).....	158
MIS607 Den forfulgte kirke (10 stp/ECTS).....	164
PT601 Organisasjons- og menighetsledelse (10 stp/ECTS)	168
PT602 Å forkynne Kristus i Det gamle testamente (10 stp/ECTS)	170
PT603 Fortellingsdidaktikk i trosopplæring (10 stp/ECTS)	173

1. Innledning

1.1 Innledning

Studieplanen for masterstudium i teologi og misjon tar utgangspunkt i følgende dokumenter: "Lov om universiteter og høyskoler" (2005), "Forskrift om grader og yrkesutdanninger" (2005), "Forskrift om krav til mastergrad" (2005) og "Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole" (2010).

1.2 Grunnlag for oppnåelse av mastergrad

Masterstudium i teologi og misjon oppnås på grunnlag av eksamener av 120 studiepoengs omfang og har en normert studietid på 2 år. Studiet kan også tas på deltid med minstetid på 3 år og maksimalt 5 år. I mastergraden inngår det et selvstendig arbeid på et omfang av 30 studiepoeng.

1.3 Gradsbetegnelse

Fullført studium gir graden Master i teologi og misjon.

2. Opptak

2.1 Opptak

Opptak til masterstudiet skjer hvert halvår. Søknadsfrist for opptak til høstsemesteret er 15. april, mens 15. november gjelder for vårsemesteret. Det er lokalt opptak og søknaden, sammen med gyldig dokumentasjon, sendes direkte til høgskolen. Søknad om opptak skjer på høgskolens nettsider.

2.2 Opptakskrav

Grunnlaget for opptak til studieprogrammet er ett av følgende:

1. Bachelor i teologi (180 stp), Bachelor i teologi og misjon (180 stp.) eller tilsvarende.
2. Bachelorgrad i kristendom/KRL med en fordypning i kristendom/KRL på minst 80 studiepoeng, der 20 studiepoeng skal være på fordypningsnivå. I tillegg må søkeren dokumentere gjennomført examen philosophicum, examen facultatum (20 stp.) og nytestamentlig gresk (20 stp.).
3. Utdanning som i henhold til §3-4 i "Lov om universiteter og høyskoler (2005) og "Forskrift om krav til mastergrad" (2005) §3 er godkjent som utdanning som kan anses som likeverdig med ovennevnte grad/utdanningsløp.
4. Høgskolen kan, i henhold til "Forskrift for mastergrad" (2005) §3, i spesielle tilfeller godkjenne andre dokumenterte kvalifikasjoner som helt eller delvis er likeverdige med ovennevnte opptakskrav.

Det faglige minstekravet for opptak til masterstudiet er et vektet gjennomsnitt på C/2,7 eller bedre for alle emner som er en del av opptaksgrunnlaget. Det benyttes vektning ut fra emnets omfang i studiepoeng. Gjennomsnittskarakteren vektet på grunnlag av fordypningsenheten og nytestamentlig gresk.

3. Studiets hovedmålsetting

3.1 Hovedmålsetting

Studiets hovedmålsetting er å utdanne og utruste til tjeneste og oppgaver innenfor kirke og kristent organisasjonsarbeid, både i Norge og i andre land.

3.2 Hva kvalifiserer studiet til?

Masterstudiet i teologi og misjon er et utdanningstilbud på høyt faglig nivå, som kvalifiserer til arbeid med formidling og undervisning i kirkesamfunn og kristne organisasjoner. Studietilbudet kvalifiserer til arbeid som misjonær eller pastortjeneste og for videre forsknings- og utviklingsarbeid innenfor teologi og misjon. Sammen med nødvendig tilleggstudning kan studiet også kvalifisere til prestetjeneste i Den norske kirke.

Studiet er også aktuelt for lærere, bibelskolelærere, forkynnere, misjonærer og frivillige menighetsarbeidere med en fullført grunnutdanning i teologi og som ønsker mer kompetanse innenfor det teologiske fagområdet.

4. Kvalifikasjonsrammeverk for masterstudium i teologi og misjon

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:	Ferdigheter:	Generell kompetanse:
<ul style="list-style-type: none">- har avansert kunnskap innenfor det teologiske fagområde og spesialisert innsikt i en av teologiens hoveddisipliner- har kunnskap om Bibelen og den kristne tro på faglig høyt nivå- har inngående kunnskap om vitenskapelige teori og metoder som anvendes i teologi- kan anvende kunnskap på nye områder innenfor teologien og dens hoveddisipliner- kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet	<ul style="list-style-type: none">- kan analysere eksisterende teorier og fortolkninger innenfor teologien og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning- kan bruke relevante metoder for forskning og faglig utviklingsarbeid på en selvstendig måte- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere formelle faglige resonnementer- kan gjennomføre et selvstendig avgrenset teologisk utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer	<ul style="list-style-type: none">- kan analysere faglig relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter- kan formidle omfattende selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer- kan kommunisere om teologiske problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten- kan bidra til nytenkning og innovasjonsprosesser

5. Studiets faglige profil

5.1 Studieåret

Studieåret er på 40 uker (10 måneder) fordelt på 2 semestre. Styret fastsetter en akademisk kalender for studieåret som gir informasjon om undervisnings- og eksamensperioder.

5.2 Undervisningsspråk

Studieprogrammet undervises på norsk og engelsk.

5.3 Timetall og pensummengde

Det er i hvert emne angitt antall undervisningstimer. For studenter som velger prosessorientert vurderingsform, kreves det obligatorisk fremmøte. Fraværet skal da ikke overstige 20% i det enkelte emne. Undervisningen blir organisert som studiesamlinger der studentene skal delta i forelesninger og seminar. I seminartimene skal studenten presentere referater fra pensumlitteraturen og utkast til oppgave.

I emner på 5 studiepoeng har studenten et lesepensum på 400 sider, mens pensumet er på mellom 750 og 800 sider i emner på 10 studiepoeng. Studenter som velger prosessorientert vurderingsform med oppgaveskriving må beregne å lese tilleggslitteratur som belyser den problemstillingen studenten skal besvare.

5.4 Evaluering- og vurderingsformer

Hvert enkelt emne har en selvstendig evalueringsform. Studenten kan i de fleste emner velge mellom prosessorientert oppgaveskriving eller klausureksamen som vurderingsform. De fleste emner har studiekrav som må fullføres for å få vurdering i emnet. Høgskolen benytter en gradert karakterskala fra A til F, der A er beste og E er dårligste ståkarakter. I enkelte emner benyttes vurderingsformen Bestått/ikke bestått.

For mer informasjon om vurderinguttrykk, eksamensavvikling, tillatte hjelpemidler til eksamen osv. henvises det til "Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole" (2010).

6. Pedagogisk profil

Innholdet i de forskjellige emnene formidles og bearbeides gjennom forelesninger, veiledning, lesing av litteratur, seminararbeid, gruppediskusjoner og endelig ved et avsluttende studentarbeid med påfølgende vurdering.

Studiet er ment tilrettelagt så fleksibelt at det kan tas både som deltidsstudium over lengre tid, eller som et heltidsstudium. Det forutsettes at studentene har tilgang til Internett. Siden studiet er emnebasert, kan studentene ta ulike deler og i ulikt tempo. Undervisningen vil bli organisert i samlinger som er tilgjengelige både for heltids- og deltidsstudenter; og den er lagt opp slik at studentene kan følge ett eller flere emner parallelt i hvert semester. Dessuten vil en vesentlig del av kommunikasjonen mellom høgskolen/lærerne og studentene kunne skje via høgskolens læringsplattform (*Fronter*). Det er mulig å veksle mellom heltids- og deltidsengasjement i studiet ved å ta enkelte deler av studiet over lengre tid og andre på fulltid.

7. Studiets oppbygning

Masterstudiet er et toårig heltidsstudium og er bygd opp av enkeltemner på 5 eller 10 studiepoengs omfang. Hvert enkelt emne har en selvstendig og avsluttende evalueringsform og kan dermed også tas som enkeltemne.

90 studiepoeng er definert som obligatoriske kjerneemner og må gjennomføres for å oppnå mastergrad. Disse kjerneemnene er definert på 500-nivå og undervises bare en gang i året:

Obligatoriske kjerneemner:	Studiepoeng:
GT501 Det gamle testamente	10
NT501 Det nye testamente	10
ST501 Dogmatisk helhetssyn	10
MIS501 Religion og kultur	10
PT501 Menighetsbygging	10
VIT501 Teologisk hermeneutikk	5
MET501 til MET505 Disiplinspesifikt metodekurs	5
AVH501 Masteravhandling	30
Sum studiepoeng for kjerneemner	90

Studenten skal videre gjennomføre valgfrie fordypningsemner på til sammen 30 studiepoeng. Minste fordypning i et emne er på 10 studiepoeng, mens størst mulig fordypningsemne er på 15 studiepoeng. Fordypningsemnene er på 10 eller 15 studiepoeng. Studentene velger fritt mellom emner på 600-nivå, men det anbefales en viss faglig bredde i fordypningsemnene.

Valgemnene er definert på 600-nivå og tilbys uregelmessig. Høgskolen vil ved studieårets begynnelse kunngjøre hvilke valgemner det blir tilbudt undervisning i. Det vil bli tilbudt undervisning i minst to fordypningsemner på 600-nivå hvert semester. Undervisningen i emnet forutsetter at mer enn 5 studenter er påmeldt i emnet. I de valgemner det gjennomføres undervisning i, kan studenten velge mellom prosessorientert evalueringsform eller sekstimers klausureksamen. Prosessorientert vurderingsform krever obligatorisk fremmøte til undervisningen. Dersom studenten velger et fordypningsemne det ikke tilbys undervisning i, må studenten gjennomføre en sekstimers klausureksamen. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning. Høgskolen tilbyr følgende valgfrie fordypningsemner:

Valgfrie fordypningsemne:	Studiepoeng:
GT601 Israels historie og bibelsk arkeologi	10
GT602 Skapelsesteologi	15
GT603 Amosboken	10
GT604 Salmenes bok	10
GT605 Jeremiaboken	10
GT606 Hebraisk fordypning	10
NT601 Jesu lignelser	10
NT602 Nyere narrative og sosiale analyser av Markus	10
NT603 Apostlenes Gjerninger	10
NT604 1. og 2. Peters Brev	10
NT605 Kjønn og teologi i Det nye testamente	10
NT606 Dåp og nattverd i NT	10
NT607 Eskatologien i Det nye testamentet	10

NT608 Bibeloversettelse	10
NT609 Tilbedelse av Jesus blant de første kristne	10
KMH601 Oldkirken	10
KMH602 Martin Luthers teologi	10
KMH603 Den lutherske bekjennelse	10
KMH604 Nyere norsk kirkehistorie	10
KMH605 Misjonshistorie	10
KMH606 Teologi i det 20. århundre	10
KMH607 Kinas kirke- og historie	10
KMH608 Etiopias kirke- og misjonshistorie	15
ST601 Rettferdigjørelsen og helligjørelsen	10
ST602 Nådemidlene	10
ST603 Religionsfilosofi og apologetikk	10
ST604 Lidelsen og det ondes problem	10
ST605 Kristen etikk i møte med pluralisme og ateisme	10
ST606 Jesu lidelse, død og oppstandelse	15
MIS601 Misjonsstrategi	10
MIS602 Kirkevekst	10
MIS603 Jesusbilder i de tre monoteistiske religionene	10
MIS604 Kristen misjon og islam – dialog, medvandring og vitnesbyrd	10
MIS605 Den globale kirke i endring	10
MIS606 Kontekstuell teologi	10
MIS607 Den forfulgte kirke	10
PT601 Organisasjons- og menighetsledelse	10
PT602 Å forkynne Kristus i Det gamle testamente	10
PT603 Fortellingsdidaktikk i trosopplæring	10

8. Avtale med Misjonshøgskolen i Stavanger (MHS)

Fjellhaug Internasjonale Høgskole (FMH) har inngått en avtale med Misjonshøgskolen i Stavanger (MHS) om opptak på profesjonsstudiet i teologi ved MHS. Avtalen innebærer at studenter som har oppnådd mastergrad i teologi ved FMH kan søke om opptak til praktisk-teologisk utdanning ved MHS. Studenten vil ikke oppnå cand. theol. graden, men få en bekreftelse på at de har en kompetanse som i innhold og omfang tilsvarer cand. theol. graden.

Det er i avtalen mellom FMH og MHS spesifisert hvilke emner som må være gjennomført og bestått ved høyskolen for at en slik bekreftelse fra MHS skal utstedes. Masterstudiet, sammen med videre studier ved MHS, kan således danne grunnlag for ordinasjon til prestedtjeneste i Den norske kirke, jmfør ”Forskrift om tilsetting av menighetsprest” §3.

Studenter som vurderer prestedtjeneste i Den norske kirke må tidlig i studiet gi beskjed om dette, slik at valg av emner skjer i samsvar med avtalen mellom Fjellhaug Internasjonale Høgskole og Misjonshøgskolen i Stavanger.

9. Internasjonalisering og samarbeidspartnere

Fjellhaug Internasjonale Høgskole vil samarbeide med andre akademiske institusjoner når det gjelder faglig utvikling og forskning og med kirker og kristne organisasjoner når det gjelder undervisning og eventuell praksis.

Fra 2010 har Fjellhaug Internasjonale Høgskole en formalisert forsknings- og utviklingsavtale med Misjonshøgskolen i Stavanger. Avtalen innebærer at vitenskapelig ansatte ved institusjonene kan samarbeide om forsknings- og utviklingsprosjekter, særlig innenfor de teologiske disiplinene bibelfag og missiologi.

Fjellhaug Internasjonale Høgskole har også undertegnet en samarbeidsavtale med Dansk Bibelinstitut i København. Avtalen innebærer lærer- og studentutveksling mellom institusjonene og muligheten for felles forsknings- og utviklingsprosjekter.

Høgskolen oppfordrer studentene til å ta et studiemester ved en utenlandsk institusjon. Det foreligger for tiden ingen konkrete utvekslingsavtaler med utenlandske utdanningsinstitusjoner, men høgskolen godkjenner og innpasser emner som er gjennomført ved godkjente læresteder. Dersom studenten ønsker å ta deler av masterstudiet i utlandet, må vedkommende avklare dette i god tid før utreise.

Fjellhaug Internasjonale Høgskole samarbeider også med Norsk Luthersk Misjonssamband og en rekke lokalmenigheter i Oslo-regionen. Samarbeidet er primært knyttet opp til gjennomføring av praksis.

10. Kvalitetssikring av studiet

Studiets kvalitet, innhold, gjennomføring og videreutvikling blir ivaretatt av høgskolens kvalitetssikringssystem. I 2009 ble høgskolens kvalitetssikringssystem godkjent av NOKUT. Jevnlig skal både ansatte og studenter gjennomføre evaluering av studiekvaliteten. Studentene skal foreta evalueringer av enkeltemner, og videre skal de evaluere den generelle studiekvaliteten gjennom en årlig studiekvalitetsundersøkelse. Resultatene og hovedfunnene ved både emneevalueringene og studiekvalitetsundersøkelsen blir behandlet i de aktuelle rådene innenfor kvalitetssikringssystemet.

Høyere Grads råd (HG-råd) er masterprogrammets øverste faglige råd med vedtaksmyndighet. HG-råd behandler og fatter vedtak i saker som omhandler undervisning, eksamensordninger, mindre justeringer av pensumlitteratur og fastsetter kvalitetssikringstiltak for studier på høyere grad. Det er to studentrepresentanter fra masterprogrammet med tale- og stemmerett i HG-råd.

En viktig del av masterstudiets kvalitetssikring er aktiv bruk av senesorrapporter fra eksterne sensorer. Alle emner vil i den avsluttende vurderingsformen, det vil si på oppgaven eller klausureksamenene, ha ekstern sensor. Ekstern sensor vil i etterkant av sensuren utforme en sensorrapport for emnet. Sensorrapporten vurderer emnets innhold, læringsmål og pensumlitteratur og kommer med tilråding for eventuell faglig videreutvikling av emnet/fagområdet. Sensorrapporten blir forelagt og drøftet i HG-råd, som fatter eventuelle kvalitetssikringsvedtak.

For mer informasjon om høgskolens kvalitetssikringssystem henvises det til ”Kvalitetssystem for Fjellhaug Internasjonale Høgskole ” som er tilgjengelig på høgskolens nettsider.

11. Emnebeskrivelser

11.1 Obligatoriske kjerneemner på 500-nivå

GT501 Det gamle testamente (10 stp/ECTS)

Emnekode:	GT501
Emnenavn:	Det gamle testamente
Studiepoeng:	10
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jens Bruun Kofoed
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for og fortolke sentrale teologiske temaer og tradisjoner i GT
- gjøre utførlig rede for og drøfte sentrale problemstillinger omkring enhet og mangfold i GTs vitnesbyrd og tale om Gud
- gjøre rede for og drøfte hermeneutiske grunnspørsmål omkring forholdet mellom GT og NT, samt kirkens videre bruk av GT
- gjøre rede for sentrale posisjoner i forskningshistorien og nyere tilrettelegginger av gammeltestamentlig teologi som akademisk disiplin

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- eksegere et utvalg gammeltestamentlige tekster ut fra oversatt tekst og gi en teologisk fortolkning av dem: Ex 15:1-21; Ex 24; 2 Sam 7:1-17; 1 Kg 8:1-21; Jer 33; Sal 19; Sal 89
- assosiere og kombinere ulike tekster som berører felles teologisk tematikk, eller som kan relateres til samme teologiske tradisjon
- analysere hvilke forutsetninger og særtrekk det er som preger ulike sentrale fremstillinger av gammeltestamentlig teologi
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger av gammeltestamentlig bibelteologi og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om gammeltestamentlig bibelteologi under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forholde seg selvstendig og kritisk til aktuell debatt omkring gammeltestamentlig bibelteologi som akademisk disiplin
- forholde seg selvstendig og kritisk til bruken av det gamle testamentet i teologi, kirke og samfunn
- aktualisere det gammeltestamentlige vitnesbyrd på en selvstendig, kritisk og teologisk reflektert måte i møte med kirke, misjon og menighetsliv
- aktualisere det gammeltestamentlige vitnesbyrd og bidra som selvstendig og kritisk stemme i aktuell verdidebatt i samfunnet
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter i Det gamle testamente for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet inneholder tre hovedelementer: forskningshistorisk gjennomgang, eksegesis og arbeid med sentrale teologiske temaer og tradisjoner i GT. I den forskningshistoriske gjennomgangen vil vi se nærmere på hvordan GT-teologi oppstod som akademisk disiplin, og hvordan den har utviklet seg frem til der den står i dag. I denne gjennomgangen vil det bli særlig fokusert på betydelige figuranter innenfor GT-teologien. Siktemålet er å analysere hvordan GTs teologi har blitt fremstilt og hvordan dens karakter og oppgave som akademisk disiplin har blitt forstått. Herunder vil også hermeneutiske grunnspørsmål knyttet til forholdet mellom GT og NT og kirkens videre bruk av GT bli drøftet.

Gjennom det eksegetiske arbeid med utvalgte tekster vil fokuset bli lagt på å videreutvikle eksegetiske ferdigheter, drøfte alternative lesemåter og tydeliggjøre utfordringer vedrørende forholdet mellom eksegesis og GT-teologi. Gjennom arbeidet med de utvalgte tekstene berøres sentrale GT-teologiske temaer og tradisjoner som eksodustradisjonen, pakt, David-dynastiet, tempel, eskatologi, skapelse, visdom og teodicé. Disse vil videre bli analysert og utfoldet gjennom et bredere tilfang av GT-tekster. Det vil bli lagt særlig vekt på såkalt kongeteologi, tempelteologi og teodicéproblematikk.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.

3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema, godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen, og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor, gjennomfører istedenfor en sekstimers kausureksamen.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgskolen.

Allen, Leslie C. (2008): *Jeremia* (OTL). Louisville, KY: Westminster John Knox; ss. 372-380.

Anderson, A. A. (1989): *2 Samuel* (WBC 11). Dallas, TX: Word Books Publisher; ss. 109-123.

Brueggemann, Walter (2008): *Theology of the Old Testament: An Introduction* (LBT). Nashville, TN: Abingdon Press.

DeVries, Simon J. (2004): *1 Kings*. WBC 12. 2nd Edition. Nashville, TN: Thomas Nelson; ss. 113-120.

Durham, John I. (1987): *Exodus* (WBC 3). Dallas, TX: Word Books Publisher; ss. 198-210, 338-348.

Goldingay, John (2006): *Old Testament Theology: Israel's Faith*. Downers Grove, IL: IVP; ss. 15-253.

Goldingay, John (2006): *Psalms. Vol 1: Psalms 1-41* (Baker Commentary on the Old Testament Wisdom and Psalms). Grand Rapids, MI: Baker Academic; ss. 282-299.

Goldingay, John (2007): *Psalms. Vol 2: Psalms 42-89* (Baker Commentary on the Old Testament Wisdom and Psalms). Grand Rapids, MI: Baker Academic; ss. 660-694.

Perdue, Leo G., Robert Morgan og Benjamin D. Sommer (2009): *Biblical Theology: Introducing the Conversation* (LBT 1). Nashville, TN: Abingdon Press; ss. 55-136.

NT501 Det nye testamente (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT501
Emnenavn:	Det nye testamente
Studiepoeng:	10
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Sverre Bøe
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for innledningsspørsmål knyttet til Lukasevangeliet og 1. og 2. Korinterbrev
- gjøre rede for spørsmål knyttet til et faglig studium av den historiske Jesus og tradisjonene omkring ham
- gjøre rede for sentrale spørsmål i paulinsk teologi, særlig de som aktualiserer seg gjennom studiet av Korinterbrevene

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- eksegere nytestamentlige tekster ut fra den greske tekst på en metodisk, selvstendig og faglig måte
- eksegere et utvalg av tekster fra Lukas-evangeliet og Korinterbrevene og sette disse inn i rammen av henholdsvis synoptisk og paulinsk bibelteologi
- analysere hvilke forutsetninger og særtrekk det er som preger ulike sentrale fremstillinger av synoptisk og paulinsk bibelteologi, særlig knyttet til Lukasevangeliet og Korinterbrevene
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om Det nye testamentets bibelteologi og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om nytestamentlig bibelteologi under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forholde seg selvstendig og kritisk til bruken av Det nye testamente i teologi, kirke og samfunn, særlig når det gjelder tekster fra Lukasevangeliet og Korinterbrevene
- aktualisere de nytestamentlige tekstene som utgjør pensum på en selvstendig, kritisk og teologisk reflektert måte i møte med kirke, misjon og menighetsliv
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på bibelfaglige emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter

- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere bibelfaglige temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold

I den delen av emnet som fokuserer på Lukasevangeliet og synoptisk teologi, skal studentene jobbe eksegetisk med følgende utvalgte tekster fra Lukasevangeliet: 1,1-4; 3,1-22; 6,12-49; 7,36-8,3; 9,18-36; 10,25-42; 12,1-21; 12,49-13,9; 14,15-16,31; 17,20-18,30; 20,9-26; 22,14-46; 23,26-49; 24,13-53. Videre skal det foretas en studie av synoptisk bibelteologi, med vekt på forståelsen av Guds rike, kristologi, disippelskap og etiske forhold, den historiske Jesus og lignelsestolkning.

I den delen av emnet som fokuserer på Korinterbrevene og paulinsk teologi, skal studentene jobbe eksegetisk med følgende utvalgte tekster fra Korinterbrevene: 1 Kor 1,1-10, 18-31; 2,1-5; 3,5-17; 4,14-17; 5,1-13; 6,12-20; 7,1-40; 8,1-13; 9,15-23; 11,17-34; 12,1-15,58. 2 Kor 4,1-12; 5,11-6,2; 8-9; 11,1-12,10; 13,5-13. Videre skal det foretas en studie av Korinterbrevenes teologi, med vekt på betydningen av evangeliet for ulike ekkelesiologiske problemstillinger knyttet til etikk og kristent fellesskap, konflikt og forsoning, oppstandelse og eskatologi, apostlenes lidelse og tjeneste.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema, godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen, og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor, gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgsolen.

1. Tekster fra Lukasevangeliet

Johnson, Luke T. (1991): *The Gospel of Luke* (Sacra Pagina 3). Collegeville, MN: The Liturgical Press; ss. 2-30; 63-68; 104-116; 126-132; 150-157; 171-176; 193-199; 207-213; 228-256; 262-280; 309-315; 336-348; 372-384; 392-400. (totalt 160 sider).

og, enten:

Kvalbein, Hans (2008): *Jesus – Hva ville han? Hvem var han? En innføring i de tre første evangelienes budskap*. Oslo: Luther; ss. 75-181; 228-277 og 307-354. (totalt 202 sider).

eller:

Dunn, James D. G. (2003): *Jesus Remembered* (Christianity in Making, vol. 1). Grand Rapids, MI/Cambridge, UK: Eerdmans; ss. 383-487; 543-611 og 705-763. (totalt 180 sider).

2. Tekster fra Korinterbrevene

Witherington, Ben (1995): *Conflict and Community in Corinth: A Socio-Rhetorical Commentary on 1 and 2 Corinthians*. Grand Rapids, MI: W. B. Eerdmans; ss. 1-47; 69-97; 106-120; 154-155; 191-195; 241-290; 325-352; 385-398; 411-429 og 471-476

Furnish, V. P. (1999): *The Theology of the First Letter to the Corinthians*. Cambridge: Cambridge University Press.

ST501 Dogmatisk helhetssyn (10 stp/ECTS)

Emnekode:	ST501
Emnenavn:	Dogmatisk helhetssyn
Studiepoeng:	10
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for ulike oppfatninger om bibelsyn, treenighetslæren og rettferdiggjørelseslæren og kunne forklare og vurdere hvordan disse dogmene gir ressurser til luthersk dogmatisk helhetstenkning
- analysere nyere tolkninger av treenighetslæren, kristologien og frelseslæren i moderne teologi og kunne vurdere disse i et teologihistorisk og eksegetisk perspektiv
- gjøre rede for og analysere divergerende luthersk-teologiske oppfatninger av antropologien, frelsen, kirken, nådemidlene, og kunne drøfte forholdet mellom disse dogmene ut fra overordnede teologiske perspektiver
- gjøre rede for ikke-lutherske tolkninger av den kristne læren om antropologien, frelsen, læren om kirken og nådemidlene og vurdere de lutherske oppfatningene i forhold til disse

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og vurdere sentrale lutherske lærepunkter ut med utgangspunkt i Skriften og Den evangelisk-lutherske bekjennelse
- analysere og forholde seg kritisk til dogmatiske fremstillinger og kunne anvende disse til faglige resonnementer
- gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om dogmatiske spørsmål under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- aktualisere dogmatiske temaer på en selvstendig, kritisk og teologisk reflektert måte i møte med kirke, misjon og menighetsliv
- delta i faglige samtaler som drøfter teologiens vilkår og innhold til enhver tid
- identifisere og utvikle et integrert dogmatisk helhetssyn

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter i dogmatikk for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere dogmatiske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet gir en helhetlig forståelse av den lutherske trosoppfatning. De forskjellige lærepunkter studeres med utgangspunkt i tre overordnede teologiske perspektiver: For det første vektlegges bibelsynet og bibeltolkningens betydning for etableringen av en dogmatisk helhetsoppfatning. For det andre vektlegges treenighetslærens betydning med tanke på hvordan de forskjellige dogmer kan integreres i et helhetlig dogmatisk system. For det tredje legges det vekt på rettferdiggjørelsesdogmets betydning for forståelsen av de forskjellige lærepunkter i en luthersk helhetsoppfatning av dogmatikken. Hva angår det siste, legges det særlig vekt på å formidle forståelse av antropologien, forholdet mellom troen og de gode gjerninger, nådemidlene og kirkelæren. En viktig side ved studiet er å vise at ulik forståelse av de nevnte perspektiver også fører til divergerende teologiske oppfatninger. Det blir også gitt innføring i andre, ikke-lutherske, tolkninger av de kristne dogmer, slik disse har kommet til uttrykk tidligere i teologihistorien og i nyere tid.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prossessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgskolen.

Enten:

Valen-Sendstad, Aksel (1996): *Troens fundament. Dogmatiske hovedspørsmål i lys av bibelsk ontologi*. Århus: Forlaget Kolon; ss. 15-622.

og:

Bayer, Oswald (2007): *Theology the Lutheran Way*. Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company; ss. 1-213.

eller:

Braaten, Carl E. og Jenson, Robert (eds.) (1984): *Christian Dogmatics*. Volume I. Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 83-163, 269-353, 363-468 og 469-569.

og:

Braaten, Carl E. og Jenson, Robert (eds.) (1984): *Christian Dogmatics*. Volume II. Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 5-389.

PT501 Menighetsbygging (10 stp/ECTS)

Emnekode:	PT501
Emnenavn:	Menighetsbygging
Studiepoeng:	10
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Professor Arne Redse
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for luthersk ekklesiologi generelt
- gjøre rede for gudstjenestens historie og kjerneelementer
- gjøre rede for hvordan en forsamling kan organiseres etter ulike modeller og hvordan disse modellene kan begrunnes
- gjøre rede for hvordan et kirkesamfunn kan organiseres etter ulike modeller og hvordan disse modellene kan begrunnes
- gjøre rede for forskjellige modeller for samarbeid mellom en kirke og en misjonsorganisasjon

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og drøfte forholdet mellom en konkret kirke og en konkret misjon
- analysere og drøfte hvordan gudstjenesten kan utvikles i en konkret kontekst
- analysere og drøfte hvordan flere forsamlinger i et gitt område best kan organiseres sammen til et kirkesamfunn
- gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om menighetsbygging under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være bedre utrustet – både kunnskapsmessig og holdningsmessig – til å takle i praksis de utfordringene som er nevnt under ferdigheter
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter i emnet for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere praktisk-teologiske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet dreier seg om spørsmål angående (1) generelle ekklesiologiske prinsipper og strategier for forsamlingsbygging og organisering av nye kirker, (2) utforming av gudstjenesten og andre samlinger i den lokale forsamling, (3) organisering av den lokale forsamling med tanke på ledelse og faste og frie tjenester (nådegaver), (4) forholdet mellom enkeltforsamlinger og kirkesamfunnet de eventuelt tilhører, slik dette kommer til uttrykk i ulike typer kirkekonstitusjoner og (5) ulike modeller for samarbeid mellom misjonsorganisasjoner og kirkesamfunn på misjonsfeltene.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

1. Generelle prinsipper og strategier for forsamlingsbygging (ca. 220 sider):

*American Lutheran Church (XXXX): *Mission Principles and Priorities*. ALC.

Grane, Leif (1970): *Confessio Augustana – oversettelse med noter*. København: Gyldendal. Artikkel 5,7-10, 14-15 og 24. (8 sider).

- *NLM (1991): *Prinsipperklæring om misjon. NLMs misjonsstrategi i 90-årene*. (NLMs generalforsamling i 1991); ss. 7, 15-18, 31-37.
- [*NLM (1991): *Statement on Mission: A declaration on the Mission Strategy of Norwegian Lutheran Mission in the Nineties*. (NLM's General Assembly in 1991); ss 7, 15-18; 31-37.]
- *NLM (1997): *Visjon og virkelighet i misjonsarbeidet. Plan for perioden 1997-2003*. (NLMs generalforsamling i 1997); ss. 26-39.
- *NLM (2000): *Ingen snarvei for evangeliet. Handlingsplan for ytremisjonsarbeidet*. (NLMs generalforsamling i 2000); ss. 16-18; 49-53.
- *NLM (2003): *Herre, vis oss din vei. Visjonsdokument for perioden 2003-2009*. (NLMs generalforsamling 2003); ss. 10-28.
- *NLM (2009): "NLMs misjonsstrategi mot år 2020. Der hvor Kristi navn ikke før var nevnt", i: *Til Frihet. NLMs generalforsamling 2009 – Sakliste og dokumenter*. (NLMs generalforsamling 2009); ss. 77-84.
- *NLM (2006): *Strategidokument for La Mission Evangélique Luthérienne en Côte d'Ivoire et au Mali*. NLM.
- *Redse, Johannes (2004): "Strategi for arbeidet blant mahou-folket i Elfenbenskysten", i: *Innsyn*, nr. 33. Dagfinn Solheim (red.); ss. 50-57.
- Skjevesland, Olav (1993): *Huset av levende steiner*. Oslo: Verbum; ss. 149-216.
- Skjevesland, Olav (1999): *Invitasjon til praktisk teologi*. Oslo: Luther Forlag; ss. 79-91.
- Warren, Rick (1995): *Måltrettet menighet. Vekst uten å gå på akkord med budskap og oppdrag*. Oslo: Rex; ss. 237-278.
- 2. Gudstjenesteordninger (217 sider):**
- *Luther, Martin (1965): *The German Mass* (Luthers Works Vol 53): Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 62-69.
- *NLM: *Ritual for NLMs menigheter på misjonsmarkene*. NLM.
- *NLM (2004): *Ordninger: Dåp og nattverd, salving og forbønn for syke*. NLMs hovedstyre.
- Redse, Arne (1995). *Gathered together in Jesus' Name*. Hong Kong: Taosheng Publishing House; ss. 5-65; 74-148.
- *Redse, Arne (1994): *To Know Our Liturgy*. Hong Kong: Taosheng Publishing House.
- Skjevesland, Olav (2003): *Tro og tradisjon i en ny tid*. Oslo: Luther Forlag; ss. 89-102.
- 3. Tjenstedifferensiering (157 sider):**
- *Kirkerådet (1975): *Embetsteologi i Den norske kirke: Innstilling fra et utvalg nedsatt av Kirkedepartementet*.
- *Kjebekk, Erik, Erling Lundeby, Jan Sandvik og Arne Helge Teigen (1998): *Ordinasjon og innvielse i NLM*.

*NLM: *Ritual for Norsk Luthersk Misjonssambands misjonsmarker*.

Skjevesland, Olav (1998): *Morgendagens menighet: Ledelse og livsform*. Oslo: Verbum; ss. 8-158.

4. Kirkesamfunnskonstitusjoner (86 sider + ref.):

*NLM: *Kirkeforfatning: Norsk Luthersk Misjonssambands menigheter på misjonsmarken*. NLM.

*Lutheran Free Church (XXXX): *The Fundamental Principles and Rules for Work*.

*Lutheran Free Church (1962): *Declaration of Faith and A Statement on the Historical Situation*. Thief River Falls: Lutheran Free Church.

5. Samarbeidsavtaler mellom NLM og kirkene NLM samarbeider med:

*Lindqvist, Ingmar (1982): "The function of the foreign mission agencies according to mission/church agreements", i: *Partners in Mission – Tanzania*. Ingmar Lindqvist (red.). Åbo: Åbo Akademi, 1982; ss. 59-63, 76-83, 92-99, 163-169.

MIS501 Religion og kultur (10 stp/ECTS)

Emnekode:	MIS501
Emnenavn:	Religion og kultur
Studiepoeng:	10
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Professor Arne Redse
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekk i religionsvitenskapens utvikling
- gjøre rede for forholdet mellom begrepene livssyn, worldview, religion og kultur
- gjøre rede for spenningen mellom nasjonalisme og globalisering i nyere tid
- gjøre rede for moderne sekularisering i forhold og spenning til postmoderne nyreligiøsitet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten:

- ha styrket sin evne til å omgås mennesker med forskjellige bakgrunner kulturelt og religiøst
- ha styrket sin evne til å analysere kulturer og religioner
- ha styrket sine forutsetninger for å kunne delta i dialog og debatt angående religiøse og ideologiske spørsmål og konfliktstoff på en konstruktiv måte
- gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om menighetsbygging under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten:

- ha styrket sin evne til å kunne skille mellom det som er individuelt, kulturelt og allment forankret
- ha styrket sin evne til å vurdere positive og negative sider ved den økende globaliseringen.
- ha tilegnet seg innsikt i hvor grensene for religionsfriheten bør trekkes
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter i religions- og kulturkunnskap for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere religions- og kulturfaglige temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet tar opp problemstillinger knyttet til grunnbegrepene religion og kultur. Et sentralt anliggende er å forsøke å definere disse to begrepene i forhold til hverandre. For øvrig blir også begrepene livssyn og worldview forsøkt bestemt i denne sammenhengen. Et viktig anliggende vil være å lære seg grep for analyse av religioner og kulturer. Modeller for kulturanalyse blir behandlet.

Vår tid er preget av en økende globalisering. Hva legges i dette begrepet? Og hva er motpolene? Hva med nasjonalismebegrepet i denne sammenhengen? Det er et anliggende å relatere begrepsfeltene globalisering og nasjonalisme/nasjonsbygging.

I forbindelse med fleste av disse begrepene er det interessant og viktig å definere grensene for den individuelle frihet. Hvordan bestemmes vår religionsfrihet/livssynsfrihet og kulturelt bestemte frihet? Og hva med en nasjons frihet i forhold til den globale gjensidige avhengighet?

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prossessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgsolen.

Bøhn, Henrik og Magne Dypedahl (2009): *Veien til interkulturell kompetanse*. Bergen: Fagbokforlaget.

Eriksen, Thomas Hylland (2008): *Globalisering: Åtte nøkkelbegreper*. Oslo: Universitetsforlaget.

Eriksen, Thomas Hylland og Torunn Arntsen Sørensen (2006): *Kulturforskjeller i praksis: Perspektiver på det flerkulturelle Norge* (4. utg). Oslo: Gyldendal; ss. 19-120.

Furseth, Inger og Pål Repstad (2003): *Innføring i religionssosiologi*. Oslo: Universitetsforlaget; ss. 26-162.

Hjelde, Sigurd (1998): "Forspill, forutsetninger og framvekts", i: *Enhet i mangfold? 100 år med religionshistorie i Norge*. Inger Marie Ruud og Sigurd Hjelde (red). Oslo: Tano Aschehoug; ss. 25-44.

Klausen, Arne Martin (1992): *Kultur, mønster og kaos*. Oslo: Gyldendal; ss.10-174.

Krogseth, Otto (2009): "Kollektiv identitet og kulturell erindring", i: *Danning, identitet og dialog: Festskrift til Jan Ove Ulstein og Per Magne Aadnanes*. Birger Løvlie, Ralph Meier og Arne Redse (red.). Trondheim: Tapir; ss. 51-61.

Krogseth, Otto (2009): "Religion og kultur", i: *Religion og kultur: Ein fleirfagleg samtale*. Arve Brunvoll, Hans Bringeland, Nils Gilje og Gunnar Skirbekk (red.). Oslo: Universitetsforlaget; ss. 32-45.

Redse, Arne (2007): "Freedom of Religion, Religious Tolerance, and the Future of Christian Mission in the Light of Samuel P. Huntington's Thesis on the Clash of Civilization and the Remaking of the World Order", i: *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap* nr. 4, 2007. Tormod Engelsen (red.). Oslo: Tapir; ss. 259-278.

Redse, Arne (2009): *Utkast til ein modell for kulturanalyse*. HVO: Hustrykkeriet.

Skirbekk, Sigurd (2008): *Nasjonalstaten: Velferdsstatens grunnlag*. Oslo: Kolofon; ss.43-103.

Aadnanes, Per Magne (2008): *Gud og kvarmann: Kyrkja og en nye religiøsiteten*. Oslo: Universitetsforlaget; ss. 27-79; 309-329.

VIT501 Teologisk hermeneutikk (5 stp/ECTS)

Emnekode:	VIT501
Emnenavn:	Teologisk hermeneutikk
Studiepoeng:	5
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Professor Kurt Christensen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for hermeneutikkens utvikling i teologi og filosofi, særlig i nyere tid
- gjøre utførlig rede for nyere trender og skoleretninger i moderne hermeneutikk
- drøfte og vurdere hermeneutikkens betydning og relevans for teologien og for forståelsen av forskjellige livssyn
- reflektere over og drøfte forståelse av teksttolkningens forskjellige problemstillinger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- vurdere og analysere teologisk problematikk i lys av hermeneutiske problemstillinger
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om teologisk hermeneutikk og anvende disse til å gjennomføre faglige resonneringer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om teologisk hermeneutikk under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på emner om teologisk hermeneutikk for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Studiet sikter på å gi grundig innføring i hermeneutikkens problemstillinger, slik disse er kommet til uttrykk, særlig i den teologiske tenkning. Studiet er delt i to. Hermeneutikkens utvikling i perioden fra det første århundre frem til Schleiermacher studeres oversiktsmessig, mens perioden fra Schleiermacher frem til vår samtid skal studeres grundigere.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Thiselton, Anthony C. (1992): *New Horizons in Hermeneutics*. Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House; ss. 1-236, 272-409 og 471-514.

MET501 Metodekurs – Det gamle testamente (5 stp/ECTS)

Emnekode:	MET501
Emnenavn:	Metodekurs – Det gamle testamente
Studiepoeng:	5
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jens Bruun Kofoed
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Nei
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for egne refleksjoner omkring ulike eksegetiske metoder til gammeltestamentlig arbeid på et vitenskapelig nivå

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne frem til og anvende relevant bakgrunnsmateriale for tolkning av ulike gammeltestamentlige tekster og temaer
- identifisere hvilke metoder som dominerer ulike fremstillinger i gammeltestamentlig faglitteratur
- analysere og vurdere selvstendig hvilke metoder som best vil være egnet til ulike slags faglige arbeider med gitte gammeltestamentlige tekster og temaer
- anvende relevante metoder i eget arbeid, særlig i arbeid med sin masteravhandling

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg selvstendig og kritisk til ulike slags bruk av bibeltekster i teologi, kirke og samfunn
- bidra til nytenkning og etterprøving av ulike tilnærminger til de gammeltestamentlige tekstene
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å gjennomføre et avgrenset og selvstendig forskningsprosjekt under faglig veiledning i Det gamle testamente

Emnets innhold:

Emnet er todelt. Den første delen vil være fokusert på å gi studentene en grundig innføring i ulike eksegetiske metoder til gammeltestamentlige arbeider anvendt på et vitenskapelig nivå. Denne innføringen vil dekke både klassiske historisk-kritiske metoder som kilde-, form- og redaksjonskritikk, samt nyere, tekst- og leserorienterte metoder. Den andre delen vil være fokusert på å gi den enkelte student respons og veiledning med hensyn til oppgaveskrivingen.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 15 undervisningstimer, som består av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere en prosjektbeskrivelse for masteravhandlingen og få respons fra medstudenter og faglærere. Forelesningene gjennomgår de viktigste delene av pensum i vitenskapelig metode.

Videre arrangeres det et dagsseminar om fagoppgaveskriving. Seminaret gir en innføring i skriveprosesser og gir råd om god oppgaveskriving og utforming. Seminaret tar utgangspunkt og vil gjøre seg bruk av boken *Masteroppgaven. Hvordan begynne – og fullføre* av Euris Larry Everett og Inger Furuseth (Universitetsforlaget 2004).

Det tilbys videre et tre-timers kurs i hvordan en gjennom bibliotek og andre søketjenester kan finne relevant materiale til å kunne skrive sin masteravhandling.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Delta i det obligatoriske dagsseminaret om fagoppgaveskriving og kurset om bibliotekssøk.
3. Skrive og fremlegge en prosjektbeskrivelse på 1000 ord, med beskrivelse av avhandlingens tema, problemstilling og disposisjon av oppgaven.
4. Gi respons på medstudenters prosjektbeskrivelse, fremlagt i seminarene.
5. Skrive en oppgave på 2000 ord som drøfter metodiske spørsmål i tilknytning til masteravhandlingen. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av godkjent fremmøte og den skriftlige prosjektbeskrivelsen og oppgaven. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Barton, John (1996): *Reading the Old Testament: Method in Biblical Study*. London: Darton, Longman, Todd.

Deler av denne boken kan i samråd med faglærer byttes ut med artikler eller utdrag fra andre fagbøker i den grad det ytterligere vil spisse den metodeinnsikt studenten vil trenge i sitt arbeid med sin masteravhandling.

MET502 Metodekurs – Det nye testamente (5 stp/ECTS)

Emnekode:	MET502
Emnenavn:	Metodekurs – Det nye testamente
Studiepoeng:	5
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Sverre Bøe
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Nei
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- føre rede for egne refleksjoner omkring ulike eksegetiske metoder til nytestamentlig arbeid på et vitenskapelig nivå

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne frem til og anvende relevant bakgrunnsmateriale for tolkning av nytestamentlige tekster og temaer
- identifisere hvilke metoder som preger ulike fremstillinger i nytestamentlige fagbøker
- analysere, velge og begrunne hvilke metoder som vil være best egnet til ulike slags faglig arbeider med gitte nytestamentlige tekster og temaer
- anvende relevante metoder i eget arbeid, særlig i arbeid med sin masteravhandling

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg selvstendig og kritisk til ulike slags bruk av bibeltekster i teologi, kirke, misjon og samfunn
- bidra til nytenking og etterprøving av ulike tilnærminger til de nytestamentlige tekstene
- reflektere omkring kontekstualisering av nytestamentlige tekster til ulike kulturer
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å gjennomføre et avgrenset og selvstendig forskningsprosjekt under faglig veiledning i Det nye testamente

Emnets innhold:

Dette emnet er bygget opp om to hovedaspekter. For det første vil emnet gi inngående kjennskap til de eksegetiske metoder som brukes i vitenskapelige arbeider til nytestamentlige tekster. Dette gjelder både tradisjonelle historisk-kritiske metoder, samt nyere sosial-historiske, litterære og narrative tilganger.

For det andre vil emnet gi bakgrunn for selvstendig refleksjon omkring egne valg av metoder og tilgang til studentens eget arbeid med nytestamentlige tekster og emner i arbeidet

med Masteravhandlingen. Det er samtidig et mål at studenten skal kunne gi utfyllende begrunnelse for valg av metoder og de implikasjoner det har for avhandlingsarbeidet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 15 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere en prosjektbeskrivelse for masteravhandlingen og få respons fra medstudenter og faglærere. Forelesningene gjennomgår de viktigste delene av pensum i vitenskapelig metode.

Videre arrangeres det et dagsseminar om fagoppgaveskriving. Seminaret gir en innføring i skriveprosesser og gir råd om god oppgaveskriving og utforming. Seminaret tar utgangspunkt og vil gjøre seg bruk av boken *Masteroppgaven. Hvordan begynne – og fullføre* av Euris Larry Everett og Inger Furuseth (Universitetsforlaget 2004).

Det tilbys videre et tre-timers kurs i hvordan en gjennom bibliotek og andre søketjenester kan finne relevant materiale til å kunne skrive sin masteravhandling.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Delta i det obligatoriske dagsseminaret om fagoppgaveskriving og kurset om bibliotekssøk.
3. Skrive og fremlegge en prosjektbeskrivelse på 1000 ord, med beskrivelse av avhandlingens tema, problemstilling og disposisjon av oppgaven.
4. Gi respons på medstudenters prosjektbeskrivelse, fremlagt i seminarene.
5. Skrive en oppgave på 2000 ord som drøfter metodiske spørsmål i tilknytning til masteravhandlingen. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av godkjent fremmøte og den skriftlige prosjektbeskrivelsen og oppgaven. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgsolen.

Green, J. B. (2004): *Hearing the New Testament: Strategies for Interpretation*. Eugene, OR: Wipf & Stock Publishers.

Deler av denne boken kan i samråd med faglærer byttes ut med artikler eller utdrag fra andre fagbøker i den grad det ytterligere vil spisse den metodeinnsikt studenten vil trenge i sitt arbeid med sin masteravhandling.

MET503 Metodekurs – Systematisk teologi (5 stp/ECTS)

Emnekode:	MET503
Emnenavn:	Metodekurs – Systematisk teologi
Studiepoeng:	5
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Nei
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- redegjøre for fagets forskningshistorie
- redegjøre for ulike metoder som anvendes i systematisk teologi og kunne drøfte dogmatikkens arbeidsmåte

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å anvende systematisk-teologisk metode i gjennomføringen av en systematisk-teologisk avhandling

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å planlegge, gjennomføre og analysere systematisk-teologisk forskning på avansert nivå
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å gjennomføre et avgrenset og selvstendig forskningsprosjekt under faglig veiledning i systematisk teologi

Emnets innhold:

Emnet gir innføring i perspektiver og metoder som inngår i vitenskapelig arbeid med systematisk-teologiske avhandlinger. Det gis en innføring i hva systematisk teologi er, dens egenart og arbeidsmetoder. Ulike perspektiver på dogmatikkens og etikkens egenart og metoder drøftes spesielt. Videre gis det en innføring i hvordan problemstillinger og disposisjon av systematisk-teologiske oppgaver utformes, med særlig vekt på begrunnelse av metode- og teorivalg.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 15 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere en prosjektbeskrivelse for masteravhandlingen og få

respons fra medstudenter og faglærere. Forelesningene gjennomgår de viktigste delene av pensum i vitenskapelig metode.

Videre arrangeres det et dagsseminar om fagoppgaveskriving. Seminaret gir en innføring i skriveprosesser og gir råd om god oppgaveskriving og utforming. Seminaret tar utgangspunkt og vil gjøre seg bruk av boken *Masteroppgaven. Hvordan begynne – og fullføre* av Euris Larry Everett og Inger Furuseth (Universitetsforlaget 2004).

Det tilbys videre et tre-timers kurs i hvordan en gjennom bibliotek og andre søketjenester kan finne relevant materiale til å kunne skrive sin masteravhandling.

Studiekraav:

Et av følgende studiekraav må gjennomføres:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Delta i det obligatoriske dagsseminaret om fagoppgaveskriving og kurset om bibliotekssøk.
3. Skrive og fremlegge en prosjektbeskrivelse på 1000 ord, med beskrivelse av avhandlingens tema, problemstilling og disposisjon av oppgaven.
4. Gi respons på medstudenters prosjektbeskrivelse, fremlagt i seminarene.
5. Skrive en oppgave på 2000 ord som drøfter metodiske spørsmål i tilknytning til masteravhandlingen. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekraavene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av godkjent fremmøte og den skriftlige prosjektbeskrivelsen og oppgaven. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Austad, Torleiv (2008): *Tolkning av kristen tro. Metodespørsmål i systematisk teologi*. Kristiansand: Høyskoleforlaget; ss. 11-190.

Nome, John (1979): *Kritisk forskerholdning i etikk og religionsfilosofi*. Oslo: Universitetsforlaget; ss. 7-87.

Sannes, Kjell Olav (2008): *Troens kart – Guds landskap. Grunnlagsspørsmål i dogmatikken*. Oslo: Luther forlag; ss. 164-190.

MET504 Metodekurs – Misjonsvitenskap (5 stp/ECTS)

Emnekode:	MET504
Emnenavn:	Metodekurs – Misjonsvitenskap
Studiepoeng:	5
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Hans Aage Gravaas
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Nei
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten:

- redegjøre for fagets forskningshistorie
- drøfte misjonsvitenskapens tverrfaglige karakter og forståelse for misjonsvitenskapens plassering mellom andre relevante fagområder
- drøfte misjonsvitenskap som kontekstualisering
- redegjøre for etnografisk metode i datainnsamling og analyse
- gjøre rede for og drøfte empiriske metoders rolle som hjelpevitenskaper og betydning for missiologisk teori og praksis

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten:

- være i stand til å forstå forholdet mellom problemstilling, teori, metode, datainnsamling og analyse i empirisk forskning
- ha nødvendig kunnskap til å anvende og integrere kvalitativ og kvantitativ metode i arbeidet med egne masteravhandlinger
- være i stand til å plassere eget prosjekt og vurdere dets bidrag i forhold misjonsvitenskapens ulike disipliner (misjonshistorie, misjonsteologi og misjonsmetodikk/-strategi)

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å planlegge, gjennomføre og analysere misjonsvitenskapelig forskning på avansert nivå og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å gjennomføre et avgrenset og selvstendig forskningsprosjekt under faglig veiledning i misjonsvitenskap

Emnets innhold:

Misjonsvitenskap har vokst frem som en separat teologisk disiplin i løpet av de siste hundre år. MET504 introduserer studentene til misjonsvitenskapens forskningshistorie. Studentene skal videre introduseres for misjonsvitenskapens ulike disipliner (misjonsteologi,

misjonshistorie og misjonsstrategi) og hvilke metodiske perspektiver som hører til de ulike disipliner. Det legges til rette for at studentene i sine avhandlinger kan kombinere metodeperspektiver fra de øvrige metodekursene ved behov (fortrinnsvis MET503 og MET505). MET504 fokuserer særlig på misjonsvitenskap som kontekstuell tilnærming. Her integreres også fagdisipliner utenfor teologiens område (antropologi og religions sosiologi), med særlig vekt på empirisk metode.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 15 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere en prosjektbeskrivelse for masteravhandlingen og få respons fra medstudenter og faglærere. Forelesningene gjennomgår de viktigste delene av pensum i vitenskapelig metode.

Videre arrangeres det et dagsseminar om fagoppgaveskriving. Seminaret gir en innføring i skriveprosesser og gir råd om god oppgaveskriving og utforming. Seminaret tar utgangspunkt og vil gjøre seg bruk av boken *Masteroppgaven. Hvordan begynne – og fullføre* av Euris Larry Everett og Inger Furuseth (Universitetsforlaget 2004).

Det tilbys videre et tre-timers kurs i hvordan en gjennom bibliotek og andre søketjenester kan finne relevant materiale til å kunne skrive sin masteravhandling.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Delta i det obligatoriske dagsseminaret om fagoppgaveskriving og kurset om bibliotekssøk.
3. Skrive og fremlegge en prosjektbeskrivelse på 1000 ord, med beskrivelse av avhandlingens tema, problemstilling og disposisjon av oppgaven.
4. Gi respons på medstudenters prosjektbeskrivelse, fremlagt i seminarene.
5. Skrive en oppgave på 2000 ord som drøfter metodiske spørsmål i tilknytning til masteravhandlingen. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av godkjent fremmøte og den skriftlige prosjektbeskrivelsen og oppgaven. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgskolen.

Misjonsvitenskap som disiplin

Enten:

*Berentsen, Jan-Martin (2002): "Misjonsteologi ved Misjonshøgskolen", i: *Norsk tidsskrift for misjon* 56; ss. 41-50.

*Berentsen, Jan-Martin/Samuelsen, Arne (1996): "Norsk misjonsforskning gjennom 50 år", i: *Norsk tidsskrift for misjon* 50; ss. 103-122.

*Engelsviken, Tormod (2002): "Misjonsvitenskapen på Det teologiske Menighetsfakultet", i: *Norsk tidsskrift for misjon* 56; ss. 51-61.

*Myklebust, Olav Guttorm (1976): "Faget misjonsvitenskap. Dets plass i og betydning for den teologiske utdannelse", i: *Norsk tidsskrift for misjon* 30; ss. 1-9.

Scherer, James A. (1994): "Missiology as a discipline and what it includes" i: *New Directions in Mission & Evangelization. 2: Theological Foundations*. James A. Scherer & Stephen Bevans (eds.). Maryknoll, NY: Orbis Books; ss. 173-187.

Woodberry, J. Dudley; Charles Van Engen & Edgar J. Elliston (eds.) (1996): *Missiological Education for the 21st Century. The Book, the Circle and the Sandals*. Maryknoll, NY: Orbis Books; ss. 3-53; 93-143; 169-197; 208-256.

eller:

Woodberry, J. Dudley; Charles Van Engen & Edgar J. Elliston (eds.) (1996): *Missiological Education for the 21st Century. The Book, the Circle and the Sandals*. Maryknoll, NY: Orbis Books; ss. 3-90, 93-143, 169-197, 208-256.

Misjonsvitenskapens tverrfaglige karakter

Bevans, Stephen B. (2002): *Models of Contextual Theology*. Maryknoll, NY: Orbis Books; ss.3-27.

Hiebert, Paul (1994): *Anthropological Reflections on Missiological Issues*. Grand Rapids, MI: Baker Books; ss. 19-51.

Phillips, James M. & Robert T. Coote (eds.) (1993): *Toward the 21st Century in Christian Mission*. Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company; ss. 175-217.

Etnografisk metode

Enten:

Kvale, Steinar (2009). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal Akademisk; ss. 41-177.

eller:

Silverman, David (2006), *Interpreting Qualitative Data: Methods for Analyzing Talk, Text and Interaction* (3. ed). London: Sage; ca. 130 utvalgte sider.

MET505 Metodekurs – Kirke- og misjonshistorie (5 stp/ECTS)

Emnekode:	MET505
Emnenavn:	Metodekurs – Kirke- og misjonshistorie
Studiepoeng:	5
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Dosent Erik Kjøebekk
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Nei
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- redegjøre for fagets forskningshistorie
- redegjøre for historiske metoder og hvordan disse kan anvendes i kirkehistorie
- drøfte forholdet mellom kirkehistorie som vitenskapelig disiplin i forhold til historievitenskapen

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å anvende historisk metode i gjennomføringen av en kirke- eller misjonshistorisk avhandling og i samsvar med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å planlegge, gjennomføre og analysere kirkehistorisk forskning på avansert nivå
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å gjennomføre et avgrenset og selvstendig forskningsprosjekt under faglig veiledning i kirke- eller misjonshistorie

Emnets innhold:

Emnet gir en innføring i kirkehistorie som fag og historiske metoder. Emnet redegjør for kirkehistorie som fagområde og drøfter kirkehistoriens forhold til vanlig historievitenskap. Det gis en grundig innføring i historiske metoder, der studenten tilegner seg kunnskap om metodevalg, bruk og analyse av kildemateriale og ulike historiske forklaringsmodeller.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av 15 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere en prosjektbeskrivelse for masteravhandlingen og få

respons fra medstudenter og faglærere. Forelesningene gjennomgår de viktigste delene av pensum i vitenskapelig metode.

Videre arrangeres det et dagsseminar om fagoppgaveskriving. Seminaret gir en innføring i skriveprosesser og gir råd om god oppgaveskriving og utforming. Seminaret tar utgangspunkt og vil gjøre seg bruk av boken *Masteroppgaven. Hvordan begynne – og fullføre* av Euris Larry Everett og Inger Furuseth (Universitetsforlaget 2004).

Det tilbys videre et tre-timers kurs i hvordan en gjennom bibliotek og andre søketjenester kan finne relevant materiale til å kunne skrive sin masteravhandling.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

1. Delta i den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Delta i det obligatoriske dagsseminaret om fagoppgaveskriving og kurset om bibliotekssøk.
3. Skrive og fremlegge en prosjektbeskrivelse på 1000 ord, med beskrivelse av avhandlingens tema, problemstilling og disposisjon av oppgaven.
4. Gi respons på medstudenters prosjektbeskrivelse, fremlagt i seminarene.
5. Skrive en oppgave på 2000 ord som drøfter metodiske spørsmål i tilknytning til masteravhandlingen. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av godkjent fremmøte og den skriftlige prosjektbeskrivelsen og oppgaven. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høskolen.

Enten:

*Austad, Torleiv (2005): "Åpenbaringsrealismen i John Nomes teologi." i: *Tidsskrift for Teologi og Kirke* 2/2005; ss. 72-85.

*Berge, Lars Johan (1994): Kirkehistorisk forskning som kirkelig og vitenskapelig intensjonsfellesskap." i: *Tidsskrift for Teologi og Kirke* 2/1994; ss. 107-122.

*Hovland, Thor Halvor (1997): "Kirkehistorie og universalhistorie: kirkehistoriske grunnlagsproblemer sett i lys av nyere historieteologi." i: *Tidsskrift for Teologi og Kirke* 3/1997; ss. 183-203.

Knutsen, Paul (2001): *Analytisk narrasjon. En innføring i historiefagets vitenskapsfilosofi*. Bergen: Fagbokforlaget; ss. 63-133.

Kjeldstadli, Knut (1999): *Fortida er ikke hva den en gang var. En innføring i historiefaget*. Oslo Universitetsforlaget; ss. 15-269.

eller:

Bradley, James A. and Richard A. Muller (1995): *Church History. An Introduction to Research, Reference Works and Methods*. Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company; ss. 1-230.

AVH501 Masteravhandling (30 stp/ECTS)

Emnekode:	AVH501
Emnenavn:	Masteravhandling
Studiepoeng:	30
Nivå:	500
Status:	Obligatorisk
Undervisningssemester:	Høst- og vårsemesteret
Emneansvarlig:	Undervisnings- og forskningsleder
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	Gjennomført og bestått emnene på 500- og 600-nivå
Tilbys som enkeltemne:	Nei
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- ha avansert kunnskap innenfor det teologiske fagområde og spesialisert innsikt i en av teologiens hoveddisipliner
- gjøre utførlig rede for ulike metoder og kunne drøfte enkelte vitenskapsfilosofiske problemstillinger
- analysere teologiske problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet
- anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- vise sin evne til selvstendig behandling av et praksis- eller forskningsrelevant tema
- gjennomføre et utviklingsarbeid om et avgrenset emne på avansert nivå
- analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor teologien og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning
- bruke relevante metoder for forskning og utviklingsarbeid på en selvstendig måte
- analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer
- gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- og utviklingsarbeid under faglig veiledning og i tråd med forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor det teologiske fagområdet, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Arbeidet med masteroppgaven utgjør 30 studiepoeng og tilsvarer en arbeidsinnsats på fem måneder. Masteravhandlingen skal være et vitenskapelig arbeid innenfor et avgrenset fagområde. Arbeidet med avhandlingen skal samlet styrke studentens faglige grunnlag innen teologi, med tanke på undervisning og formidling av kristen tro. Masteravhandlingen skal også gi studenten erfaring med forskning på avansert nivå. Oppgaven skal beskrive og analysere pedagogiske forhold gjennom en teoretisk eller empirisk undersøkelse. Den representerer et omfattende og selvstendig arbeid, der et problem stilles opp og belyses vitenskapelig. Masteroppgaven kan bestå i en studie av teori og/eller bygge på et empirisk materiale. Tematisk skal oppgaven ligge innenfor teologiens fagområde. Dersom avhandlingen er tverrfaglig må en betydelig hovedkomponent av avhandlingen være innenfor en av teologiens hoveddisipliner. I de obligatoriske emnene i studiet er det mulig å utvikle tekster som understøtter studentenes temavalg for masteroppgaven. Individuelle masteroppgaver skal være på minst 20 000 ord og ikke overstige 32 000 ord. Forside, innholdsfortegnelse, litteraturliste og eventuelle vedlegg regnes ikke. Studenter kan også samarbeide om avhandlingen. Dette innebærer i så fall at arbeidsomfanget for den enkelte tilsvarer samme nivå som om oppgaven ble løst individuelt og at kandidatenes bidrag kan isoleres selvstendig i avhandlingen for individuell bedømmelse.

Opplegget for masteravhandlingen presenteres i en prosjektplan som godkjennes av undervisnings- og forskningsleder og som danner grunnlag for oppnevning av veileder. Veileder skal normalt ha doktorgrad eller tilsvarende og minimum førstelektorkompetanse. En slik godkjenning og oppnevning av veileder skal formelt skje semesteret før studenten begynner arbeidet med masteravhandlingen.

Frist for innlevering av avhandlingen er 15. desember i høstsemesteret og 15. mai eller 15. juni i vårsemesteret.

Øvrige bestemmelser:

Når avhandlingen leveres, skal den være skrevet på PC. Avhandlingen skal leveres inn i ett trykkeklaart eksemplar med to ulike forsider. Den ene forsiden skal inneholde fullt navn og på den andre forsiden skal kandidatnummeret stå. I tillegg skal studenten levere inn besvarelsen i PDF-format på læringsverktøyet *Fronter* for plagiatskontroll. Studenten skal også signere en erklæring om selvstendig arbeid.

Høgskolen sørger for mangfoldiggjøring, innbinding og forsendelse av fire eksemplarer uten utgift for studenten. Disse eksemplarene går til sensoratet og til høyskolens bibliotek. Dersom det skal foreligge utlånsklausul på avhandlingen, må studenten informere om dette skriftlig ved innleveringstidspunktet.

Når avhandlingen er levert for sensur, skal den endelige karakteren normalt settes innen to måneder etter innleveringstidspunkt. Masteroppgaven innleveres og vurderes ved avslutningen av studiet. Oppgaven vurderes av et sensorat på 2-3 personer, der eksternt sensor inngår. Det gis bokstavkarakter på avhandlingen. En avsluttende muntlig eksamen, knyttet til masteroppgaven, nyttes til justering av karakteren på masteroppgaven med inntil én karakter. Karakteren på masteroppgaven oppgis separat på vitnemålet.

Studiekraav:

For å levere mastergradsavhandlingen må følgende studiekraav være fullført:

1. søke om godkjenning av prosjektplan og oppnevning av veileder. Søknaden sendes til undervisnings- og forskningsleder. Søknaden skal sendes semesteret før.
2. underskrive en avtale med oppnevnt veileder.
3. delta på et avhandlingsseminar der et 15 siders utkast til et kapittel skal fremlegges. Studenten skal motta respons på eget utkast og gi respons på medstudenters fremlegg.
4. ha fullført de øvrige emnene i mastergradsstudiet på 500- og 600-nivå.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekraavene være bestått. En kandidat kan ikke framlegge masteravhandlingen for prøving før alle andre deler av masterstudiet er vurdert til bestått. Masteravhandlingen gis gradert karakter. Under forutsetning av at avhandlingen får ståkarakter, skal studenten i samme semester framstille seg til en muntlig prøve i emner fra masteravhandlingen. Den endelige karakteren for masteravhandlingen blir fastsatt etter den muntlige prøven.

11.2 Valgfrie fordypningsemner på 600-nivå

GT601 Israels historie og bibelsk arkeologi (10 stp/ECTS)

Emnekode:	GT601
Emnenavn:	Israels historie og bibelsk arkeologi
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jens Bruun Kofoed
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for den nyeste metode- og teoridannelse innenfor arkeologi og historiografi
- gjøre rede for de forskjellige posisjonene i spekteret fra såkalt maksimalisme til minimalisme i rekonstruksjonen av Israels historie
- gjøre rede for og drøfte betydningen av de gammeltestamentlige teksters historiske forankring
- gjøre rede for de viktigste trekkene i Palestinas historie fra det tredje til det første årtusen før Kristus

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende de nyeste metodene innenfor arkeologien og historievitenskapen på kilder til Israels historie
- identifisere problemstillinger i bruken av og syntesen mellom arkeologiske og bibelske kilder i rekonstruksjonen av Israels historie
- presentere en rekonstruksjon av Palestinas historie fra det tredje til det første årtusen før Kristus, som avspeiler metodisk bevissthet
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om Israels historie og arkeologi og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Israels historie og arkeologi under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forholde seg selvstendig og kritisk til bruken av GT som kilde til Israels historie
- formidle en rekonstruksjon av Israels historie som bakgrunn for studiet av NT
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Arkeologien har spilt en viktig, men skiftende rolle i studiet av Israels historie og behandlingen av innledningsspørsmålene til GT. I de siste tiårene har vi sett tendenser til en radikal omtolkning både av deler av det arkeologiske materialet og av Israels historie. Gjennom dette studiet er det ønskelig at studentene skal bli gjort kjent med diskusjonen omkring disse spørsmålene. Dette aktualiserer også en gjennomtenkning av hvorvidt den kristne troen har bruk for et historisk fundament. Kurset inneholder derfor tre hovedelementer: En innføring i metoder og tendenser innenfor den moderne arkeologi, en presentasjon av den historieteoretiske diskusjonen som de arkeologiske funnene og de bibelske tekstene inngår i, samt en gjennomgang av hva de arkeologiske og bibelske kildene kan fortelle oss om Palestina i de tre siste årtusener før vår tidsregnings begynnelse.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høghskolen.

*Averbeck, Richard E. (2004): "Ancient Near Eastern Mythography as It Relates to Historiography in the Hebrew Bible: Genesis 3 and the Cosmic Battle", i: *The Future of Biblical Archaeology. Reassessing Methodologies and Assumptions*. James K. Hoffmeier and Alan R. Millard (eds.). Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 328-356.

*Averbeck, Richard E. (2003): "Factors in Reading the Patriarchal Narratives", i: *Giving the Sense. Understanding and Using Old Testament Historical Texts*. David M. Howard Jr. and Michael A. Grisanti (eds.). Grand Rapids, MI: Kregel Publications; ss. 115-137.

*Bullock, C. Hasell (2004): "History and Theology: The Tale of Two Histories", i: *Giving the Sense. Understanding and Using Old Testament Historical Texts*. David M. Howard Jr. and Michael A. Grisanti (eds.). Grand Rapids, MI: Kregel Publications; ss. 97-114.

Davies, Philip R. (2008): *Memories of Ancient Israel. An Introduction to Biblical History – Ancient and Modern*. Louisville, KY: Westminster John Knox; ss. 105-178.

Currid, John D. (1999): *Doing Archaeology in the Land of the Bible. A Basic Guide*. Grand Rapids, MI: Baker; ss. 15-119.

Finkelstein, Israel and Amihai Mazar (2007): *The Quest for the Historical Israel: Debating Archaeology and the History of Early Israel*. Atlanta: Society of Biblical Literature; ss. 1-195.

*Na'aman, Nadav (2009): "The Trowel vs. the Text. How the Amarna Letters Challenge Archaeology", i: *Biblical Archaeology Review* 35/1; ss. 52-56; 70-71.

Oswalt, John N. (2009): *The Bible Among the Myths*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss. 152-170.

Provan, Iain W., V. Philips Long and Tremper Longman (2003): *A Biblical History of Israel*. Louisville, KY: Westminster John Knox; ss. 3-303.

*Said, Edward W. (2000): "Invention, Memory, and Place", i: *Critical Inquiry* 26/2; ss. 175-192.

GT602 Skapelsesteologi (15 stp/ECTS)

Emnekode:	GT602
Emnenavn:	Skapelsesteologi
Studiepoeng:	15
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jens Bruun Kofoed
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	HEB151 eller tilsvarende
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hvilke tekster i GT som er relevante for utarbeidelsen av en bibelsk skapelsesteologi
- gjøre rede for likheter og ulikheter mellom de gammeltestamentlige skapelsestekstene og det komparative materialet
- gjøre rede for de viktigste elementene i en bibelsk skapelsesteologi

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- skjelne mellom "data" og "fortolkning" i skapelsestekstene
- identifisere de viktigste problemstillingene i analysen av de gammeltestamentlige skapelsestekstene og deres forhold til det komparative materialet
- presentere de viktigste fortolkningene av tekstene
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om gammeltestamentlig bibelteologi og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om den gammeltestamentlige skapelsesteologi under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre seg gjeldende som en selvstendig og kritisk røst i den aktuelle debatten
- forholde seg selvstendig og kritisk til de forskjellige posisjonene i debatten
- formidle en gammeltestamentlig skapelsesteologi som basis for utarbeidelsen av en bibelsk og systematisk teologi om skapelse
- aktualisere de gammeltestamentlige skapelsestekstene og gjøre seg gjeldende som en selvstendig og kritisk røst i aktuell debatt vedrørende skapelsesteologiske emner som gudsbilde, virkelighetsforståelse, menneskesyn, seksualitet og økoetikk

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

På bakgrunn av eksegesi av en rekke gammeltestamentlige skapelsestekster trekkes det komparative materialet fra den gamle Orienten inn, med henblikk på å beskrive en gammeltestamentlig skapelsesteologi. Spørsmål som *creatio ex nihilo*, forholdet mellom skaper og skaperverk, menneskets plass og funksjon i skaperverket og skapelsestanken betydning for utarbeidelsen av en økoetikk vil bli drøftet. Den trinitariske og relasjonelle forankringen av skapelsesteologien vil også bli berørt.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 45 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Som alternativ til løpende undervisning kan emnet tilbys gjennom studiesamlinger som varer en uke. Seminarene kan tilbys nettbaseret. I så fall vil studiesamlingene bli forkortet.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgsolen.

Følgende tekster skal tolkes ut fra den hebraiske grunnteksten: Gen 1-3; Sal 8; Sal 19; Sal 74; Sal 104; Job 9,4-13; 26,5-14; 38-41; Jes 24,18-20; 40,12-41; 43,8-21; 45,5-19; 65,17-25; Ord 8,22-31.

*Averbeck, Richard E. (2004): "Ancient Near Eastern Mythography as It Relates to Historiography in the Hebrew Bible: Genesis 3 and the Cosmic Battle." i: *The Future of Biblical Archaeology. Reassessing Methodologies and Assumptions*. James K. Hoffmeier and Alan R. Millard (red). Grand Rapids: Eerdmans; ss. 328-356.

*Clifford, Anne M. (2008): "An Ecological Theology of Creaturely Kinship", i: *Religion and the Environment. JRS Supplement 3*. Ronald A. Simkins (red). The Kripke Center; ss. 132-145.

Clines, David J. A. (1989): *Job 1-20*. Word Biblical Commentary. Waco, TX: Word.

Clines, David J. A. (2003): *Job 21-37*. Word Biblical Commentary. Waco, TX: Word.

Fretheim, Terence E. (2005): *God and World in the Old Testament: A Relational Theology of Creation*. Nashville, TN: Abingdon Press; ss. 1-284.

Goldingay, John (2006): *Psalms, Volume 1: 1-41*. (Baker Commentary on the Old Testament Wisdom and Psalms). Grand Rapids: Baker Academic.

Goldingay, John (2007): *Psalms, Volume 2: 42-89*. (Baker Commentary on the Old Testament Wisdom and Psalms). Grand Rapids: Baker Academic.

Goldingay, John (2008): *Psalms, Volume 3: 90-150*. Baker Commentary on the Old Testament Wisdom and Psalms. Grand Rapids: Baker Academic.

Gunton, Colin E. (1998): *The Triune Creator. A Historical and Systematic Study*. (Edinburgh Studies in Constructive Theology). Edinburgh: Edinburgh University Press, ss. 1-40.

Hartley, J. (1988): *Job*. (NICOT). Grand Rapids: Eerdmans.

*House, Paul (2001): "Creation in Old Testament Theology.", i: *Southern Baptist Journal of Theology* 5/3; ss. 4-17.

Kjøller-Rasmussen, Leif (1994): *Jobs Bog*. (Credokommentaren). København: Credo Forlag.

*Louth, Andrew (2009): "The Six Days of Creation According to the Fathers." i: *Reading Genesis after Darwin*. Stephen C. Barton and David Wilkinson (red.). Oxford University Press (USA), pp. 39-56.

*Mann, Thomas (2000): "Stars, Sprouts, and Streams: The Creative Redeemer of Second Isaiah.", i: *God Who Creates: Essays in Honor of W. Sibley Towner*. William P. and S. Dean McBride Jr. (red). Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 135-51.

*Mays, James L. (2006): *Preaching and Teaching the Psalms*. Louisville, KY: Westminster

- John Knox; ss. 41-50.
- Mettinger, Tryggve N. D. (2007): *The Eden Narrative. A Literary and Religio-Historical Study of Genesis 2-3*. Winona Lake: Eisenbrauns; ss. 1-135.
- Moberly, R. W. L. (2009): *The Theology of the Book of Genesis*. Cambridge University Press; ss. 1-87.
- Oswalt, John N. (2009): *The Bible Among the Myths*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss. 21-194.
- Oswalt, John N. (1986 og 1998): *The Book of Isaiah* (2 volumes). (NICOT). Grand Rapids: Eerdmans.
- Schiffedercker, Kathryn (2008): *Out of the Whirlwind: Creation Theology in the Book of Job*. (Harvard Theological Studies). Harvard University Press; ss. 1-217.
- *Sittler, Joseph (2006): "A Theology for the Earth." I: *Environmental Stewardship: Critical Perspectives – Past and Present*. R. J. Berry (red). London: T & T Clark; ss. 51-55.
- Smith, Mark S. (2009): *The Priestly Vision of Genesis 1*. Winona Lake: Eisenbrauns; ss. 1-176.
- Waltke, Bruce K. (2004): *The Book of Proverbs: Chapters 1-15*. (NICOT). Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Walton, John H. (2006): *Ancient Near Eastern Thought and the Old Testament. Introducing the Conceptual World of the Hebrew Bible*. Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 165-216.
- Wenham, Gordon J. (1991): *Genesis 1-15*. Word Biblical Commentary. Waco, TX: Word.

GT603 Amosboken (10 stp/ECTS)

Emnekode:	GT603
Emnenavn:	Amosboken
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jens Bruun Kofoed
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	Bestått HEB 151 eller tilsvarende
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for debatten omkring Amosbokens tilblivelse, form og innhold
- gjøre utførlig rede for og drøfte karakteristiske teologiske temaer i Amosboken
- gjøre rede for og drøfte Amos-bokens plass i Tolvprofetboken, og herunder også dens videre bruk i NT
- gjøre rede for og drøfte profetisme som fenomen både i Israel og dets omverden i gammeltestamentlig tid

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- eksegere et utvalg av Amosbokens tekster på grunnlag av den hebraiske teksten (BHS): Am 1:1-2:16; 4:1-6:7; 7:1-17; 9:1-15.
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om Amosboken og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Amosboken under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forholde seg selvstendig og kritisk til aktuell akademisk debatt omkring fortolkningen av Amos-boken
- aktualisere tekster fra Amos-boken på en selvstendig, kritisk og teologisk reflektert måte i møte med kirke-, misjons- og menighetsliv
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Hovedfokuset vil i dette emnet bli lagt på eksegetisk arbeid med utvalgte tekster, der eksegetiske ferdigheter videreutvikles og alternative lese måter drøftes. Dette arbeidet vil samtidig danne utgangspunkt for en bredere behandling av karakteristiske teologiske temaer i Amosboken. Her vil særlig Amosbokens oppgjør med sosial urettferdighet og omtale av fremmede folkeslag stå sentralt. Mot denne bakgrunn vil det bli drøftet hvordan Amosboken kan bidra til aktuell og relevant etisk refleksjon. I tillegg vil Amosbokens kultkritikk og tematiske slektskap med Tolvprofetboken bli gjenstand for analyser og drøftelser. I forlengelsen av dette arbeidet vil også Amosbokens videre bruk i NT og dens aktualitet og relevans i møte med kirke-, misjons- og menighetsliv bli drøftet.

Til sist vil sentrale problemstillinger knyttet til Amos-bokens tilblivelse bli drøftet. Herunder vil også profetisme som fenomen i Israel og dets omverden bli berørt. Dette vil bli gjort med utgangspunkt i spørsmålet om hvordan Amos-boken bidrar til forståelsen av dette fenomenet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum market med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Barstad, Hans M. (2000): “*Compare necesse est? Ancient Israelite and Ancient Near Eastern Prophecy in a Comparative Perspective*”, i: *Prophecy in Its Ancient Near Eastern Context. Mesopotamian, Biblical, and Arabian Perspectives* (SBLSymS 13). Martti Nissinen (ed.). Atlanta, GA: SBL; ss. 3-11.

Barton, John (2003): *Understanding Old Testament Ethics: Approaches and Explorations*. Louisville, KY: Westminster John Knox Press; ss. 1-129

*Barton, John (2007): “The Prophet and the Cult,” i: *Temple and Worship in Biblical Israel: Proceedings of Oxford Old Testament Seminar* (Library of Hebrew Bible/Old Testament Studies 422). John Day (ed.): London: T & T Clark; ss. 111-122.

Carroll, Daniel M. (2002): *Amos – The Prophet & His Oracles. Research on the Book of Amos*. Louisville, KY: Westminster John Knox; ss. 3-72.

Collins, T. A. (2001): “Threading as a Stylistic Feature of Amos,” i: *The Elusive Prophet: The Prophet as a Historical Person, Literary Character and Anonymous Artist* (The Society of Old Testament Study and Het Oudtestamentisch Werkgezelschap in Nederland en België). Johannes C. De Moor (ed). Leiden: Brill; ss. 94-104.

Dijkstra, Meindert (2001): “‘I am neither a prophet nor a prophet’s pupil.’ Amos 7:9-17 as the Presentation of a Prophet like Moses,” i: *The Elusive Prophet: The Prophet as a Historical Person, Literary Character and Anonymous Artist* (The Society of Old Testament Study and Het Oudtestamentisch Werkgezelschap in Nederland en België). Johannes C. De Moor (ed). Leiden: Brill; ss. 105-128.

Grabbe, Lester L. (2000): “Ancient Near Eastern Prophecy from an Anthropological Perspective,” i: *Prophecy in Its Ancient Near Eastern Context. Mesopotamian, Biblical, and Arabian Perspectives* (SBLSymS 13). Martti Nissinen (ed.). Atlanta, GA: SBL; ss. 13-32.

*Guyette, Fred (2008): “Amos the Prophet: A Meditation on the Richness of ‘Justice’”, i: *JBQ* 36(1); ss. 15-21.

*Holter, Knut (2000): *Yahweh in Africa: Essays on Africa and the Old Testament* (Bible and Theology in Africa 1). New York, NY: Peter Lang; ss. 115-125.

House, Paul R. (2000): “The Character of God in the Book of the Twelve”, i: *Reading and Hearing the Book of the Twelve* (SBLSymS 15). James D. Nogalski and Marvin A. Sweeney (eds.): Atlanta, GA: SBL; ss. 125-145.

*Lewis, Jack P. (2007): “‘A Prophet’s Son’ (Amos 7:14) Reconsidered”, i: *ResQ* 49(4); ss. 229-240.*

- *Miller, Patrick D. (2000): “The Prophetic Critique of Kings”, i: *Israelite Religion and Biblical Theology* (JSOTSup 267). Patrick D. Miller (ed.). Sheffield: Sheffield Academic Press; ss. 527-547.
- *Noble, Paul R. (1995): “The Literary Structure of Amos: A Thematic Analysis”, i: *JBL* 114(2); ss. 209-226.
- Paul, Shalom M. (1991): *Amos* (Hermeneia). Minneapolis, MN: Augsburg Press; ss. 1-99, 128-212; 226-252; 273-288.
- Schart, Aaron (2003): “The Fifth Vision of Amos in Context”, i: *Thematic Threads in the Book of the Twelve* (ZAW325). Paul L. Redditt and Aaron Schart (eds.). Berlin: Walter de Gruyter; ss. 46-71.
- Schultz, Richard L. (2003): “The Ties that Bind: Intertextuality, the Identification of Verbal Parallels, and Reading Strategies in the Book of the Twelve”, i: *Thematic Threads in the Book of the Twelve* (ZAW325). Paul L. Redditt and Aaron Schart (eds.). Berlin: Walter de Gruyter; ss. 27-45.
- Petersen, David L. (2002): *The Prophetic Literature: An Introduction*. Louisville, KY: Westminster John Knox; ss. 1-45; 169-175; 184-188; 215-238.
- *Weiss, Meir (1995): “Concerning Amos’ Repudiation of the Cult”, i: *Pomegranates and Golden Bells: Studies in Biblical, Jewish, and Near Eastern Ritual, Law and Literature in Honor of Jacob Milgrom*. P. D. Wright, D. N. Freedman and A. Hurvitz (eds.). Winona Lake, IN: Eisenbrauns; ss. 199-214.

GT604 Salmenes bok (10 stp/ECTS)

Emnekode:	GT604
Emnenavn:	Salmenes bok
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jens Bruun Kofoed
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	Bestått HEB 151 eller tilsvarende
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for debatten omkring Salmenes boks tilblivelse, form og innhold, og herunder også dens tekst- og kanonhistorie
- gjøre utførlig rede for sentrale teologiske temaer og tradisjoner i Salmenes bok
- gjøre rede for og drøfte sentrale problemstillinger omkring enhet og mangfold i Salmenes bok sitt vitnesbyrd og tale om Gud
- gjøre rede for sentrale posisjoner i forskningshistorien og nyere hermeneutiske og metodiske tilganger til Salmenes bok
- gjøre rede for Salmenes bok sin plass i GT, samt dens videre bruk i NT

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- eksegere et utvalg salmer fra Salmenes bok ut fra den hebraiske teksten (BHS) og drøfte deres plass og funksjon i Salmenes bok: Sal 1-2, 8, 13, 22-24, 33, 51, 58, 84, 88, 103, 110, 132.
- analysere og identifisere ulike salmetryper og bruken av poetiske virkemidler i forskjellige salmer i Salmenes bok
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om Salmenes bok og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Salmenes bok under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forholde seg selvstendig og kritisk til aktuell akademisk debatt omkring fortolkningen av Salmenes bok
- aktualisere tekster fra Salmenes bok på en selvstendig, kritisk og teologisk reflektert måte i møte med kirke-, misjons- og menighetsliv

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Hovedfokuset vil i dette emnet bli lagt på eksegetisk arbeid med utvalgte tekster, der eksegetiske ferdigheter videreutvikles og alternative lese måter drøftes. Gjennom dette arbeidet vil Salmenes bok sitt mangfold med hensyn til både form og innhold bli tydeliggjort. Mot denne bakgrunn vil så nyere kanoniske lese måter, hvor Salmenes bok leses som bok, bli drøftet.

Videre vil arbeidet med de utvalgte tekstene fungere som utgangspunkt for en bredere behandling av sentrale teologiske temaer og tradisjoner i Salmenes bok, som skapelse, lov, lovprisning, klage, bønn, rettferdighet, konge/Messias, kult og Sion. I forlengelsen av dette arbeidet vil også Salmenes bok sin plass i GT for øvrig og dens videre virkningshistorie, særlig i forhold til tidlig jødedom og NT, bli berørt. I forlengelsen av dette vil også Salmenes bok sin aktualitet og relevans i møte med vår tids kirke-, misjons- og menighetsliv bli drøftet. Til dette formål vil Walter Brueggemanns hermeneutiske tilgang og tilrettelegging tjene som utgangspunkt.

Til sist vil også sentrale spørsmål knyttet til tilblivelsen, både av enkeltsalmer og av Salmenes bok som bok, bli drøftet. Herunder vil tekst- og kanonhistorie bli behandlet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgskolen.

Brueggemann, Dale A. (2005): "The Evangelists and the Psalms", i: *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches*. David G. Firth and Philip S. Johnston (eds.). Downers Grove, IL: IVP; ss. 263-278.

Brueggemann, Walter (1995): *Psalms and Life of Faith*. Minneapolis, MN: Augsburg Fortress; ss. 3-32; 189-213.

Brueggemann, Walter (1984): *The Message of the Psalms. A Theological Commentary*. Minneapolis, MN: Fortress Press.

Creach, Jerome F. D. (2005): "The Psalms and the Cult", i: *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches*. David G. Firth and Philip S. Johnston (eds.). Downers Grove, IL: IVP; ss. 120-138.

deClaisse-Walford, Nancy (2004): *Introduction to the Psalms: A Song from Ancient Israel*. Christian Board of Publication.

Goldingay, John (2006): *Psalms. Psalms: 1-41* (Baker Commentary on the Old Testament Wisdom and Psalms). Grand Rapids, MI: Baker Academic; ss. 21-106; 153-161; 203-209; 320-365; 462-474.

Goldingay, John (2007): *Psalms. Psalms: 42-89* (Baker Commentary on the Old Testament Wisdom and Psalms). Grand Rapids, MI: Baker Academic; ss. 122-140; 201-210; 586-602; 642-659.

Goldingay, John (2008): *Psalms. Psalms: 90-150* (Baker Commentary on the Old Testament Wisdom and Psalms). Grand Rapids, MI: Baker Academic; ss. 163-177; 290-300; 540-562.

Grant, Jamie A. (2005): "The Psalms and the King", i: *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches*. David G. Firth and Philip S. Johnston (eds.). Downers Grove, IL: IVP; ss.101-118.

Howard, David M. Jr (2005): "The Psalms and Current Study", i: *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches*. David G. Firth and Philip S. Johnston (eds.). Downers Grove, IL: IVP; ss. 23-40.

Hutchinson, James Hely (2005): "The Psalms and Praise", i: *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches*. David G. Firth and Philip S. Johnston (eds.). Downers Grove, IL: IVP; ss. 85-100.

Johnston, Philip S. (2005): "The Psalms and Distress", i: *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches*. David G. Firth and Philip S. Johnston (eds.). Downers Grove, IL: IVP; ss. 63-84.

*Murphy, S. Jonathan (2008): "Is the Psalter a Book with a Single Message?", i: *BS 165no 659 J-S [2008]*; ss. 283-293.

Swanson, Dwight D. (2005): "Qumran and the Psalms", i: *Interpreting the Psalms: Issues and Approaches*. David G. Firth and Philip S. Johnston (eds.). Downers Grove, IL: IVP; ss. 247-262.

GT605 Jeremiaboken (10 stp/ECTS)

Emnekode:	GT605
Emnenavn:	Jeremiaboken
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jens Bruun Kofoed
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	Bestått HEB 151 eller tilsvarende
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for debatten omkring Jeremiabokens tilblivelse, form og innhold, og herunder også forholdet mellom LXX og MT
- gjøre utførlig rede for og drøfte gudsbilde og andre sentrale teologiske temaer og tradisjoner i Jeremiaboken
- gjøre rede for grunnleggende momenter ved hvordan Jeremiaboken relaterer seg til GT for øvrig, og herunder også dens videre bruk i NT
- gjøre rede for og drøfte profetisme som fenomen både i Israel og dets omverden i gammeltestamentlig tid

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- eksegere et utvalg av Jeremiabokens tekster ut fra den hebraiske teksten (BHS) og drøfte deres plass og funksjon i Jeremiaboken: Jer 1:1-19; 3:1-4:4; 7:1-9:2[1]; 20:7-18; 21:1-22:9; 23:1-22; 25:1-14; Jer 30:1-31:40
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger av Jeremiaboken og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om gammeltestamentlig bibelteologi under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forholde seg selvstendig og kritisk til aktuell akademisk debatt omkring fortolkningen av Jeremiaboken
- aktualisere tekster fra Jeremiaboken på en selvstendig, kritisk og teologisk reflektert måte i møte med kirke-, misjons- og menighetsliv
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter

- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Hovedfokuset vil i dette emnet bli lagt på eksegetisk arbeid med utvalgte tekster der eksegetiske ferdigheter videreutvikles og alternative lesemåter drøftes. Dette arbeidet vil samtidig tjene til å tydeliggjøre Jeremiabokens kompleksitet, både når det gjelder form og innhold. Mot denne bakgrunn vil også spørsmålet om hvorvidt, og eventuelt hvordan, Jeremiaboken lar seg lese *som bok*, bli drøftet.

Videre vil arbeidet med de utvalgte tekstene fungere som utgangspunkt for en bredere behandling av gudsbildet i Jeremiaboken. I tillegg vil karakteristiske trekk ved andre sentrale teologiske temaer og tradisjoner som klage, kult, David-dynastiet, profetisme og pakt, bli drøftet. I forlengelsen av dette arbeidet vil også Jeremiabokens relasjon til GT for øvrig, dens videre bruk i NT og dens aktualitet og relevans i møte med kirke-, misjons- og menighetsliv, bli drøftet.

Til sist vil også sentrale problemstillinger knyttet til Jeremiabokens tilblivelse og teksthistorie, og herunder forholdet mellom MT og LXX, bli drøftet. Herunder vil også profetisme som fenomen i Israel og dets omverden bli berørt. Dette vil bli gjort med utgangspunkt i spørsmålet om hvordan Jeremiaboken bidrar til forståelsen av dette fenomenet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prossessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum marked med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høghskolen.

Barstad, Hans M. (2000): “*Compare necesse est? Ancient Israelite and Ancient Near Eastern Prophecy in a Comparative Perspective*”, i: *Prophecy in Its Ancient Near Eastern Context. Mesopotamian, Biblical, and Arabian Perspectives* (SBLSymS 13). Martti Nissinen (ed.). Atlanta, GA: SBL; ss. 3-11.

Barstad, Hans M. (2009): “What Prophets Do. Reflections on Past Reality in the Book of Jeremiah”, i: *Prophecy in the Book of Jeremiah* (ZAW 388). Hans Barstad & Reinhard G. Kratz (eds.): Berlin/New York, NY: Walter de Gruyter; ss. 10-32.

*Bergquist, J. L. (1989): “Prophetic Legitimation in Jeremiah”, i: *VT* 39/2 [1989]; ss. 129-139.

Brueggemann, Walter (2002): *Hopeful Imagination. Prophetic Voices in Exile* (2. ed.) Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 1-47.

Brueggemann, Walter (2007): *The Theology of the Book of Jeremiah* (OTT). Cambridge: Cambridge University Press.

*Dubink, Josep (2004): “Getting Closer to Jeremiah: The Word of YHWH and the Literary-Theological Person of a Prophet”, i: *Reading the Book of Jeremiah: A Search for Coherence*. Martin Kessler (ed.). Wiona Lake, IN: Eisenbrauns; ss. 25-39.

Fretheim, Terence E. (2002): *Jeremiah* (Smyth & Helwys Bible Commentary). Macon, GA: Smyth & Helwys Publishing; ss. 1-58; 72-91; 131-156; 290-301; 303-318; 329-338; 341-344; 353-357; 413-451.

*Fretheim, Terence E. (2002): “The Character of God in Jeremiah”, i: *Character and Scripture: Moral Formation, Community and Biblical Interpretation*. William P. Brown (ed.): Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans; ss. 211-230.

Goldingay, John (2007): “Jeremiah and the Superpower”, i: *Uprooting and Planting: Essays on Jeremiah for Leslie Allen* (Library of Hebrew Bible/ Old Testament Studies 459). Goldingay, John (ed.). New York, NY/London: T&T Clark; ss. 59-77.

*Gosse, B. (1998): “The Masoretic Redaction of Jeremiah: An Explanation”, i: *JSOT* 77; ss. 75-80.

Grabbe, Lester L. (2000): “Ancient Near Eastern Prophecy from an Anthropological Perspective”, i: *Prophecy in Its Ancient Near Eastern Context. Mesopotamian, Biblical, and Arabian Perspectives* (SBLSymS 13). Martti Nissinen (ed.): Atlanta, GA: SBL; ss. 13-32.

- Perdue, Leo G. (1999): "The Book of Jeremiah in Old Testament Theology", i: *Troubling Jeremiah. Essays in Jeremiah Studies*. A. R. Pete Diamond et. al. (eds.). Winona Lake, IN: Eisenbrauns; ss. 320-338.
- Petersen, David L. (2002): *The Prophetic Literature: An Introduction*. Louisville, KY: Westminster John Knox; ss. 1-45; 97-135; 215-238.
- *Scalise, Pamela J. (2002): "The Way of Weeping: Reading the Path of Grief in Jeremiah", i: *WW* 22(4); ss. 415-422.
- Stulman, Louis (1999): "The Prose Sermons as Hermeneutical Guide to Jeremiah 1-25: The Deconstruction of Judah's Symbolic World", i: *Troubling Jeremiah. Essays in Jeremiah Studies*. A. R. Pete Diamond et. al. (eds.). Winona Lake, IN: Eisenbrauns; ss. 34-63.
- Sweeney, Marwin A. (2007): "Jeremiah's Reflection on the Isaian Royal Promise: Jeremiah 23:1-8 in Context", i: *Uprooting and Planting: Essays on Jeremiah for Leslie Allen* (Library of Hebrew Bible/ Old Testament Studies 459). John Goldingay (ed.). New York, NY/London: T&T Clark; ss. 308-321.
- Tiemyer, Lena-Sofie (2009): "The Priests and the Temple Cult in the Book of Jeremiah", i: *Prophecy in the Book of Jeremiah* (ZAW 388). Hans Barstad & Reinhard G. Kratz (eds.): Berlin/New York, NY: Walter de Gruyter; ss. 233-265.

GT606 Hebraisk fordypning (10 stp/ECTS)

Emnekode:	GT606
Emnenavn:	Fordypning i hebraisk
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Jens Bruun Kofoed
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	Bestått HEB 151 eller tilsvarende
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for viktige og grunnleggende trekk ved hebraisk morfologi
- gjøre rede for og drøfte sentrale emner i hebraisk syntaks
- gjøre rede for sentrale debattområder innenfor forskningen på hebraisk syntaks.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- lese og forstå et bredere utvalg hebraiske og/eller arameiske tekster
- analysere hebraisk syntaks og skjelle mellom ulike lingvistiske tilganger som påvirker analysen
- vurdere og drøfte forskjellige måter å nærme seg den hebraiske grammatikken på
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om hebraisk morfologi og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om hebraisk språk under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forholde seg selvstendig og kritisk til det lingvistiske arbeidet med bibelhebraisk.
- anvende bibelhebraisk/-aramaisk og BHS på en selvstendig og gjennomtenkt måte i sitt videre arbeid med bibeltekster
- ta stilling til posisjoner i den aktuelle debatten om sentrale emner i bibelhebraisk, og lingvistiske refleksjoner som ligger bak de ulike ståstedene
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle omfattende selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

GT606 er et todelt emne. I den første delen fokuseres det på hebraisk grammatikk – morfologi og syntaks. I den andre delen fokuseres det på tekstanalyse. Studentene kan velge mellom tekster av ulik lengde innenfor ulike moduler.

I den delen som behandler hebraisk morfologi skal studentene jobbe med lydregler og lydlover, og gjennom dette arbeidet bli dyktiggjorte til ikke bare å gjengi former, men også kunne forklare bakgrunnen og den antatte utviklingen bak de forskjellige formene. I denne delen vil hovedvekten ligge på nomener.

I syntaksdelen skal studentene jobbe med utvalgte kapitler i Waltke & O’Connors ”Introduction to Biblical Hebrew Syntax” og sette seg grundig inn i stoffet. Videre skal de jobbe med artikler som behandler sentrale emner i debatten om bibelhebraisk – for eksempel forståelsen av wayyiqtol, weqatal og weyiqtol, samt artikler som på et mer prinsipielt grunnlag debatterer etablerte ”sannheter”. I denne delen vil hovedvekten ligge på verb.

I den tekstanalytiske delen skal studentene kunne anvende sine kunnskaper om syntaks og morfologi i et grundig arbeid med utvalgte tekster.

Del A: Fordypning i hebraisk grammatikk (5 stp)

Del B: Tekst- og språkstudium (5 stp)

Studenten skal velge 1 av de følgende 7 tekstområder.

(* betyr at studenten, i forståelse med emneansvarlig, kan velge andre tekster i stedet for den oppsatte. Disse tekstene må være i samsvar med modulens siktemål og være omtrent like lang som den bortvalgte teksten.)

1. Fortellinger i GT (11 sider)
 - Gen 27:1-40*
 - Gen 37:12-36*
 - Gen 38:1-30*
 - Dom 3:12-30*
 - Dom 6-7*

2. Israel og folkeslagene (9 sider)
 - Deut 7:1-26
 - Deut 20:10-20
 - Jes 10:1-34
 - Esek 28:1-19
 - Amos 1-2
 - Mika 4:1-5

3. Salmenes bok (9 sider)
 - Sal 6*
 - Sal 25*
 - Sal 37
 - Sal 44
 - Sal 72
 - Sal 118
 - Sal 139*

- Sal 145
4. Visdomslitteratur (9,5 sider)
 - Job 7:1-21*
 - Ord 3:1-35*
 - Ord 8:1-9:18
 - Pred 1:1-2:26
 - Pred 12:1-14

 5. Profetier om Herrens framtidige frelse (9 sider)
 - Jes 24:21-25:12
 - Jes 27:1-13
 - Jes 61-62
 - Jes 65:17-25
 - Sak 12-14
 - Mal 4:1-6 (Hab 3:19-24)

 6. Messias i GT (9 sider)
 - Num 24:15-19
 - 2 Sam 7:1-17
 - Jes 7:10-17
 - Jes 9:1-6
 - Jes 11:1-10
 - Jes 42:1-9
 - Jes 49:1-13
 - Jes 50:4-11
 - Jes 52:13-53:13
 - Jer 23:1-6
 - Esek 34:15-31
 - Esek 37:24-38
 - Amos 9:11-13
 - Mik 5:1-5

 7. Hele profetbøker (10 sider)
 - Obadja 1:1-21
 - Jona 1:1-4:11
 - Habbakuk 1:1-3:19*

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høyskolen.

*Baden, Joel S. (2008): "The *wayiqtol* and the Volitive Sequence", i *Vetus Testamentum* (58).
Avan der Kooij (Gen. Ed.). Leiden: E. J. Brill; ss. 147-158.

*Cook, John A. (2004): "The Semantics of Verbal Pragmatics: Clarifying the Roles of *wayiqtol* and *weqatal* in Biblical Hebrew Prose", i *Journal of Semitic Studies* (XLIX/2). P.S. Alexander; G.J. Brooke; A. Christmann; J.F. Healey; P.C. Sadgrove (Ed.Comm.). Oxford: Oxford University Press; ss. 247-273

*Cook, John A. (2008): "The Vav-Prefixed Verb Forms in Elementary Hebrew Grammar", i *Journal of Hebrew Scriptures* (Vol. 8, Art. 3). Ehud Ben Zvi (Gen. Ed.). Gorgias Press; ss. 77-94.

*Granerød, Gard (2009): "Omnipresent in Narratives, Disputed among Grammarians: Some Contributions to the Understanding of *wayiqtol* and their Underlying Paradigms", i *Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft* (121/2009 Heft 3). Jürgen van Oorschot & Ernst-Joachim Waschke (red.). Berlin/New York: Walter de Gruyter; ss. 418-434.

*Holmstedt, Robert (2006): "Issues in the Linguistic Analysis of a Dead Language, with Particular Reference to Ancient Hebrew", i *Journal of Hebrew Scriptures* (Vol. 6, Art. 11). Ehud Ben Zvi (Gen. Ed.). Gorgias Press; 20 sider.

Jouïon, Paul og T. Muraoka (1991): *A Grammar of Biblical Hebrew (Vol I.)*. Roma: Edtrice Pontificio Istituto Biblico; ss. 74-108; 237-322

Waltke, Bruce & M. O'Connor (1990): *Introduction to Biblical Hebrew Syntax*. Winona Lake, In: Eisenbrauns; ss. 63-94; 125-160; 378-417; 433-446; 496-563.

NT601 Jesu lignelser (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT601
Emnenavn:	Jesu lignelser
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Sverre Bøe
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for Jesu lignelser slik de finnes i den greske teksten til de synoptiske evangeliene, både med tanke på deres tekst, bakgrunn og budskap
- drøfte ulike tilnæringer til Jesu lignelser, slik dette møter oss i både faglige og populære fremstillinger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- kombinere anvendelsen av relevant litterært, historisk, sosialt og teologisk bakgrunnsmateriale til tolkningen av ulike synoptiske lignelser
- analysere og eksegere Jesu lignelser ut fra grunnspråket, med vekt på både språklige, teksthistoriske, sosiale og teologiske aspekter
- begrunne egne valg av tilnæringer til Jesu lignelser, i lys av både den faglige tolkningshistorien og den kirkelige virkningshistorie til disse tekstene
- vise presisjon i valget av ulike tolkningsmåter til den enkelte lignelse
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om lignelsene og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Jesu lignelser under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- bidra til å reflektere selvstendig og kritisk til ulike slags bruk av Jesu lignelser i teologi, kirke, misjon og samfunn
- kunne relatere den enkelte lignelse til det større bibelteologiske bildet
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Studentene skal arbeide eksegetisk med Jesu lignelser slik disse finnes i de synoptiske evangeliene, avgrenset til de tekstene som drøftes i Snodgrass' kommentar til lignelsene (jfr. Pensumlitteratur) ut fra den greske teksten. Videre skal Jesu lignelser studeres i en videre bibelteologisk ramme. Studentene skal også jobbe med drøfting av ulike tolkninger og tilnærminger til Jesu lignelser, slik det gjenspeiles i forskningen omkring disse lignelsene.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekraav:

Et av følgende studiekraav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekraavene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekraavene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Snodgrass, K. (2008): *Stories with Intent. A Comprehensive Guide to the Parables of Jesus*. Grand Rapids, MI/Cambridge: William B. Eerdmans Publishing Company.

NT602 Nyere narrative og sosiale analyser av Markus (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT602
Emnenavn:	Nyere narrative og sosiale analyser av Markus
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Ivar Vegge
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for nyere narrative og sosiale tilnæringer til Markus
- identifisere og drøfte kritisk hvilke nye spørsmål, problemstillinger og perspektiver som reises i evangelieforskningen som følge av disse nyere tilnærningene

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- vise presisjon i analysen av relevante tekster i Markus i lys av antikke sosiale perspektiver på "renhet-urenhet", "skam-ære", "patron-klient relasjoner", "sykdom og helbredelse", "måltid, mat og bordfelleskap", osv.
- mestre narrative analyser av Markus med særlig fokus på fortellerens og leserens roller, setting, plot og karakterisering
- relatere de nyere narrative og sosiale tilnærningene til Markus til tradisjonelle historisk-kritiske tilnæringer
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om Markus og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Markus under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- reflektere hermeneutisk over bruken av og aktualiteten av Markus som fortelling(er) i forkynnelse og undervisning i samfunn, kirke og misjon
- reflektere hermeneutisk over bruken av og aktualiteten av Markus, ut ifra evangeliets antikke sosiale perspektiver, på dagens samfunn, kirke og misjon
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer

- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Dette emnet analyserer Markus ut fra to nyere metodiske tilnærminger, nemlig en narrativ analyse av Markus som fortelling, og en analyse av Markus i lys av ulike antikke sosiale perspektiv. Studiet skal videre klargjøre det særegne med disse tilnærmingene i forhold til de mer tradisjonelle historisk-kritiske metoder. Studenten skal etter endt studium kunne mestre å anvende disse tilnærmingene på en fruktbar måte, som også viser relevans for kirke, misjon og samfunn.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekraav:

Et av følgende studiekraav må gjennomføres:

A. Prossessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekraavene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekraavene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgskolen.

- Anderson, J.C. and Moore, S.D. (2008): *Mark and Method: New Approaches in Biblical Studies*. Minnesota, MN: Fortress Press; ss. 1-28; 59-94.
- *Juel, D.H. (1999): *The Gospel of Mark (IBT)*. Nashville, TN: Abingdon Press; ss. 139-192; 196-197.
- Malbon, E.S. (2000): *In the Company of Jesus: Characters in Mark's Gospel*. Louisville, KY: John Knox Press; ss. 41-165; 189-225.
- Malina, B.J. and R. Rohrbaugh (2003): *Social-Science Commentary on the Synoptic Gospels*. Minneapolis: Fortress Press; ss. 143-220; 325-425.
- *Neufeld, D. (2000): "Jesus' Eating Transgressions and Social Impropriety in the Gospel of Mark: A Social Scientific Approach", i: *Biblical Theology Bulletin* 30, 1; ss. 15-26.
- *Neyrey, J.H. (1986): "The Idea of Purity in Mark's Gospel" I: *Semeia* 35; ss. 91-128.
- *Pilch, J.J. (1985): "Healing in Mark: a Social Science Analysis", i: *Biblical Theology Bulletin* 15, 4; ss. 142-150.
- Rhoads, D., J. Dewey and D. Michie (1999): *Mark as Story: An Introduction to the Narrative of a Gospel (Second Edition)*. Minneapolis, MN: Fortress Press; ss. 1-150.
- *Rhoads, D. (1995): "Mission in the Gospel in Mark", i: *Currents in Theology and Mission* 22, 5; ss. 340-355.
- *Rhoads, D. (2004): "Network for Mission: The Social System of the Jesus Movement in Mark", i: *Reading Mark, Engaging the Gospel*. D. Rhoads (ed.). Minneapolis, MN: Fortress Press; ss. 95-139.
- Rohrbaugh, R. (ed) (1996): *The Social Sciences and New Testament Interpretation*. Peabody, MA: Hendrickson; ss. 1-79; 144-182.

Med utgangspunkt i studentens særlige interesse skal det i samarbeid med emneansvarlig velges ytterligere 100 sider med fordypningspensum.

NT603 Apostlenes Gjerninger (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT603
Emnenavn:	Apostlenes Gjerninger
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Sverre Bøe
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for tekst og budskap i Apostlenes Gjerninger
- gjøre grundig rede for de faglige diskusjonene omkring Apostlenes Gjerninger og kristendommens eldste historie, og særlig til den fremstilling som gis av dette i pensum

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- eksegere teksten til hele Apostlenes Gjerninger ut fra den greske teksten
- relatere litterært orienterte fremstillinger til mer historisk relaterte fremstillinger av kirkens eldste historie i Apostlenes gjerninger
- analysere ulike fremstillinger og påstander omkring den eldste kirkes historie, slik disse kommer til uttrykk både i faglige og mer populære fremstillinger
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om Apostlenes Gjerninger og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Apostlenes Gjerninger under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- bidra på en selvstendig måte til refleksjon omkring den kristne kirkes egenart og idé ut fra kjennskap til dens opphav og eldste historie
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Dette fordypningsemnet analyserer inngående den kristne kirkes eldste historie ut fra den fremstillingen som Lukas gir i Apostlenes Gjerninger. Studiet skal gi en helhetsfremstilling, både på den måten at det er ett verk (Apostlenes Gjerninger) som studeres i sin helhet, og på den måten at studiet legger til grunn én helhetsfremstilling av Apostlenes Gjerninger og dermed av kirkens eldste historie, nemlig i J. D. G. Dunns monografi. Samtidig som mange antikke tekster trekkes inn i drøftingen, og samtidig med at de mange vitenskapelige fagdiskusjonene trekkes inn, skal emnet gi anledning til syntese og helhetstenkning.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgskolen.

Dunn, J. D. G. (2009): *Beginning from Jerusalem* (Christianity in the Making, vol. 2). Grand Rapids, MI/Cambridge: Eerdmans; ss. 1-785.

NT604 1. og 2. Peters Brev (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT604
Emnenavn:	1. og 2. Peters Brev
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Sverre Bøe
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for teksthistorie og tekstkritikk til den greske teksten til 1. og 2. Peters brev
- analysere, identifisere og skjelne mellom ulike tolkninger og tolkningstradisjoner i faglig og populær bruk av tekster fra 1. og 2. Peters brev

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- eksegere den greske teksten til 1. og 2. Peters brev på grunnlag av selvstendig oversettelse og bruk av leksika, oppslagsverk og andre relevante tekster fra antikken
- gjøre selvstendig bruk av ulike relevante eksegetiske metoder i fortolkningen av teksten til 1. og 2. Peters brev
- relatere tekstene fra 1. og 2. Peters brev til annen urkristen litteratur og til tekster fra Det gamle testamente
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om 1. og 2. Peters Brev og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om 1. og 2. Peters Brev under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- bidra til reflektert og kritisk gjennomtenkning av de hovedpunkter i den kristne tro som tematiseres i 1. og 2. Peters brev
- drøfte budskapet i 1 og 2 Petersbrev i lys av øvrige gammel- og nytestamentlige tekster
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle omfattende selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer

- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

I arbeidet med dette emnet skal hele hele teksten til 1. og 2. Peters brev eksegere på grunnlag av den greske tekst. Videre skal 1. og 2. Peters brev bibelteologi studeres i rammen av urkristendommen og dens bakgrunn i Det gamle testamente. Det skal også arbeides med drøfting av ulike tolkninger og faglige tilnærminger til 1. og 2. Peters brev, slik disse gjenspeiler seg i forskningen.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgsolen.

Bauckham, R. J. (1983): *Jude, 2 Peter* (WBC vol 50). Waco, TX: Word; ss. 131-343.

Green, J. B. (2007): *1 Peter*. (The Two Horizons New Testament Commentary). Grand Rapids, MI/Cambridge: Eerdmans; ss. 187-288.

Michael J. R. (1988): *1 Peter* (WBC vol 49). Waco, TX: Word; ss. IX-LXXIV; 1-315.

Stenschke, C. (2009): "Reading First Peter in the Context of Early Christian Mission", i: *Tyndale Bulletin* 60.1; ss. 107-126.

Med utgangspunkt i studentens særlige interesse skal det i samarbeid med emneansvarlig velges ytterligere 50 sider med fordypningspensum.

NT605 Kjønn og teologi i Det nye testamente (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT605
Emnenavn:	Kjønn og teologi i Det nye testamente
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Sverre Bøe
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- identifisere og gjøre rede for tekster i NT som eksplisitt eller implisitt har relevans for forståelsen av kjønnsroller og samliv
- gjøre grundig rede for disse tekstene på grunnlag av de greske tekstene

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- vise presisjon i analyser av greske tekster i Det nye testamente som har relevans for forståelsen av kjønnsroller og samliv
- analysere faglige problemstillinger knyttet til forståelsen og bruken av disse tekstene i dag
- analysere og drøfte forståelsen og bruken av disse tekstene i ulike faglige og populære fremstillinger, særlig med tanke på hvilke metoder som legges til grunn i ulike fremstillinger
- drøfte på en reflektert og kritisk måte aktuelle spørsmål omkring kjønnsroller og samliv i lys av disse nytestamentlige tekstene
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om kjønn og teologi i Det nye testamente og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om kjønn og teologi i Det nye testamente under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- kommunisere og undervise omkring kjønnsroller og etiske spørsmål knyttet til samliv på en reflektert måte ut fra de nytestamentlige tekstene
- bidra til kritisk refleksjon omkring kjønnsroller og samliv i familie, samfunn og menighet/kirke i lys av disse tekstene

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Følgende bibeltekster skal eksegeres på grunnlag av den greske teksten: Matt 5,27-32 og 19,3-12; Joh 7,53-8,11; 20,1-18; Rom 1,21-28; 1 Kor 7; 11,1-16; 14,34-38; Gal 3,26-29; Efes 5,21-6,4; 1 Tim 2,8-15; Tit 2,1-10; 1 Pet 3,1-7.

Emnet fokuserer på kjønnsroller både i familie, samfunn og menighet/kirke, slik dette reflekteres i de nytestamentlige tekstene. Spørsmål om seksualitet, ekteskap, samlivsformer, familie, skilsmisse og gjengifte aktualiseres i de angitte tekstene. Det gjelder også spørsmål om ulike nådegaver og tjenester i den kristne menighet.

Emnet er i utgangspunktet et eksegetisk studium av historisk gitte tekster, men spørsmål knyttet til en mulig bruk av disse tekstene inn i debatter rundt kjønnsroller i familie og kirke i vår tid vil i noen grad drøftes i forelesninger og seminar.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgskolen.

- Barclay, J. M. G. (1997): "The Family as the Bearer of Religion in Judaism and Early Christianity", i: *Constructing Early Christian Families. Families as Social Reality and Metaphor*. H. Moxnes (red). London/New York, NY: Routledge; ss.66-80.
- Beasley-Murray, G. R. (1999): *John* (2nd ed). (WBC 36). Nashville, TN: Nelson; ss. 143-147; 364-378.
- Danbolt, E. (1990) *Se selv hva Bibelen sier om menns og kvinners tjeneste i menigheten. Fortolkning og refleksjoner over 1. Korinterbrev kapittel 11-14*. Oslo: Lunde; ss. 125-143.
- Dunn, J. D.G. (1988): *Romans 1-8* (WBC 38). Waco, TX: Word; ss. 59-67.
- Fee, G. D. (1987): *The First Epistle to the Corinthians* (NICNT). Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 266-357; 491-530; 696-712.
- France, R. T. (2007): *The Gospel of Matthew* (NICNT). Grand Rapids, MI/Cambridge: Eerdmans; ss. 204-213; 710-726.
- Giujarro, S. (1997): "The Family in First Century Galilee", i: *Constructing Early Christian Families. Families as Social Reality and Metaphor*. H. Moxnes (red). London/New York, NY: Routledge; ss. 42-65.
- Grudem, W. (1991): "Wives like Sarah, and the husbands who honor them: 1 Peter 3,1-7," i: *Recovering Biblical Manhood and Womanhood. A Response to Evangelical Feminism*. J. Piper & W. Grudem (eds.). Wheaton, IL: Crossway; ss. 194-208.
- Hays, R. B. (1996): *The Moral Vision of the New Testament; A Contemporary Introduction to New Testament Ethics*. San Fransisco, CA: Harper; ss. 347-406.
- Longenecker, R. N. (1990): *Galatians* (WBC vol. 41). Waco, TX: Word; ss. 150-159.
- Malina, B. J. (2001): *The New Testament World. Insights from Cultural Anthropology* (3rd ed. rev. and exp.), Louisville, KY: John Knox; ss. 134-160.
- Michaels, J. R. (1988): *1 Peter* (WBC vol. 49). Waco, TX: Word; ss. 154-172.
- Moo, D. (1991): "What does it mean not to teach or have authority over men? 1 Timothy 2,11-15", i: *Recovering Biblical Manhood and Womanhood. A Response to Evangelical Feminism*. J. Piper & W. Grudem (eds.). Wheaton, IL: Crossway; ss. 179-193.
- Mounce, W. D. (2000): *The Pastoral Epistles* (WBC vol. 46). Waco, TX: Word; ss. 102-149; 405-419.

O'Brien, P. T. (1999): *The Letter to the Ephesians* (Pillar NT Commentary). Grand Rapids, MI/Cambridge: Eerdmans; ss. 398-447.

Witherington III, Ben (1990): *Women and the Genesis of Christianity*. Cambridge: Cambridge University Press.

NT606 Dåp og nattverd i NT (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT606
Emnenavn:	Dåp og nattverd i NT
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Ivar Vegge
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- identifisere og gjøre rede for tekster i NT som eksplisitt eller implisitt drøfter dåp og nattverd som tema i rammen av en nytestamentlig bibelteologi
- gjøre rede for ulike religionshistoriske paralleller til dåp og nattverd og vurdere relevansen av disse for de nytestamentlige tekstene
- drøfte ulike tilnæringer til dåps- og nattverdtekster i Det nye testamente, slik de møter oss både i den faglige tolkningshistorien og den kirkelige virkningshistorien

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- vise presisjon i språklige analyser av greske tekster i Det nye testamente som har relevans for dåp og nattverd
- kombinere anvendelsen av religionshistoriske, sosiale, litterære og/eller teologiske tilnæringer i analysen av dåps- og nattverdtekster i Det nye testamente
- identifisere og drøfte hvilke premisser og forutsetninger som preger ulike forskningshistoriske fremstillinger til dåp og nattverd i NT, og begrunne hvilke premisser som legges til grunn for eget arbeid med aktuelle tekster
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om dåpen og nattverden i Det nye testamente og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om dåp og nattverd i Det nye testamente under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- bidra til kritisk refleksjon om forståelse og praksis med hensyn til dåp og nattverd i teologi, kirke, misjon og samfunn
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter

- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet legger vekt på å eksegere dåps- og nattverdtekster i Det nye testamente på bakgrunn av den greske tekst, ut fra relevante vitenskapelige metoder og i lys av en nytestamentlig bibelteologi. Det fokuseres både på forståelse og praksis av dåp og nattverd slik det er reflektert i Det nye testamentet. Emnet drøfter utførlig ulike tolkninger og tilnærminger til dåps- og nattverdtekster, slik disse gjenspeiler seg i forskningen og kommer til uttrykk i den kirkelige virkningshistorien.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgsolen.

Ferguson, E. (2009): *Baptism in the Early Church: History, Theology, and Liturgy in the First Five Centuries*. Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 1-200; 849-860.

Hartman, L. (1997): *'Into the Name of the Lord Jesus': Baptism in the Early Church*. Edinburgh: T&T Clark; ss. 5-146.

Jeremias, J. (1996): *The Eucharistic Words of Jesus*. London: Xpress Reprints; ss. 15-138; 204-262.

Moloney, F.J. (1997): *A Body Broken for a Broken People: Eucharist in the New Testament*. Peabody, MA: Hendrickson; ss. 31-202.

Med utgangspunkt i studentens særlige interesse skal det i samarbeid med emneansvarlig velges ytterligere 90 sider med fordypningspensum.

NT607 Eskatologien i Det nye testamente (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT607
Emnenavn:	Eskatologien i Det nye testamente
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Sverre Bøe
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- identifisere og gjøre rede for tekster i NT som eksplisitt eller implisitt har relevans for eskatologien
- gjøre inngående rede for ulike hovedtolkninger av disse tekstene ut fra aktuell forskning og teologisk debatt
- drøfte spørsmål knyttet til en faglig forståelse av begreper som ”apokalyptikk” og ”profeti”, både sjangermessig, historisk og teologisk

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere et bredt utvalg av nytestamentlige eskatologiske tekster ut fra den greske teksten
- analysere og identifisere underliggende og/eller eksplisitte tolkningsmåter i ulike fremstillinger av nytestamentlig eskatologi
- drøfte og begrunne egne valg av relevante tolkningsmåter i møte med nytestamentlige eskatologiske tekster
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om eskatologien i Det nye testamente og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om eskatologien i Det nye testamente under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- bidra til å reflektere kritisk omkring eskatologiske tekster og tema ut fra de nytestamentlige tekstene i rammen av nytestamentlig bibelteologi
- bidra til kritisk refleksjon omkring eskatologiske spørsmål i samfunn, kirke og misjon

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Siden den nytestamentlige eskatologien bygger på et gammeltestamentlig grunnlag, inkluderer emnet også en oversiktsmessig fremstilling av gammeltestamentlig eskatologi. Eskatologien i Det nye testamente studeres ut fra eksegesi av utvalgte tekster fra ulike tekstgrupper. Disse tekstene fokuserer ulike sider av de første kristnes endetidsforventninger. Emnet fokuserer også på sjangermessige drøftinger av fenomener som ”apokalyptikk” og ”profeti” i antikken.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert skalkala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumtekster:

Matteus 24-25; 1 Kor 15; 1 Tess 4,13-5,11; 2 Tess 1,2-2,15; Joh Åp 1-22

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgskolen.

Fee, G. D. (1987): *The First Epistle to the Corinthians* (NICNT). Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 713-809.

France, R. T. (2007): *The Gospel of Matthew* (NICNT). Grand Rapids, MI/Cambridge: Eerdmans; ss. 885-965.

Gowan, D. E. (2000): *Eschatology in The Old Testament* (2nd ed.). Edinburgh: T & T Clark; ss.1-152.

Ladd, G. E. (1993): *A Theology of the New Testament* (Rev. ed.). Grand Rapids: Eerdmans; ss. 193-211; 334-344; 595-614; 669-683.

Mounce, R. H. (1999): *The Book of Revelation* (NICNT) (rev. ed.). Grand Rapids, MI: Eerdmans.

Wanamaker, C. A. (1990): *The Epistles to the Thessalonians* (The New International Greek Testament Commentary). Carlisle: Paternoster; ss.164-190; 215-269.

NT608 Bibelovertsettelse (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT608
Emnenavn:	Bibelovertsettelse
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Sverre Bøe
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for de eldste oversettelsene av Det gamle testamente
- gjøre utførlig rede for prinsippene for moderne bibelovertsettelse
- gjøre utførlig rede for oversettelse til studentens morsmål, herunder også noen nyere parafaserende oversettelse

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- identifisere metoder og prinsipper som ligger til grunn for de eldste oversettelsene av Det gamle testamente og for nyere bibelovertsettelse til studentens morsmål
- analysere og kritisk vurdere tjenligheten av ulike oversettelsesprinsipper i forhold til gitte målgrupper når det gjelder bibeltekst
- gjennomføre et selvstendig arbeid med oversettelse av en gitt bibeltekst til sitt morsmål
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om bibelovertsettelse og anvende disse til å gjennomføre faglige resonneringer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om bibelovertsettelse under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- bidra til nytenkning i gjengivelse av bibelske tekster i kirke, skole, samfunn og misjon
- bistå kirkelige, misjonale eller undervisningsmessige brukergrupper med kvalifisert vurdering av oversettelse og gjengivelse av fagord og uttrykk fra bibeltekster
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter

- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Dette emnet er dels et historisk studium av utvalgte bibeloversettelser og dels et studie i grunnleggende prinsipper for bibeloversettelse. Studiet retter seg både mot Det gamle og Det nye testamente.

Den historiske delen retter seg primært mot de eldste oversettelsene av Det gamle testamente, så som den greske Septuaginta og de arameiske targumene. Videre vektlegges nyere europeiske oversettelser fra Luther, fra engelsk språkområde og fra dansk-norske oversettelser. En skal analysere de prinsipper og oversettelsesvalg som her kommer til uttrykk. Studenter som ikke har norsk til sitt morsmål kan her bytte ut de norsk-relaterte delene av pensum med tilsvarende stoff fra sitt morsmål, evt. fra engelsk.

Studiet av prinsipper omkring bibeloversettelse studeres i stor grad ut fra spenningen mellom konkordante og idiomatiske oversettelser. Også nyere oversettelser i parafraserende retning trekkes inn.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamenen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgskolen.

Aland, K. & Aland, B. (1989): *The Text of the New Testament* (2nd rev. ed.). Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 185-221.

McNamara, Martin (1992): *Targum Neofiti 1: Genesis* (The Aramaic Bible, Volume 1A). Edinburgh: T&T Clark; ss. 29-46; 52-64.

Nida, E. A. & Taber, C. R. (1974): *The Theory and Practice of Translation*. Leiden: Brill; ss. 1-32.

O'Donnell, M. B. (2004): "Translation and the Exegetical Process, Using Mark 5,1-10, 'The Binding of the Strong man', as a Test Case", i: *Translating the Bible. Problems and Prospects*. (JSNTSS 173). S. E. Porter & R. S. Hess (eds.). Sheffield: Sheffield Academic Press; ss. 162-188.

Smalley, W. A. (1991): *Translation as Mission. Bibel Translation in the Modern Missionary Movement*. Macon, GA: Mercer Univ. Press; ss. 21-59.

Wasserstein, Abraham. & David J. Wasserstein (2006): *The Legend of the Septuagint. From Classical Antiquity to Today*. Cambridge: Cambridge University Press; ss. 19-94.

Wegner, P. D. (1999): *The Journey from Texts to Translations. The Origin and Development of the Bible*. Grand Rapids, MI: Baker; ss. 243-261.

Den følgende litteratur kan i samråd med emneansvarlig byttes ut med tilsvarende stoff som retter seg mot studentens morsmål, om dette ikke er norsk eller dansk:

(1929): "1.Mosebok 1-3", i: *GT MMM. Loven eller de fem Mosebøker*. Oversatt av N. Michelet; S. Mowinkel og N. Messel. Oslo: Aschehoug; ss.1-7.

(2001): "1.Mosebok 1-3", i: *Ny bibeloversettelse, - på videnskabeligt grundlag. Annoteret prøveoversettelse*. København: Reitzel; ss. 15-26.

(2007): "Mathæus' fortælling om Jesus", i: *Den Nye Aftale. Det Nye Testamente på nudansk*. M. Bjerre; G. Hallbäck; T. Lindhardt m.fl (red.). København: Bibelselskabets Forlag; ss. 9-57.

Baasland, E. (1995): "Bibeloversettelse og bibelsyn", i: *Bibel og bibeloversettelse* (Relieff-serien nr. 37). D. Rian (red): Trondheim: Tapir; ss. 125-140.

Bøe, S. (2009): "Bokmålsoversettelser av Det nye testamente 1945-2009", i: *Budskap. Årsskrift for Fjellhaug Internasjonale Høgskole*. Torleif Belck-Olsen og Arne Helge Teigen (red.). Oslo: FMH-Forlaget; ss. 32-50.

- Furuli, R. (1999): *Den rolle teologi og fordommer spiller ved bibeloversettelse*. Oslo: R. Furuli AS; ss. 15-82.
- Holmås, G. O. (2008): *Nyere norsk bibeloversettelser – Hva skiller dem?* Oslo: Menighetsfakultetet; (33 sider).
- Holter, Å. (1991): ”Kampen for norsk bibel og norsk bibelspråk”, i: *Bibelen i Norge*. M. Sæbø, J. Schumacher og O. Chr. Kvarme. Oslo: Det norske Bibelselskap; ss. 73-98.
- Johnstad, G. (1994): ”’Se føttene er for døren’. Om oversettelse av ’biblisismer’ – og noen andre oversettelsesspørsmål – i Apostlenes Gjerninger”, i: *Ad Acta. Studier til Apostlenes Gjerninger og urkristendommens historie*. R. Hvalvik og H. Kvalbein (red). Oslo: Verbum; ss. 174-195.
- Luther, M. (1983): *Guds ord, menneskers språk*. Oslo: Det norske Bibelselskap; ss. 9-18.
- Sverdrup, E. (1983): ”Luther som bibeloversetter”, i: *Guds ord, menneskers språk*. Martin Luther. Oslo: Det norske Bibelselskap; ss. 21-50.
- Synnes, M. (1991): ”Hvilken tekst er best? Nestle-Aland contra Majoritetstekst”, i: *Tidsskrift for Teologi og Kirke* (3/1991); ss. 161-173.
- Vinje, F. E. (1992): ”Ordforståelse og ordkunnskap i dagens norske samfunn”, i: *Norsk bibelspråk. En bok om bibeloversettelse og norsk språk. Fra en konsultasjon arrangert av Det norske Bibelselskap Granavolden 10.-12. januar 1991* (Bibelselskapets skriftserie 3). O. Chr. Kvarme (red). Oslo: Det norske bibelselskap; ss. 34-39.
- Vinje, F. E. (1992): ”Skal Gud tale dagens eller gårsdagens språk?”, i: *Norsk bibelspråk. En bok om bibeloversettelse og norsk språk. Fra en konsultasjon arrangert av Det norske Bibelselskap Granavolden 10.-12. januar 1991* (Bibelselskapets skriftserie 3). O. Chr. Kvarme (red). Oslo: Det norske bibelselskap; ss. 22-33.

NT609 Tilbedelse av Jesus Kristus blant de første kristne (10 stp/ECTS)

Emnekode:	NT609
Emnenavn:	Tilbedelse av Jesus Kristus blant de første kristne
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Ivar Vegge
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for ulike tolkninger og tilnærminger til monoteisme og kristologi, slik disse gjenspeiler seg i nytestamentlig forskningen
- gjøre utførlig rede for hvordan og hvorfor Jesus Kristus ble gjenstand for tilbedelse blant de første kristne
- drøfte likheter og ulikheter i tro og praksis med hensyn til tilbedelse av Jesus Kristus innenfor Det nye testamente, Thomas evangeliet, og proto- og deuterokse skrifter i det andre århundre.

Ferdigheter:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre selvstendig bruk av adekvate metodiske tilnærminger i analyse av kristologisk relevante tekster, særlig innen Det nye testamente
- identifisere og analysere hvilke forutsetninger og særtrekk som preger ulike sentrale forskningshistoriske fremstillinger av Jesus Kristus, særlig i Det nye testamente, og begrunne hvilke premiss som legges til grunn for eget arbeid.
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om tilbedelse av Jesus blant de første kristne under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forholde seg selvstendig og kritisk til ulike aktuelle fremstillinger av Jesus Kristus i nytestamentlig teologi, kirke, misjon og samfunn
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer

- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Studentene skal drøfte jødisk monoteisme som bakgrunn og ramme for tilbedelse av Jesus Kristus. Videre vektlegges en bred historisk analyse av Jesu rolle og funksjon i de første kristnes religiøse liv og tro, med særlig fokus på hvordan og hvorfor Jesus ble gjenstand for tilbedelse. Emnet vil også gå inn på drøfting av ulike tolkninger og tilnærminger til monoteisme og kristologi, slik disse gjenspeiler seg i forskningen

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Bauckham, Richard (2008): *Jesus and the God of Israel: God crucified and other studies on the New Testament's christology of divine identity*. Milton Keynes: Paternoster; ss. 1-59; 152-181; 233-268.

Dunn, J.D.G. (1998): "Why 'Incarnation'? A Review of Recent New Testament Scholarship", i: *The Christ & The Spirit. Vol 1 Christology*. Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 405-423.

Hurtado, Larry W. (2003): *Lord Jesus Christ: Devotion to Jesus in Earliest Christianity*. Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 1-518; 539-654.

KMH601 Oldkirken (10 stp/ECTS)

Emnekode:	KMH601
Emnenavn:	Oldkirken
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Dosent Erik Kjebekk
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for forholdet mellom kristendom og jødedom frem til keiser Konstantin
- gjøre rede for forholdet mellom den kristne kirke og den romerske statsmakt og drøfte hvilke prosesser som ledet frem til kristendommen som riksreligion
- gjøre utførlig rede for de trinitariske og kristologiske stridighetene i oldkirken
- gjøre rede for hovedtrekkene ved fromhetslivet i oldkirken, med særlig vekt på dåpen, nattverden og utviklingen av de kirkelige høytider

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg kritisk til kirkehistoriske fremstillinger om oldkirken og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om reformasjonstiden under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på kirkehistoriske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere kirkehistoriske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet gir en helhetlig innføring i oldkirkens kirkehistorie frem mot år 500. Emnet gir særlig kunnskap om forholdet mellom kristendommen og jødedommen i de første to århundrene og forholdet mellom kirken og de romerske myndighetene. Vekten ligger på forfølgelsene av kirken og hvordan kirken utviklet seg til å bli en rikskirke fra og med keiser Konstantin på

300-tallet. Emnet vil i særlig grad gjøre rede for den teologiske tenkningen i oldkirken, med spesiell vekt på den kristne læren om triniteten og kristologien.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Chadwick, Henry (1993): *The Early Church*. Cambridge: Penguin Books; ss. 9-290.

Kelly, J. N. D. (1977): *Early Christian Doctrines* (5th ed). London: A & C Black; ss. 83-251; 344-400; 422-455.

Skarsaune, Oskar (2002): *In the shadow of the temple: Jewish influences on the early Christianity*. Illionis: InterVarsity Press; ss. 209-444.

KMH602 Martin Luthers teologi (10 stp/ECTS)

Emnekode:	KMH602
Emnenavn:	Martin Luthers teologi
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Brynjulf Hoaas
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for Martin Luthers teologi
- gjøre grundig rede for og drøfte utvalgte teologiske temaer i Martin Luthers forfatterskap basert på studier av primærkilder

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg kritisk til kirkehistoriske fremstillinger om Martin Luther og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Martin Luthers teologi under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på kirkehistoriske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere kirkehistoriske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet gir en grundig innføring i Martin Luthers teologi gjennom studie av hans tekster. Studentene skal lese utvalg av Luthers skrifter. Utvalget av skriftene skal dekke fire av de følgende emneområder: 1) De reformatoriske hovedskriftene fra 1520-1521, 2) ekklesiologiske tekster, 3) tekster fra nattverdstriden, 4) tekster om antropologi, 5) tekster om etiske og sosiale spørsmål og 6) tekster fra Luthers bibelutleggelser. Undervisningen i emnet vil dekke disse seks emneområdene og videre drøfte ulike faser i Luthers teologiske tenkning. Studentene skal velge omtrent 400 sider med primærkilder som dekker fire av de seks

emneområdene. Tre uker før undervisningen i emnet avsluttes skal studenten levere inn en bokliste med primærkilder som skal godkjennes av emneansvarlig.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosektororientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

1. Oversiktslitteratur

Lohse, Bernhard (1999): *Martin Luther's Theology. Its Historical and Systematic Development*. Minneapolis: Fortress Press; ss. 3-345.

2. Skrifter av Martin Luther

Skrifter i klammeparentes [] står som alternativer til skriftet ovenfor. Studenten foretar et utvalg på cirka 400 sider som godkjennes av emneansvarlig.

(1957): *Against Latomus, Part Three* (Luther's Works Vol. 31). Philadelphia: Fortress Press; ss. 217-257

[(1995): *Mod Latomus. Om synd og nåde* (Martin Luthers Skrifter i udvalg, bd. 8). København: Credo Forlag; ss. 23-198.]

(1957): *The Freedom of a Christian* (Luther's Work, vol. 31). Philadelphia: Fortress Press; ss. 333-377.

[(1979): *Om den kristne frihet* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. II). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 303-234.]

(1957): *Two Kinds of righteousness* (Luther's Works Vol. 31). Philadelphia: Fortress Press; ss. 297-306

[(1992): *Om den dobbelte retferdighed* (Martin Luthers Skrifter i udvalg, Troen og livet). København: Credo Forlag; ss. 9-39.]

(1958): *Lectures on Genesis Chapters 1-5* (Luther's Works Vol. 1). St. Louis: Concordia Publishing House; utvalgte sider

(1959): *The Babylonian Captivity of the Church* (Luther's Works Vol. 36). Philadelphia: Muhlenberg Press; ss. 11-126

(1960): *Exhortation to all Clergy Assembled at Augsburg* (Luther's Works Vol. 34 – The Career of the Reformer VI). Philadelphia: Fortress Press; ss. 9-61. i *Luther's Work*.

(1960): *The Holy and Blessed Sacrament of Baptism* (Luther's Works Vol. 35). Philadelphia: Muhlenberg Press; ss. 29-67.

[(1980): *En preken om dåpens hellige ærverdige sakrament* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. I). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 311-321.]

(1961): *Confession concerning Christ's Supper. The Third Part* (Luther's Works Vol. 37). Philadelphia: Muhlenberg Press; ss. 360-372

[(1981): *Om Kristi nadverd. Bekendelse (1528)* (Martin Luthers Skrifter i udvalg, bd. 7, Troens evangelium. Ord og sacrament) København: Credo forlag; ss. 325-336; 345-47.]

[(1979): *Om Kirkens babylonske fangenskap - et forspill* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. II). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 89-191.]

(1963): *Lectures on Galatians 1535* (Luther's Work Vol. 26). St. Louis: Concordia Publishing House; utvalgte sider

[(1983): *Den Store Galaterbrevkommentaren* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. VI). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; utvalgte sider]

(1964): *Lectures on Galatians 1535* (Luther's Works Vol. 27). St. Louis: Concordia Publishing House; utvalgte sider

- [(1983): *Den Store Galaterbrevkommentaren* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. VI). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; utvalgte sider]
- (1965): *The German Mass and Order of Service* (Luther's Works Vol. 53). Philadelphia: Fortress Press; ss. 61-89.
- [(1982): *Den tyske messe (1525/1526)* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. V). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 7-39.]
- (1966): *On the Concils and the Church* (Luther's Works Vol. 41). Philadelphia: Fortress Press; ss. 9-178
- [(1963): *Om konsilerne og kirken, 1539* (Luthers Skrifter i udvalg, bd. 2) København: G. E. C. Gads Forlag; ss. 270-435.]
- (1966): *Temporal Authority: To What extent it Should be Obeyed* (Luther's Works Vol. 41). Philadelphia: Fortress Press; ss. 81-129.
- [(1979): *Om den verdslige øvrighet* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. III). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 163-203.]
- (1966): *To the Christian Nobility of the German Nation Concerning the Reform of the Christian Estate* (Luther's Works Vol. 44). Philadelphia: Fortress Press; ss. 115-217.
- [(1979): *Til den kristne adel av den tyske nasjon om bedring av kristendommens kår..., 1520* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. II). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 7-88.]
- (1969): *A Sermon on Preparing to die* (Luther's Works Vol. 42). Philadelphia: Fortress Press; ss. 99-115.
- [(1979): *En preken om å forberede seg til å dø* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. I). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 296-310.]
- (1971): *Against the Antinomians* (Luther's Works Vol. 47). Philadelphia: Fortress Press; ss. 107-119.
- [(1992): *Mod antinomerne* (Martin Luthers Skrifter i udvalg, bd. 6, Troen og livet) København: Credo Forlag; ss. 180-196.]
- [(1992): *Seks tesarækker til disputasjon mod antinomerne* (Martin Luthers Skrifter i udvalg, bd. 6, Troen og livet) København: Credo Forlag; ss. 197-224.]
- (1972): *The Bondage of the Will* (Luther's Works Vol. 33). Philadelphia: Fortress Press; ss. 15-295.
- [(1979): *Den trellebundne viljen* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. IV). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 113-362.]
- (1978): *Answer to the Hyperchristian, Hyperspiritual and Hyperlearned Book by Goat Emser in Leipzig ..., 1521* (Luther's Works Vol. 39). St. Louis: Concordia Publishing House; ss. 143-224.

(1978): *That a Christian Assambly or Congregation Has the Right and Power to Judge All Teaching and to Call, Appoint, and Dismiss Teachers, Established and Proved by Scripture* (Luther's Works Vol. 39) St. Louis: Concordia Publishing House; ss. 305-314.

[(1980): *At en kristen forsamling eller menighet har rett og makt til å bedømme enhver lære og til å kalle, innsette og avsette lærere. Redegjørelse og begrunnelse ut fra Skriften* (Martin Luther, Verker i utvalg, bd. III). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 204-212.]

KMH603 Den lutherske bekjennelse (10 stp/ECTS)

Emnekode:	KMH603
Emnenavn:	Den lutherske bekjennelse
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Brynjulf Hoaas
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for tilblivelsen av de tre oldkirkelige symboler og Confessio Augustana og Martin Luthers Lille Katekisme
- gjøre utførlig rede for innholdet i de tre oldkirkelige symbolene med særlig vekt på trinitetslæren og læren om kristologi
- gjøre utførlig rede for den lutherske teologien knyttet til emnene antropologi, soteriologi, ekklesiologi og Åndens verk slik den er anført i Confessio Augustana
- analysere og vurdere CA-tekstens innhold i lys av Schwabacher-, Torgau- og Marburgartiklene
- redegjøre for den katolske kirkes reaksjon på de ulike læreartiklene i Confessio Augustana ut fra det motskriftet Responsio Pontifica seu Confutatio Augustane Confessionis
- redegjøre for og vurdere bekjennelsens funksjon og betydning i nyere økumeniske dialoger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger om de lutherske bekjennesskriftene og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om bekjennesskriftene under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på kirkehistoriske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere kirkehistoriske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet er et fordypende tekststudium av de lutherske bekjennelsesskriftene. Det gis en innføring i de ulike bekjennelsesskriftenes tilblivelseshistorie i lys av den politiske og kirkelige situasjon. Emnet gir en fordypende innsikt i de tre oldkirkelige symboler, deres tilblivelse og innhold. Bekjennelsesskriftet Confessio Augustana vektlegges særlig. Studenten skal få kunnskap om dets tilblivelse og innhold. De ulike læreartiklene vil gjennomgå og tolkes ved hjelp av kildetekster og kommentarer. Emnet vil også drøfte bekjennelens funksjon og betydning i økumeniske dialoger i nyere tid.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgsolen.

Enten:

Nørgaard-Højen, Peder (2001): *Den Danske Folkekirkes Bekendelsesskrifter. Kommentar.* København: Forlaget Anis; ss. 15-400.

eller:

Fagerberg, Holsten (1972 eller senere): *A New Look at the Lutheran Confessions (1529-1537).* Missouri: Concordia Publishing House; ss. 9-305.

og:

Kolb, Robert and Nestingen, James A. (ed.) (2001): *Sources and Context of the Book of Concord.* Minneapolis: Fortress Press; ss.83-139.

Kolb, Robert and Wengert Timothy J. (ed.) (2000): *The Book of Concord. The Confessions of the Evangelical Lutheran Church.* Minneapolis: Fortress Press; ss. 19-294 og 345-480.

KMH604 Nyere norsk kirkehistorie (10 stp/ECTS)

Emnekode:	KMH604
Emnenavn:	Nyere norsk kirkehistorie
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Dosent Erik Kjøbekk
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for forholdet mellom kirke og stat på 1800-tallet med vekt på kirkestyre, den kirkelige reformbevegelse og frikirkenes etablering
- gjøre grundig rede for vekkelsesbevegelsene
- gjøre grundig rede for etableringen av lekmannsorganisasjonene og misjonsselskapene innenfor Den norske kirke
- gjøre grundig rede for de teologiske strømninger innen Den norske kirke fra 1880-årene

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg kritisk til kirkehistoriske fremstillinger om nyere norsk kirkehistorie og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om nyere norsk kirkehistorie under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på kirkehistoriske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere kirkehistoriske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet gir en grundig innføring i nyere norsk kirkehistorie fra 1800-tallet og frem til mellomkrigstiden. Emnet tar særskilt for seg opprettelsen av misjonsselskapene og vekkelsesbevegelsene og organiseringen av lekmannsbevegelsene innenfor Den norske kirke. Videre vil emnet redegjøre for forholdet mellom kirke og stat ut i fra kirkestyret og innføring av Dissenter-

loven og frikirkenes etablering fra midten av 1800-tallet. Fra 1880-årene vil vekten ligge på teologiske strømninger innenfor Den norske kirke og hvordan kirken forholdt seg til ånds- og kulturstrømninger i den moderne tid.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prossessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Molland, Einar (1979): *Norges kirkehistorie i det 19. århundre*. Bind I. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 9-382.

Molland, Einar (1979): *Norges kirkehistorie i det 19. århundre*. Bind II. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag; ss. 7-325.

KMH605 Misjonshistorie (10 stp/ECTS)

Emnekode:	KMH605
Emnenavn:	Misjonshistorie
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førstelektor Egil Grandhagen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for kirkens misjonshistorie med særlig vekt på oldkirken og protestantisk misjon fra 1700-tallet
- gjøre grundig rede for tenkningen om misjon i ulike teologihistoriske epoker med særlig vekt på tiden etter reformasjonen
- drøfte den økumeniske bevegelsens betydning for misjon på 1900-tallet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg kritisk til misjonshistoriske fremstillinger om og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om et misjonshistorisk tema under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på misjonshistoriske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere kirkehistoriske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet er inndelt i to hovedtemaer. Det gis en grundig innføring i den kristne kirkes misjonsvirksomhet fra oldkirken til i dag. Hovedvekten vil ligge på oldkirkens misjonsinnsats og protestantisk misjonsvirksomhet fra 1700-tallet av. Emnet vil også gi en grundig innføring i hvordan kirken har tenkt og begrunnet misjonstanken i ulike teologihistoriske epoker, spesielt fra 1700-tallet av.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Bosch, David J. (2001): *Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*. New York: Orbis Books; ss.181-519.

Pierson, Paul E. (2009): *The Dynamics of Christian Mission. History through a Missiological Perspective*. Pasadena: William Carey International University Press; ss.8-352.

KMH606 Teologi i det 20. århundre (10 stp/ECTS)

Emnekode:	KMH606
Emnenavn:	Teologi i det 20. århundre
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for protestantisk teologi i det tyvende århundre
- gjøre utførlig rede for katolsk teologi i det tyvende århundre
- gjøre rede for ortodoks teologi i det tyvende århundre
- gjøre rede for hovedtrekkene i den teologiske tenkningen til protestantiske teologer som Karl Barth, Rudolf Bultmann, Werner Elert, Paul Tillich, Dietrich Boenhoffer, Eberhard Jüngel og Wolfhart Pannenberg og Jürgen Moltmann,
- gjøre rede for hovedtrekkene i den teologiske tenkningen til katolske teologer som Karl Rahner, pave Johannes Paul II, pave Benedikt XVI og Hans Küng
- gjøre rede for hovedtrekkene i feministisk teologi
- gjøre rede for hovedtrekkene i latinamerikansk frigjøringssteologi
- gjøre rede for hovedtrekkene i økumenisk teologi

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg kritisk til historiske fremstillinger om teologien i det tyvende århundre og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om moderne teologer eller teologiske strømninger under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på kirkehistoriske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere kirkehistoriske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Studiet gir en grundig gjennomgang av det 20. århundrets teologihistorie. Hovedtyngden legges på den teologiske utvikling som fant sted etter den dialektiske teologis gjennombrudd i mellomkrigstiden, og avrundes med studium av den nye erfaringsorienterte teologi, som ble initiert særlig av Wolfhart Pannenberg. Studenten skal dermed skaffe seg oversikt over de viktigste teologiske strømninger i det 20 århundre, og opparbeide seg innsikt i de forskjellige retningers konfesjonelle røtter og særpreg. Det legges i så måte særlig vekt på at studenten opparbeider seg forståelse av forholdet mellom prinsipiell og material teologi hos de teologer som kan sies å ha grunnleggende betydning for de teologiske retninger som studiet omfatter. I den forbindelse legges det også vekt på å forstå hvordan og hvorfor, teologiske posisjoner divergerer eller kan sies å være beslektet. Med utgangspunkt i studiet av de forskjellige teologiske posisjoner i det 20 århundres teologi, skal studenten også skaffe seg innsikt i forutsetninger og målsettinger med moderne økumenisk virksomhet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proseessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Enten:

Ford, David F. (ed.) (1997): *The Modern Theologians. An Introduction to Christian Theology in the Twentieth Century*. Oxford: Balckwell Publishers; ss. 1-728.

eller:

Kristiansen, Ståle Johannes og Rise, Svein (red.) (2008): *Moderne teologi. Tradisjon og nytenkning hos det 20. århundres teologer*. Kristiansand: Høyskoleforlaget; ss. 21-212; 241-254; 301-312; 324-350; 417-429; 492-537; 547-638.

og:

Ford, David F. (ed.) (1997): *The Modern Theologians. An Introduction to Christian Theology in the Twentieth Century*. Oxford: Balckwell Publishers; ss. 21-86; 118-151; 162-178; 180-224; 389-425; 499-512.

KMH607 Kinas kirke- og misjonshistorie (10 stp/ECTS)

Emnekode:	KMH607
Emnenavn:	Kinas kirke- og misjonshistorie
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Dosent Erik Kjebekk
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene i kirkens historie i Kina fra 600-tallet og fram til cirka 1350
- gjøre grundig rede for katolsk misjon i Kina fra 1583 til utgangen av 1700-tallet
- gjøre grundig rede for katolsk og protestantisk misjonsinnsats i Kina fra 1807 til 1901
- gjøre grundig rede for Det norske lutherske Kinamisjonsforbundets arbeid i provinsene Hubei og Henan (1894-1949)
- gjøre grundig rede for den kinesiske kirkes stilling og utvikling under revolusjonene (frigjøringen), under kulturrevolusjonen og fram til cirka 1980
- gjøre grundig rede for kirkens utvikling fra 1980 og fram til vår tid

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og forholde seg kritisk til forskjellige misjonshistoriske framstillinger som omtaler vestlige kirkers og misjonsselskapers misjonsframstøt i Kina
- analysere og forholde seg kritisk til marxistisk-materialistiske historieframstillinger som beskriver misjonsinnsatsen som vestlig kulturimperialisme
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Kinas kirke- og misjonshistorie under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på misjonshistoriske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere kirkehistoriske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet gir en grundig innføring i Kinas kirke- og misjonshistorie med særlig vekt på enkelte perioder, som katolsk misjon fra 1500-tallet til utgangen av 1700-tallet, katolsk og protestantisk misjon på 1800-tallet, Det norske lutherske Kinamisjonsforbundets arbeid i første halvdel av 1900-tallet, kirkens forhold under revolusjonen og nyordningen etter 1950 og kirkens utvikling etter 1980.

I dette emnet blir det også lagt vekt på å drøfte kristendommens stilling i lys av Kinas kulturelle, religiøse og politiske utvikling.

Organisering og arbeidsmåter

E Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgsolen.

Aikman, David (2006): *Jesus in Beijing*. Oxford: Monarch Books; ss. 61-194.

*Bloch-Hoel, Nils E. (1997): "Den kristne kirke i Kina etter Mao 1949", i: *Norsk Tidsskrift for Misjon* (4); ss. 193-205.

Lambert, Tony (1999): *China's Christian Millions*. London: Monarch Books; ss. 195-243.

Lambert, Tony (1999): *The resurrection of the Chinese Church* (2nd ed.). Wheaton, IL: an OMF Book, Harold Shaw Publ.; ss. 1-325.

Moffett, Samuel H. (1998): *A History of Christianity in Asia. Vol I: Beginnings to 1500* (2nd ed.). Maryknoll, NY: Orbis Books; ss. 13-16; 287-323; 442-475.

Moffett, Samuel H. (1998): *A History of Christianity in Asia. Vol II: 1500-1900* (2nd ed.). Maryknoll, NY: Orbis Books; ss. 105-133; 285-300; 463-488.

Kjebekk, Erik (2002): "Kina og Mandsjuria", i: *Såtid, vekst og modning. Historien om Norsk Luthersk Misjonssambands arbeid i Asia, Afrika og Sør-Amerika*. Arne Tolo (red.). Oslo: Lunde Forlag; ss, 21-65.

Uhalley, Stephen Jr. & Wu Xiaoxin (eds.) (2001): *China and Christianity, Burdened Past, Hopeful Future*. New York, NY/ London: M. E. Sharpe; ss. 11-27; 179-216; 271-300.

KMH608 Etiopias kirke- og misjonshistorie (15 stp/ECTS)

Emnekode:	KMH608
Emnenavn:	Etiopias kirke- og misjonshistorie
Studiepoeng:	15
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Dosent Erik Kjebekk
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for kirke- og misjonshistorien som leder frem mot den nåværende kirkelige situasjonen i Etiopia, og dennes forskningshistorie – og dermed vise avansert viten og et inngående kjennskap til området
- gjøre rede for ulike misjonsmetodiske perspektiver som har vært anvendt i dette arbeidet
- gjøre rede for hvordan disse metodiske perspektivene blir vurderert retrospektivt både av nasjonale kristne og aktuelle misjonsorganisasjoner
- gjøre utførlig rede for nordiske misjonsorganisasjoners rolle i de aktuelle områdene
- gjøre utførlig rede for religiøse, kulturelle, politiske og andre samfunnsmessige forhold i konteksten og prosessen med kontekstualiseringen av det kristne budskapet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å anvende kirkehistoriske erfaringer til å drøfte særlige utfordringer lokale kirker står overfor i dag
- være i stand til å anvende misjonshistoriske erfaringer til å drøfte særlige utfordringer misjonsaktører står overfor i den aktuelle konteksten i dag
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Etiopias kirke- og misjonshistorie under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- gi en hermeneutisk reflektert og kritisk fremleggelse og fortolkning av utvalgte kilder med perspektiverende inndragelse av relevante metodediskusjoner og selvstendig bruk av sekundærlitteratur

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være bedre utrustet til å forstå prosessene som historisk har vært knyttet til interaksjonen mellom ulike misjonsaktører, lokal kontekst og fremvekst av nasjonale kirker
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på kirkehistoriske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- selvstendig identifisere, avgrense og perspektivere kirke- og teologihistoriske emner
- formidle omfattende selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere kirkehistoriske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner på et høyt faglig nivå, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet er utviklet med tanke på å gi økt innsikt i hvordan kirken har spredt seg fra oldkirken og frem til i dag, både ved aktiv misjonsvirksomhet og på ulike andre måter. Det legges vekt på kristendommens møte med ikke-kristne religioner og de ulike misjonsmotiver og misjonsmetoder som har dominert i ulike perioder. I før-reformatorisk tid vektlegges hovedtrekk i misjon og kirkedannelse, mens det i etter-reformatorisk tid legges størst vekt på evangelisk misjon gjennom de siste to hundre år. De nasjonale kristnes kår under kommunismen og fremveksten av evangelikale kirker i landet behandles inngående.

I forhold til nordisk misjonsinnsats i Etiopia vil det særlig bli fokusert på Norsk Luthersk Misjonssambands og beslektede organisasjoners virksomhet. Det legges til rette for at noen av studentene kan arbeide videre med masteravhandlinger med utgangspunkt i arkivstudier.

Organisering og arbeidsmåter

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers kausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensumlitteratur merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høghskolen.

- *Aren, Gustav (1978): *Evangelical Pioneers in Ethiopia Origins of the Evangelical Church Mekane Yesus*. Stockholm: EFS-Förlaget; ss. 29-44; 168-183; 383-385; 412-442.
- *Bakke, Johnny (1998): "The Missionary Factor in the Institutionalization of the Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus", i: *The Missionary Factor in Ethiopia*. Getachew Haile, Aasulv Lande & Samuel Rubenson (eds.). Frankfurt am Main: Peter Lang; ss.155-167.
- Eide, Øyvind M. (2000): *Revolution & Religion in Ethiopia. The Growth & Persecution of the Mekane Yesus Church 1974-85*. Oxford: James Currey; ss. 25-39; 54-70; 115-132; 175-182.
- Gravaas, Hans Aage (1997): *Penetrating the Territory of D'amma. Emic Perspectives on the Intercultural Encounters and the Emergence of an Indigenous Church among the D'irasha (Gidole) of Southwestern Ethiopia* (PhD Dissertation). Deerfield, IL: Trinity University; ss. 57-207.
- Mogensen, Kristian (2002): *The Bible as a Tool in Mission Strategy*. Stavanger: School of Mission and Theology; ss. 29-136.
- Rønne, Finn Aasebø (1997): "The Scramble for Southern Ethiopia. Sammenstød mellem protestantiske missionsselskaber i Etiopien", i: *Misjon og Teologi. Årsskrift for Misjonshøghskolen* (4. årgang 1997); ss. 34-55.
- *Sundkler, Bengt & Christoffer Steed (2000): *A History of the Church in Africa*. Cambridge: Cambridge University Press; ss. 34-41; 73-80; 150-168; 694-698; 901-917; 927-931.
- Sæverås, Olav (1974): *On Church-Mission Relations in Ethiopia 1944-1969 with Special Reference to the Evangelical Church Mekane Yesus and the Lutheran Missions*. Oslo: Lunde Forlag; ss. 5-163.
- Tolo, Arne (1998): *Sidama and Ethiopia – The Emergence of the Mekane Yesus Church in Sidama* (PhD Dissertation). Uppsala: Uppsala Universitet; ss. 125-282.
- Østebø, Terje (2003): "Kirken, konteksten og islam. Noen refleksjoner fra Bale, Etiopia", i: *Norsk tidsskrift for misjon* (57); ss. 89-110.

Kildetekster

Coakley, John W. & Sterk, Andrea (2004): *Readings in World Christian History*. Maryknoll, N.Y.: Orbis Books; ss. 107-109; 165-187; 384-395.

Delgado, M., Koschorke, K., Ludwig, F. (eds.) (2007): *A History of Christianity in Asia, Africa and Latin America, 1450-1990: A Documentary Sourcebook*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company; ss. 139-142; 154-160; 171-172; 235-236.

Emmanuel Abraham (1995): *Reminiscences of my Life*. Oslo: Lunde forlag; ss. 242-300.

Gudina Tumsa (2003): *Witness and Discipleship. Leadership of the Church in Multi-Ethnic Ethiopia in a Time of Revolution. The Essential Writings of Gudina Tumsa General Secretary of the Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus (1929-1979)*. Addis Ababa: Gudina Tumsa Foundation; ss. 1-152.

(1944): 'Regulations on the Establishment on Missions, Decree No.3 of 1944, Addis Ababa, 27 August 1944'. (*Negarit Gazeta*, No.12, p.158-161. Addis Ababa 1944.)

Upublicerte kilder:

Documents on the relation between NLM and SIM (19 s.)

Gustav Arén collection, correspondence (27 s.)

Gustav Arén collection, interviews (54 s.)

The Conference of Ethiopian Evangelical Churches, (CEEC). Minutes of the yearly conference, 1944-1963, collected and translated from Amharic by Arén 1971. (41s.)

ST601 Rettferdigjørelsen og helligjørelsen (10 stp/ECTS)

Emnekode:	ST601
Emnenavn:	Rettferdigjørelsen og helligjørelsen
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for utviklingen av det lutherske rettferdigjørelses og helligjørelsesdogme på bakgrunn av reformasjonstidens teologiske kontekst, og være i stand til å identifisere det særegne ved den lutherske oppfatning av sammenhengen mellom disse dogmene
- vurdere det lutherske rettferdigjørelses og helligjørelsesdogme i lys av moderne tids økumeniske og teologiske debatt
- skjelne mellom luthersk, romersk katolsk, reformert og pentekostal forståelse av forholdet mellom rettferdigjørelse og helligjørelse, analysere og forklare den sammenheng som etableres mellom disse dogmene i lys av den enkelte konfesjonelle helhetsoppfatning

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å tilegne seg ny forståelse av rettferdigjørelses og helligjørelsesdogmet, ved å analysere, klassifisere og vurdere forskjellige fremstillinger av dette forholdet
- utvikle selvstendige oppfatninger av dette forholdet med utgangspunkt i Skriften, Den lutherske bekjennelse og teologisk forskning
- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger om den lutherske rettferdigjørelses- og helligjørelseslæren og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om den lutherske rettferdigjørelses- og helligjørelseslæren under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- formidle selvstendige og gjennomarbeidede oppfatninger av forholdet mellom rettferdiggjørelse og helliggjørelse
- foreta analyser og vurderinger med sikte på å finne mulige løsninger på teologiske spenninger og problemer i forståelsen av dette forholdet
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på dogmatiske spørsmål for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere dogmatiske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Studiet er primært en fordypning i den lutherske forståelse av forholdet mellom tro og gode gjerninger. En betydelig del av studiet baseres på et større utvalg av sentrale skrifter fra reformasjonstiden. Hensikten med dette er at studenten skal tilegne seg førstehåndskunnskap, både om den reformatoriske utviklingen av rettferdiggjørelses- og helliggjørelsesdogmet, og av den eksegetiske argumentasjon for disse dogmene, som ble fremført i reformasjonstiden. Studiet sikter videre på at studenten skal skaffe seg innsikt, henholdsvis i katolsk, reformert og baptistisk/pentekostal oppfatning av forholdet mellom rettferdiggjørelse og helliggjørelse. Studenten skal også tilegne seg innsikt i den aktuelle teologiske og økumeniske debatt om dette emne og settes i stand til å vurdere denne i teologihistorisk og eksegetisk perspektiv.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgskolen.

Alexander, Donald L. (red) (1988): *Christian Spirituality: Five Views of Sanctification*. Downers Grove: Inter Varsity Press; 15-200.

Calvin, John. (1989/1997): *Institutes of the Christian Religion* (H. Beveridge, trans.): Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Company; ss. 400-424.

Chemnitz, Martin (1971): *Examination of the Council of Trent* (Bd. I, transl. by Fred Kramer). St. Louis: Concordia Publishing House; ss. 455-663.

Hoas, Brynjulf (1985): *The Doctrine of Conversion in the Theology of Martin Chemnitz*. Ft. Wayne, IN: Concordia Theological Seminary; ss. 155-168.

Luther, Martin (1521/1958): *Against Latomus* (Luther's Works, vol. 32). Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 133-261.

Mannermaa, Tuomo (2002): "The Doctrine of Justification and Christology", i: *Concordia Theological Quarterly* (vol. 64:3 July 2000); ss. 206 - 239.

McGrath, Alister (1986): *Iustitia Dei. A History of the Christian Doctrine of Justification, Vol. II, From 1500 to the Present Day*. Cambridge: Cambridge University Press; ss. 3-53; 136-191.

Melanchton, Philip (2007): *The Loci Communes of Philip Melancthon: With a Critical Introduction by the Translator*. Eugene, GA: Wipf & Stock Publishers; ss. 15-274.

Laato, Timo (2008): "Justification: The Stumbling Block of the Finnish Luther School", i: *Concordia Theological Quarterly* (vol. 72:4); ss. 327 - 347.

Lutheran World Federation (1997): *Joint declaration on the Declaration of Justification*, Geneve: Lutheran World Federation.

ST602 Nådemidlene (10 stp/ECTS)

Emnekode:	ST602
Emnenavn:	Nådemidlene
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forklare likheter og forskjeller mellom luthersk, romerks-katolsk, reformert og baptistisk forståelse av nådemidlene, med utgangspunkt i grunnleggende forutsetninger i den aktuelle teologiske posisjonen
- identifisere grunnleggende teologiske forutsetninger for den lutherske nådemiddellæren og forklare hvordan synet på disse virker bestemmende på en helhetlig oppfatning av nådemidlene
- skjelne mellom divergerende syn på nådemidlene innen den luthersk teologiske tradisjon, og ha innsikt i den økumeniske debatt vedrørende nådemidlene

Ferdigheter:

Etter gjennomført emne skal studenten være i stand til å:

- analysere og vurdere forskjellige oppfatninger om nådemidlene på eksegetisk grunnlag og i teologihistorisk perspektiv
- utvikle selvstendig forståelse av nådemidlene, ved hjelp av faglig forsvarlige teologiske metoder
- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger om den lutherske læren om nådemidlene og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om den lutherske dogmatikk under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper om nådemidlene med tanke på å ta stilling i forhold til pågående debatt og teologisk tenkning vedrørende nådemidlene
- kommunisere kunnskap om den faglige problematikk som knyttes til nådemidlene i faglige fora, i undervisning og i menighetssammenheng

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på dogmatiske spørsmål for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere dogmatiske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Studiet er primært lagt opp som en fordypning i den lutherske lære om nådemidlene. I tillegg blir det gitt innføring i romersk-katolsk, reformert og baptistisk forståelse av dåp og nattverd. Studiet av den lutherske nådemiddellæren er særlig rettet mot spørsmålet om hvordan forholdet mellom Ordets nådemiddel og sakramentene er å forstå. I denne delen av studiet legges det opp til nærlesing av et mindre utvalg tekster av Luther og Augustin. I tillegg skal faget gi innsikt i nyere debatt og teologisk tenkning om nådemidlene.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proseessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Althaus, Paul (1981): *The Theology of Martin Luther*. Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 345-399.

Armstrong, H (red) (2007): *Understanding Four Views on Baptism*. Grand Rapids; MI: Zondervan; ss. 15-222.

Augustin, Aurelius (1983): "On the spirit and the letter", i: *Nicene and Post Nicene Fathers of the Christian church* (vol V). Philip Schaff (ed.). Grand Rapids, MI: Eerdmans Publishing Company; ss. 83-115.

Hoas, Brynjulf (1990): *The Bestowal of the Benefits of the Real Presence. The Early Eucharistic Works of Martin Chemnitz as a Contribution toward the Formula of Concord article VII*. St. Louis, MS: Concordia Seminary; ss. 153-283.

Luther, Martin (1521/1958): *A Brief Instruction on What to Look for and Expect in the Gospel, 1521* (Luther's Works, vol. 35). Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 113-124.

Luther, Martin (1958): *Concerning the Letter and the Spirit* (Luther's Works, vol. 39). Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 175-203.

Luther, Martin (1528/1958): *Concerning Rebaptism* (Luther's Works, vol. 40). Philadelphia, PA: Fortress Press; ss. 225-262.

Luther, Martin (1519/1958): *The Holy and Blessed Sacrament of Baptism* (Luther's Works, vol. 35). Philadelphia: Fortress Press; ss. 23-44.

Moore, Russell D (red) (2007): *Understanding Four Views on the Lord's Supper*. Grand Rapids; MI: Zondervan; ss. 15-224.

Scaer, David P (2008): *Law and gospel and the means of grace*. St. Louis, MI: Luther Academy; ss. 10-235.

Tappert Theodore G. (red) (1959): *The Book of Concord*. Philadelphia, PA: Fortress Press; utvalgte sider.

ST603 Religionsfilosofi og apoloetikk (10 stp/ECTS)

Emnekode:	ST603
Emnenavn:	Religionsfilosofi og apoloetikk
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Professor Kurt Christensen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forklare grunnleggende epistemologiske og ontologiske forutsetninger for de religiøse, filosofiske og kristne virkelighetsoppfatninger som presenteres i pensumlitteraturen
- analysere utvalgte filosofiske og teologiske retninger, og vise hvordan forholdet mellom filosofi og teologi blir forstått og kommer til uttrykk i disse retningene
- vurdere forutsetninger og muligheter i kristen apologetisk argumentasjon, med utgangspunkt i vitenskapsteoretiske, epistemologiske og teologiske forutsetninger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- arbeide seg frem til en selvstendig og prinsipiell oppfatning av forholdet mellom kristen tro og filosofi
- presentere argumentasjon for den kristne tro, i samsvar med vitenskapsteoretiske og epistemologiske prinsipper
- analysere og identifisere det epistemologiske og ontologiske grunnlaget for filosofisk og kristen helhetstenkning
- analysere og forholde seg kritisk til religionsfilosofiske fremstillinger og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om religionsfilosofiske spørsmål under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende kunnskaper om religionsfilosofi og apoloetikk med tanke på å ta stilling i forhold til pågående religionsfilosofisk og vitenskapelig debatt
- utvikle strategier for apoloetikk i forhold til faglige fora, i menighetssammenheng og i allmennheten
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på religionsfilosofiske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer

- kommunisere religionsfilosofiske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Studiet gir grundig innføring i religionsfilosofiens grunnlagsproblemer. Hovedfokuset rettes mot spørsmålet om hvordan forholdet mellom teologi og filosofi kan forstås og er blitt forstått innen et utvalg teologiske hovedposisjoner. Det legges særlig vekt på å formidle innsikt i de formale og prinsipielle forutsetningene for forståelsen av forholdet mellom filosofi og teologi. Den apologetiske delen av studiet bygger på den religionsfilosofiske og sikter på at studenten skal tilegne seg kunnskap om forskjellige former for argumentasjon for og imot kristentroens sannhet. I denne delen av studiet legges det særlig vekt på å etablere forståelse av forholdet mellom visshetsproblematikk og erkjennelsesteori. Det blir videre gitt grundig innføring i hvordan forholdet mellom kristen virkelighetsoppfatning, filosofi og vitenskap er forstått og kan forstås på forskjellig måte, avhengig av teologisk og filosofisk grunnoppfatning.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prossessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgsolen.

Enten:

Christensen, Kurt (2005): *Postmodernismens utfordring til kristendommens sandhet. Refleksjoner over den kristne apologetiks mulighet i den postmoderne kultur*, København: Credo Forlag; ss. 191-492.

Valen-Sendstad, Aksel (1992): *Religionsfilosofi: en innføring i forholdet mellom filosofisk og teologisk virkelighetsforståelse*. Århus: Forlaget Kolon; ss. 15-285.

Wigen, Tore (1993): *Religionsfilosofi. En bok om tro, fornuft og livets mening*. Oslo: Luther Forlag; ss. 13-130; 186-221.

eller:

Craig, William Lane (1984): *Reasonable Faith. Christian Truth and Apologetics*. Chicago, MI: Moody Press; ss. 17-302.

Zagzebski; Linda Trinkaus (2007): *Philosophy of Religion: An Historical Introduction*. Malden, MA: Blackwell Publ; ss. 15 - 251.

ST604 Lidelsen og det ondes problem (10 stp/ECTS)

Emnekode:	ST604
Emnenavn:	Lidelsen og det ondes problem
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Professor Kurt Christensen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forklare hva det såkalte teodiceproblemet består i og vurdere holdbarheten i ulike teologisk og filosofisk argumentasjon som tar utgangspunkt i dette problemet
- forklare ulike forsøk på å komme til rette med de logiske og eksistensielle problemer som reises av spørsmålet om hvordan forholdet mellom Guds allmakt og godhet kan forstås i forhold til lidelsen og det ondes problematikk
- identifisere, klassifisere og vurdere forskjellige forklaringer på lidelsen og det ondes problem, slik disse kommer til uttrykk hos hovedfigurantene i pensumlitteraturen

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten være i stand til å:

- kommunisere kunnskap om den faglige problematikk som knyttes til lidelsen og det ondes problem, med utgangspunkt i overordnede teologiske perspektiver
- skjelne mellom den intellektuelle og den eksistensielle side ved lidelsen og det ondes problematikk og dra nytte av dette i faglig formidling og personlig veiledning
- analysere og vurdere forskjellige forsøk på å komme til rette med teodiceproblematikken, i lys av konsekvensanalytisk og aksiomatisk vurdering av den argumentasjon som gjøres gjeldende
- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger og videre kunne anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- aktualisere fagets problematikk på selvstendig, kritisk og reflektert måte i møte med kirke, misjon og menighetsliv
- delta i faglige samtaler som drøfter lidelsen og det ondes problematikk, med utgangspunkt i etablerte og nye problemstillinger
- bidra til refleksjon om hvordan mennesker i vanskelige livssituasjoner og troskriser kan forstås og få hjelp

Emnets innhold:

Studiet gir grundig innsikt i det såkalte teodiceproblemets historie. Fokus er hovedsakelig rettet mot teologiske løsninger på denne problematikken. Enkelte filosofiske løsningsforsøk blir imidlertid også berørt. Det legges særlig vekt på å vise hvordan den såkalte privasjonsteodiceen og viljesfrihetsteodiceen, som kan spores tilbake til Augustin, kommer til uttrykk hos et utvalg tenkere, også i moderne tid. På tilsvarende måte legges det vekt på å vise hvordan den såkalte ireneiske løsning gjør seg gjeldende. Studiet sikter ellers på å gi ressurser med tanke på å arbeide kritisk og selvstendig med fagets problematikk. En større del av studiet er lagt opp som en kritisk analyse av litteratur fra et utvalg tenkere.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgskolen.

Enten:

Hallesby, Ole (1938): *Den kristelige troslære. II. Den spesielle del*. Kristiania: Lutherstiftelsen; ss. 134-176.

Hick, John (1977): *Evil and the God of Love*. London: Macmillan; ss. 38-59; 201-243.

Hygen, Johan B. (1974): *Guds allmakt og det ondes problem. Mit einer deutschen Zusammenfassung*. Oslo: Universitetsforlaget; ss. 6-186.

Lewis, C. S (1977). *The Problem of Pain*. Glasgow; ss. 7-106.

Plantinga Alvin (1975): *God, Freedom and Evil. Essays in Philosophy*. London; ss. 7-112.

Sannes, Kjell-Olav (2002): *Det guddommeliggjorte menneske og den menneskeliggjorte Gud: en kritisk teologisk analyse av synet på forholdet mellom mennesket og Gud hos Kenneth E. Hagin, trosbevegelsens grunnlegger og lærer*. Oslo: Refleks-publishing; ss. 10–170.

Teigen, Arne Helge (2006): *Gudserkjennelsens problem i Olav Valen-Sendstads teologi*. Oslo: FMH-forlaget; ss. 187-209.

Valen-Sendstad, Olav (1951): *Tornen i kjødet*. Oslo: Lutherstiftelsen; ss. 7–118.

Wigen, Tore (1993): *En bok om tro og fornuft og livets mening*. Oslo: Luther; ss. 222–289.

eller:

Hick, John (1977): *Evil and the God of Love*. London: Macmillan; ss. 15–388.

Lewis, C. S (1977): *The problem of pain*. Glasgow; ss. 7–106.

Plantinga, Alvin (1974): *God, freedom, and evil. Essays in Philosophy*. Grand Rapids, MI: Eerdman; ss. 7–112.

Swinburn, Richard (1998): *Providence and the problem of evil*. Oxford : Oxford University Press; ss. 15-278.

ST605 Kristen etikk i møte med pluralisme og ateisme (10 stp/ECTS)

Emnekode:	ST605
Emnenavn:	Kristen etikk i møte med pluralisme og ateisme
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Professor Kurt Christensen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for det særegne ved den postmoderne etikk og forklare hvordan denne er relatert til det postmoderne menneskesyn
- gjøre rede for og vurdere de etiske konsekvenser av moderne ateismes menneskesyn
- gjøre rede for og drøfte hvordan kristen etikk utfordres av postmodernismens pluralisme og moderne ateisme

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- analysere og vurdere postmoderne og ateistisk argumentasjon for etiske handlinger
- formidle etisk veiledning og argumentasjon i møte med postmodernismen og ateismens utfordringer
- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger om etikk og kristen etikk i et pluralistisk samfunn og videre kunne anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om kristen etikk under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- identifisere særegne trekk ved ateistisk, postmoderne og kristent menneskesyn
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på etiske emner for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksformer
- kommunisere etiske temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Studiet gir grundig innføring i den form for pluralisme som preger postmodernismen og legger særlig vekt på å belyse de etiske konsekvenser av disse oppfatningene. På tilsvarende måte gir studiet også innføring i moderne ateistisk religionskritikk og de etiske konsekvensene av denne. Studiet fokuserer ellers på de punkter i den kristne etikk som særlig utfordres i møte med moderne ateisme og postmodernisme. Dette innebærer at det legges særlig vekt på etikkens forankring i åpenbaringen og i menneskets alminnelige moralerkjennelse og det kristne menneskesynet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

Bayer, Oswald & Jeffrey F. Cayzer (2007): *Freedom in Response: Lutheran Ethics: Sources and Controversies*. Oxford: Oxford Univ. Press; ss. 13-258.

Carson, D. A (2002): *The Gagging of God: Christianity Confronts Pluralism*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss. 13-442.

McGrath Alister E. (2004): *Dawkins' God: Genes, Memes, and the Meaning of Life*. Oxford: Blackwell Publishing; ss. 15-138.

ST606 Jesu lidelse, død og oppstandelse (15 stp/ECTS)

Emnekode:	ST606
Emnenavn:	Jesu lidelse, død og oppstandelse
Studiepoeng:	15
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for de forskjellige typiske tolkningene av Jesu døds teologiske betydning. Det gjelder dels de tre tradisjonelle tolkningstypene; 1) klassisk forsoning, 2) objektiv forsoning, 3) subjektiv forsoning, som fremstår etter Gustaf Aulens typeoppdeling fra 1930. Videre kommer 4) etterfølgelsesmotivet og to nyere tolkningstyper; 5) René Girards sosialantropologiske tolkning og 6) den befrielsesteologiske tolkning av Jesu død som en solidaritetserklæring med de lidende i verden, som derved kan identifisere seg med Jesus.

Ferdigheter:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- selvstendig lese og analysere teologiske tekster ut fra de 6 modellene og diskutere og vurdere de forskjellige modellene på bakgrunn av bibelsk og systematisk-teologisk tenkning.
- selvstendig kunne presentere de forskjellige tolkningene av Jesu døds betydning på en relevant og lojal måte – og i forlengelsen av dette, kunne ta begrunnet stilling til de enkelte tolkningstypene.
- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger om Jesu lidelse, død og oppstandelse og videre kunne anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om kristen etikk under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for relevante teologiske forbindelseslinjer fra tolkningen av Jesu døds betydning til en rekke andre teologiske emner; Guds treenighet, Kristi to naturer, læren om synden, Guds forhold til mennesket, rettferdiggjørelse av tro, behovet for helliggjørelse osv.
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere fagområdets temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Hvorfor døde Jesus? Dette spørsmålet har opptatt mennesker i snart 2000 år, og kurset vil fokusere på tanken om forsoning i Jesu død. Med utgangspunkt i Gustaf Auléns sontring i tre hovedtyper av tolkninger, 1) klassisk forsoning, 2) objektiv forsoning, 3) subjektiv forsoning, vil representanter for disse typer bli introdusert og behandlet. Kurset blir ingen gjennomgang av Auléns bok om forsoningstypene, men boken vil være utgangspunkt for behandlingen av typeinndelingen.

Jesu døds betydning tolkes også i retning av andre modeller, som også vil bli behandlet i en dobbeltleksjon. 4) Man har opp gjennom historien sett på Jesu død som utgangspunkt for det kristnes liv i etterfølgelse av Jesus. 5) René Girards sosialantropologiske teori om det mimetiske begjær, hvor en krise oppbygges i en gruppe og utløses gjennom å finne en syndebygg. 6) I de siste tiårene har mange betraktet Jesu død som en solidaritetshandling, som skal føre til befrielse for undertrykte, fattige og lidende.

Kurset vil utover den nevnte introduksjonen til de nevnte 6 tolkningene romme tekstlesning fra noen af de betydelige teologer, hvor tolkningene av forsoningen brytes. Kurset vil romme gjennomganger av tekster av Athanasius, Anselm, Abelard, Luther, Melanchton, socinianerne, Thomas a Kempis, Søren Kierkegaard, Gustaf Aulén, Choan-Seng Song, René Girard, Regin Prenter og Aksel Valen-Sendstad.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prossessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.

4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers kausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgskolen.

1) Bibelteologisk

Bang, Erik (1982): *Jesu døds betydning*. Århus: Menighedsfakultetet Århus.

Carrol, John & Joel Green (1995): *The Death of Jesus in Early Christianity*. Peabody, MA: Hendrickson Publishers.

Frey, Jörg und Jens Schröter (2005): *Deutungen des Todes Jesu im Neuen Testament*. Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 181. Tübingen: Mohr Siebeck.

Nordlander, Agne (1984): *Korsets mysterium*. Oslo: Lunde.

Piper, John (2004): *The Passion of Jesus Christ – 50 grunde til at Jesus måtte dø*. København: Scandinavia.

Tångberg, K. Arvid (1986): "Forsoningens røtter - Forsoning i Det gamle testamente", i: *Forsoningen*. Bernt Oftestad og K. Arvid Tångberg (red.). Trondheim: Tapir; ss.13-24.

2) Oldkirkens syn:

Athanasius av Alexandria (2006): *Mot hedningarne och Om inkarnationen*. Skelefteå: Artos.

Athanasius (1984): *Contra Gentes* (Introduktion, Translation and Commentary by E. P. Meijering). Leiden.

Athanasius (1989): *De Incarnatione Verbi* (Einleitung, Übersetzung von E. P. Meijering) Amsterdam.

* Aulén, Gustaf (1930): *Den kristna Försoningstanken*. Stockholm.

Boström, Folke (1932): *Studier i den grekiska Teologins Frälsningslära med särskild hänsyn till Methodius av Olympus och Athanasius av Alexandria*. Lund: Lund universitets årsskrift, N. F. Avd 1.

Ireneus (1999): *Mod kætterne*. Frederiksberg: Anis.

Jakobsen, Anders-Christian (1999): "Et oldkirkeligt perspektiv på forsoningen," i: *Kritisk Forum for Praktisk teologi 95/2004*; ss. 2-17.

Larsson, Edvin (1986): "Urkyrkans tänkande om Jesu forsoning," i: *Forsoningen*. Bernt Oftestad og K. Arvid Tångberg (red.). Trondheim: Tapir.

3) Middeltalder og reformation

Anselm av Canterbury (1978): *Hvorfor Gud blev menneske* (oversat af Johannes Thulstrup). København: Reitzel.

Anselm von Canterbury (1970): *Warum Gott Mensch geworden* (besorgt und übersetzt von Franciscus Salesius Scmitt). Darmstadt.

Gilbert, Paul; Helmut Kohlenberger; Elmar Salman (red.): *Cur deus homo*. Studia Anselmiana 128. Roma: Centro Studio S. Anselmo.

Højlund, Asger (1995): "Forsoningen i Luthers teologi," i: *Konvent for Kirke og Theologi: Forsoningen*; ss. 59-75.

Lehrfeldt, Svend (1943): "Forsoningen i Luthers teologi," i: *Dansk Teologisk Tidsskrift*; ss. 1-28, 65-90, 162-193 og 238-257.

Luther, Martin (1981 og 1984): *Store Galaterbrevskommentar I og II*. København.

Mæland, Jens Olav (red.) (1985): *Konkordieboken - Den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter*. Oslo: Lunde.

4) 1600-tallet: Socinianere og ortodoksi

Sjöstrand, Arvid (1937): *Satisfactio Christi*, Stockholm: Svenska Kyrkans Diakonistyrelses Bokförlag.

Valen-Sendstad, Fartein (2002): *I vårt sted?*. Kristianssand: Høyskoleforlaget.

5) Nyere systematisk teologi:

Austad, Torleiv (1986): "«...forsonte oss med seg selv» Om forsoningen i troslæren", i: *Forsoningen*. Bernt Oftestad og K. Arvid Tångberg (red.). Trondheim: Tapir; ss. 37-49

Beilby, James and Paul R. Eddy (eds.) (2006): *The Nature of the Atonement Four Views*. Downers Grove: IVP Academic.

Finlan, Stephen (2005): *Problems with Atonement*. (Liturgical press) Collegeville, MI: Liturgical Press.

Hill, Charles E. & Frank James (eds.) (2004): *The Glory of The Atonement*. Downers Grove: IVP

Jeffrey, Steve; Michael Ovey; Andrew Sach, and John Piper (eds.) (2007): *Pierced for our Transgression - Rediscovering the Glory of Penal Substitution*. Nottingham: IVP.

Jensen, Oddvar Johan (1985): ”«Seier» eller «Soning»” *Fast Grunn* 1985; ss. 117-123.

Modalsli, Ole (1987): *Korsets gåte – Om Jesu døds betydning*. Oslo: Verbum.

Packer, J.I. & Mark Dever (2007): *In my Place Condemned he Stood*. Wheaton, IL: Crossway Books.

Prenter, Regin (1979): *Skabelse og genløsning*. København: Gad; ss. 447-454 og 481-492.

Tidball, Derek, David Hilborn & Justin Thacker (eds.) (2008): *The Atonement Debate – Papers from the London Symposium on the Theology of Atonement*. Grand Rapids, MI: Zondervan.

Valen-Sendstad, Aksel (1996): *Troens Fundamenter*. Århus: Forlaget Kolon; ss. 363-448.

6) Subjektiv forsoning

Aulén, Gustaf (1930): *Den kristna Försoningstanken*. Stockholm; ss. 164-165; 227-231.

Abelard, Peter (2001): *Collationes* (edited and translated by John Barenbon and Giovanni Orlandi). Oxford.

Grane, Leif (1964): *Pierre Abelard – Filosofi og Kristendom i Middelalderen*. København: Gyldendal.

Marenbon, John (1997): *The philosophy of Peter Abelard*. Cambridge: Cambridge University Press.

Modalsli, Ole (1987): *Korsets gåte – Om Jesu døds betydning*. Oslo: Verbum; ss. 48-56; 200.

Prenter, Regin (1979): *Skabelse og genløsning*. København: Gad; ss. 379-390; 426-431.

Valen-Sendstad, Fartein (2002): *I vårt sted*. Kristianssand: Universitetsforlaget.

7) Efterfølgelsesmotivet

Aulén, Gustaf (1930): *Den kristna Försoningstanken*. Stockholm; ss. 164-165.

Bonhoeffer, Dietrich (1964): *Efterfølgelse*. København: Lohses Forlag.

Bunyan, John (1984): *Pilegrims vandring*. Oslo: Ansgar.

Grunnet, Niels Vincens (2001): “Det æstetiske i det religiøse stadie - Efterfølgelsestanken i

Søren Kierkegaards Indøvelse i Christendom - Billedet af Jesus bliver til forbilledet Kristus," i: *Præsteforeningens Blad* 2001/47; ss. 1074-1085.

Kwon, Soon-Gu (1998): *Christ as Example - The Imitatio Christi Motive in Biblical and Christian Ethics*. Uppsala: Uppsala University Library.

Kierkegaard, Søren (1962): "Anti-Climacus: Indøvelse i Christendommen," i: *Søren Kierkegaard Samlede Værker 3. udgave, 16. bind*. København: Gyldendal.

Kingo, Anders (2006): "Indøvelse i Kristendom," i: *Den udødelige Kierkegaard - Læst værk for værk*. Tonny Aagaard Olesen & Pia Søltøft (red.). København: Reitzel; ss. 351-362.

Lindström, Valter (1956): *Efterføljelsens teologi hos Sören Kierkegaard*. Stockholm: Svenska Kyrkans Diakonistyrelses bokförlag.

Thomas a Kempis (1927): *Kristi Efterfølgelse*. København.

Thulstrup, Marie Mikulova (1958): "Efterfølgelsens dialektik hos Søren Kierkegaard," i: *Dansk Teologisk Tidsskrift* 1958; ss. 193-209.

Thulstrup, Marie Mikulova (1991): *Kierkegaard i kristenlivets historie*. København: Reitzel.

8) Befrielsesteologisk perspektiv (fra den tredje verden):

Boff, Leonardo (1978): *Jesus Christ Liberator – A Critical Christology for Our Time*. Maryknoll, NY: Orbis Books.

Koyama, Kosuke (1983): *Det svårhanterliga korset*. Älvsjö: Verbum.

Mofokeng, T. A (1983): *The Crucified among the Crossbearers: Towards a Black Christology*. Kampen: Uitgeversmaatschappij J.H. Kok

Roberts, James Deotis (1994): *Liberation and Reconciliation, A Black Theology* (Second Edition). Louisville, KY: Westminster John Knox Press.

Sobrino, Jon (1978): *Christology at the Crossroad - A Latin American Approach*, Maryknoll, NY: Orbis Books.

Song, Choan-Seng (1996): *Jesus the Crucified People*, Minneapolis, MN: Fortress Press.

9) Socialantropologisk syndebukteori

Girard, Rene (2005): *Job: idol & syndebuk*. Frederiksberg: Anis.

Jørgensen, Jørgen (red.) (2007): *Syndens sold – en antologi om den mimetiske teori*. Frederiksberg: Aros Forlag.

Jørgensen, Jørgen (red.) (2008): *René Girard - Voldens verden - Verdens vold*. (I og II). Frederiksberg: Aros Forlag.

Lundager Jensen, Hans Jørgen (1991): *Rene Girard*. København.

Nortvig Willesen, Anne-Mette (2005): ”«Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtoffer» - forsoningslære hos René Girard,” i: *Præsteforeningens Blad*, 1. juli 2005/26-27; ss. 525-529.

Nørgaard, Amalie (2004): “Offeret mellem mytologi og åbenbaring,” i: *Dansk Teologisk Tidsskrift* 2004; ss. 109-128.

Nørgaard Rathje, Amalie: “Girards forsoningslære som et moderne alternativ til den objektive Forsoningslære,” i: *Præsteforeningens Blad*, 2. september 2005/35; ss. 666-668.

Petersen, Ole Bjørn og Otto Pretzmann (2002): *Rivaler og syndebukke – i religion og kultur*. Århus: Systime.

MIS601 Misjonsstrategi (10 stp/ECTS)

Emnekode:	MIS601
Emnenavn:	Misjonsstrategi
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førstelektor Dagfinn Solheim
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for og analysere misjonsstrategien slik den har kommet til uttrykk i kirkens historie og i det aktuelle misjonsarbeidet i dag
- drøfte og vurdere ulike strategier og argumentere for misjonsstrategier som kommer til rette med den lokale kulturelle og religionsmessige kontekst og tilgjengelige ressurser
- begrunne aktuelle strategiske valg ut fra bibelske prinsipper og relevant missiologisk teori

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- mestre ulike misjonsstrategier for nybrottsarbeid
- utvikle strategier som bidrar til å fornye og videreutvikle eksisterende misjonsarbeid
- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger om misjonsstrategiske metoder og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om misjonsstrategiske spørsmål under faglig veiledning og i tråd med forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- utvikle forpliktende holdninger og verdier i tråd med Bibelen og den kirkelige tradisjon i møte med mennesker fra andre kulturer
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter i misjonsstrategiske spørsmål for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksmåter

Emnets innhold:

Emnet gir en historisk og aktuell innføring i ulike misjonsstrategier. Det vil særlig vektlegges de store forandringer i tenkningen om misjonsstrategien som har fremkommet i teologihistorien. Videre vil emnet presentere og drøfte ulike misjonsstrategier som den kristne kirke har anvendt inn mot ulike kulturelle kontekster. Undervisningen vil vektlegge hvordan nye misjonsstrategier kan utvikles for kristent arbeid i helt nye områder og kulturer. Særlig vil misjonsstrategier utviklet av Norsk Luthersk Misjonssamband vektlegges, men også misjonsstrategier utformet i andre økumeniske og evangelikale sammenhenger drøftes. I emnets andre del skal studenten velge et fordypende områdestudie med tanke på misjonsstrategi. Områdene skal være knyttet til enten Asia, Afrika, Latin-Amerika eller en muslimsk kontekst. Områdestudiet vil gi særlig kunnskap om tradisjonelle religioner og folkereligiøsitet og drøfte hvordan den kristne kirke skal forholde seg til de eksisterende trossystemer. Gjennom undervisningen skal studenten få mulighet til å utarbeide og drøfte skisser til misjonsstrategi for ulike kulturelle kontekster ut fra en gitt modell. En slik skisse skal konkret drøfte innholdet for en misjonsstrategi som tar hensyn til stedegen kultur og religion.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

1. Obligatorisk lesepensum

Bosch, David J. (1991): *Transforming Mission – Paradigm Shifts in Theology of Mission*. New York: Orbis; ss. 181-189, 349-367, 393-432, 447-457.

*Carey, William (1981): *An Enquiry into the Obligation of Christians to Use Means for the Conversion of the Heathens from Perspectives on the World Christian Movement. A Reader*. Pasadena, CA: William Carey Library; ss. 227-236.

*Kvarme, Ole Christian (2008): "Formation for Ministry and Mission: Reflections on Vocational Spirituality," i: *Mission to the World*. Tormod Engelsen (red). Oslo/UK: Egede/Regnum; ss. 375-381.

Moreau, Corwin & McGee (2004): *Introducing World Missions. A Biblical, Historical, and practical Survey*. Grand Rapids: Baker; ss. 71-89, 205-314.

*NLM (2009): "NLMs misjonsstrategi mot år 2020." (vedtatt på NLM sin generalforsamling 2009)

* "Prinsipklæring om misjon. NLMs misjonsstrategi i 90-årene." (vedtatt på NLMs generalforsamling i 1991)

eller * "Statement on mission" samme oversatt til engelsk (1991)

Pocock, Van Rheenen og McConnell (2005): *The Changing Face of World Missions*. Grand Rapids: Baker Academic; ss. 209-320.

*Shenk, Wilbert (1993): "Mission Strategies," i: *Toward the 21st Century in Christian Mission*. Phillips & Coote (ed). Grand Rapids: Eerdmans; ss.218-234 .

*Taylor, J. Hudson (1981): "The Call to Service" og "China's Spiritual Need and Claims," i: *Perspectives on the World Christian Movement. A Reader*. Ralph D. Winter & Steven C. Hawthorne (eds.). Pasadena, CA: William Carey Library; ss. 237-249.

*Townsend, Cameron (1981): "Tribes, Tongues, and Translators," i: *Perspectives on the World Christian Movement. A Reader*, Ralph D. Winter & Steven C. Hawthorne (eds.). Pasadena, CA: William Carey Library; ss. 250-252.

2. Valgfritt områdestudium

Ett av følgende emner velges. Valget må godkjennes av emneansvarlig.

A. Generelt :

Bakke, Ray (1987): *Kristen i byen*. Fredericia: Lohse, ss. 11-183

Hesselgrave, David J. (1980): *Planting Churches Cross-Culturally. A guide for home and foreign missions*. Grand Rapids, MI: Baker; ss. 45-80; 117-131.

Hiebert, Paul; R. Shaw & Tite Tienou (1999): *A Christian Response to Popular Beliefs and Practices. Understanding Folk Religion*. Grand Rapids: Baker; ss. 45-92.

Hiebert, Paul (2008): *Transforming Worldviews. An Anthropological Understanding of How People Change*. Grand Rapids: Baker.

Hiebert, Paul & Eloise Hiebert Meneses (1995): *Incarnational Ministry. Planting Churches in Band, Tribal, Peasant, and Urban Societies*. Grand Rapids: Baker

NLM (2000): ”Ingen snarvei for evangeliet. Handlingsplan for ytre misjonsarbeidet”. Ålesund; ss.18-53.

Tolo, Arne (red.) (2002): *Såtid, vekst og modning: historien om NLMs arbeid i Asia, Afrika og Sør-Amerika*. Oslo: Lunde; sideutvalg fra valgt kontinent.

B. Asia:

Gnanakan, Ken (1992): *Salvation, some Asian Perspectives*. ATA: Bangalore.

Hiebert, Paul, R. Shaw & Tite Tienou (1999): *A Christian Response to Popular Beliefs and Practices. Understanding Folk Religion*. Grand Rapids: Baker

Redse, Arne (2008): ”Fornya etiske utfordringer fra konfutsiansk hald,” i: *Med Kristus til jordens ender – Festskrift til Tormod Engelsen*. Kjell Olav Sannes (red.). Oslo: Tapir; ss. 237-248.

Yung, Hwa (1997): “ Holistic Mission” i *Mangoes or Bananas. The Quest for an Authentic Asial Christian Theology*. (Hwa Yung). Regnum: Oxford; ss. 196-205.

Yung, Hwa (1997): “Toward an Asian Christian Theology” i *Mangoes or Bananas. The Quest for an Authentic Asial Christian Theology*. (Hwa Yung). Regnum: Oxford; ss. 221-242.

C. Afrika:

Gravaas, Hans Aage (2009): ”Forstår du det du leser? Missiologiske utfordringer i etiopisk kulturkontekst.” i *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* (nr 2, 2009). Tormod Engelsen (red.). Oslo: Tapir; ss. 75-91.

Hiebert, Paul; R. Shaw & Tite Tienou (1999): *Understanding Folk Religion*. Grand Rapids: Baker; ss. 73-92 og et annet valgfritt kapittel.

Mbiti, John S. (1994): *Introduction to African Religion*. Nairobi: East African.

Nordlander, Agne (2008): "Charismatic Movement and Lutheran Theology in the Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus," i: *Med Kristus til jordens ender – Festskrift til Tormod Engelsviken*. Kjell Olav Sannes (red.); ss. 193-202

Landrø, Marit (2008): "Sjelesorg i møte med afrikansk virkelighet," i: *Med Kristus til jordens ender – Festskrift til Tormod Engelsviken*. Kjell Olav Sannes (red.); ss. 165-172

D. Islam – muslimske land

Jenkins, Philip (2007): *God's Continent. Christianity, Islam, and Europe's Religious Crisis*. Oxford: University Press; ss. 259-282.

Lausanne Occasional Papers (2004): "Understanding Muslims" (Lausanne Occasional Paper No 49). Pattaya, Thailand.

Love, Rick (2000): *Muslims, Magic and The Kingdom of God*. Pasadena, CA: William Carey Library.

Marantika, Chris (1992): "Salvation in Islamic Contexts" i: *Salvation. Some Asian Perspectives*. Ken Gnanakan (red.). Bangalore: ATA.

Moucarry, Chawkat (2001): *Faith to Faith. Christianity & Islam in dialogue*. Leicester: IVP.

Parshall, Phil (2006) *Bridges to Islam*. London: Authentic

Parshall, Phil (1980): *New Paths in Muslim Evangelism. Evangelical Approaches to Contextualization*. Grand Rapids: Baker

Shenk, David & Badru Kateregga (1997): *A Muslim and a Christian in Dialogue*. Ontario: Herald Press

Solheim, Dagfinn (2005): "Dialog mellom kristne og muslimer," i: *Budskap 2005*. Egil Grandhagen og Dagfinn Solheim (red.) Oslo: Studiebibliotek for Bibel og Misjon; ss. 22-37.

Woodberry, J. Dudley (ed.) (1989): *Muslims & Christians on the Emmaus Road. Crucial Issues in Witness among Muslims*. Pasadena: MARC.

Yung, Hwa (2008): "Freedom and democracy: A dialogue with islam," i: *Med Kristus til jordens ender – Festskrift til Tormod Engelsviken*. Kjell Olav Sannes (red.). Oslo: Tapir; ss. 249-256.

E. Sør Amerika:

Bosch, David J. (1991): *Transforming Mission – Paradigm Shifts in Theology of Mission*. New York: Orbis; ss. 432-447.

Escobar, Samuel (2002): *Changing Tides. Latin America & World Mission Today*. New York: Orbis.

Jenkins, Philip (2006): *The New Faces of Christianity. Believing the Bible in the Global South*. Oxford: Oxford University Press; ss. 128-157.

Langer, Erick and Robert H. Jackson (1995): *The New Latin American Mission History*. Lincoln: University of Nebraska Press.

Sallnows, Michael J. (1987): *Pilgrims of the Andes. Regional Cults in Cusco*. Washington D.C.: Smithsonian Institution Press.

Steigenga, Timothy J. & Edward L. Cleary (2008): *Conversion of a Continent: Contemporary Religious Change in Latin America*. New Brunswick, N.J.: Rutgers University Press; ss. 3-114.

Stålsett, Sturla J. (2006): *Spirits of Globalization: The Growth of Pentecostalism and Experiential Spiritualities in a Global age*. London: SCM Press.

Woodbridge, John D. (ed.) (1994): *Ambassadors for Christ. Distinguished Representatives of the Message Throughout the World*. Chicago: Moody.

MIS602 Kirkevekst (10 stp/ECTS)

Emnekode:	MIS602
Emnenavn:	Kirkevekst
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Professor Arne Redse
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for tanker og teorier innen de viktigste retningene innenfor kirkevekstbevegelsen
- gjøre rede for hvordan kirkevekstbevegelsen gjør seg bruk av fag, som sosiologi, sosialantropologi og kulturkunnskap
- gjøre rede for hvordan kirkevektstanker anvendes i utviklingen av evangeliserings- og misjonsstrategier i ulike sammenhenger

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- vurdere kritisk menigheter og bevegelser som legger kirkevekstteorier til grunn (megakirker, emerging churches, husmenighetsbevegelser, m.m.)
- anvende i praksis, i konkrete menigheter, kirkevekstideer som i de aktuelle sammenhengene kan regnes som relevante og som også kan forsvares teologisk
- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger om kirkevekst og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om kirkevekst under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være bedre utrustet – både kunnskapsmessig og holdningsmessig – til å takle i praksis de utfordringene som er nevnt under ferdigheter
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger analyser og konklusjoner, med både spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet gir innsikt i hovedbegreper og teorier innen de viktigste retningene innenfor kirkevekstbevegelsen fra fremveksten på 1950-tallet til de nye trendene som har oppstått de siste par tiårene. Begreper som church growth, discipling, receptivity, people movement, seeker sensitivity, mega church, missional church, emerging church, house church blir behandlet. Det skal studeres hvordan kirkevekstbevegelsen gjør seg bruk av fag, som sosiologi, sosialantropologi og kulturkunnskap og hvordan slik bruk forsvares. Innsikt skal tilegnes om hvordan kirkevektstanker anvendes i utviklingen av evangeliserings- og misjonsstrategier i ulike sammenhenger. Det forutsettes at studentene allerede har tilegnet seg god innsikt i luthersk ekklesiologi.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

1. Church growth:

McGavran, Donald (1981): "Bridges of God", i: *Perspectives on the World Christian Movement. A Reader*. Ralph D. Winter & Steven C. Hawthorne (eds.). Pasadena, CA: William Carey Library; ss. 272-292.

McGavran, Donald (1970): *Understanding Church Growth*. Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 31-82; 183-232.

McIntosh, Gary L. (ed.) (2004): *Evaluating the Church Growth Movement*. Grand Rapids, MI: Zondervan; et utvalg sider.

Schwarz, Christian (1996): *Naturlig kirkevekst. Åtte kvaliteter ved sunne menigheter*. Evenskjer: K-vekst; ss. 6-127.

2. Misjonal kirke:

Enten:

Engelsviken, Tormod (2004): "Den misjonale kirke og utfordringa fra kirken i sør", i: *Hva vil det si å være kirke? Kirkens vesen og oppdrag*. T. Engelsviken og K. O. Sannes (red.). Trondheim: Tapir; ss. 69-92.

Engelsviken, Tormod (2006): "Framtidens kirke er misjonal", i: *Kirkens framtid – framtidens kirke*. Tor Hesselberg (red.) Oslo: Luther Forlag; ss. 42-54.

Hanssen, Ove Conrad (2006): "Kirkens framtid – framtidens kirke", i: *Kirkens framtid – framtidens kirke*. Tor Hesselberg (red.). Oslo: Luther Forlag; ss. 9-19.

Løberg, Trond (2004): "Å bygge menighet i en postmoderne tid", i: *Hva vil det si å være kirke? Kirkens vesen og oppdrag*. T. Engelsviken og K. O. Sannes (red.). Trondheim: Tapir; ss. 111-138.

eller:

Roxburgh, Alan & Scott Boren (2009): *Introducing the Missional Church: What it is, Why it Matters, How to Become One*. Grand Rapids, MI: Baker Books; et utvalg sider.

3. Seeker sensitive mega churches:

Horton, Michael (2008): *Christless Christianity: The Alternative Gospel of the American Church*. Grand Rapids, MI: Baker Books; et utvalg sider.

Mittelberg, Mark & Bill Hybels (1996): *Becoming a Contagious Christian*. Grand Rapids: Zondervan, 1996. (et utvalg fra bokens 224 sider).

Warren, Rick (1995): *The Purpose-Driven Church: Growth Without Compromising Your Message & Mission*. Grand Rapids, MI: Zondervan; et utvalg sider.

4. The Emerging Church Movement:

Enten:

Hanssen, Ove Conrad (2007): "Kirke i en ny tid? Udfordringer fra 'emerging churches' og 'fresh expressions of church'", i: *Halvårsskrift for praktisk teologi* (2007/2); ss. 3-13.

Kofoed, Jens Bruun (2008): "Netværkgenerationens kirke – en beskrivelse og vurdering af Emerging Church", i: *Budskap 2008*. Erling Lundeby og Arne Helge Teigen (red.); ss. 24-56.

eller:

Gibbs, Eddie and Ryan K. Bolger (2005): *Emerging Churches: Creating Christian Community in Postmodern Cultures*. Grand Rapids: Baker Academic.

Gibbs, Eddie (2008): "Preparing Leaders for an "Emerging" Church", i: *Mission to the World*. Engelsen, Harbakk, Olsen, Strandenaes (red.). Oxford: Regnum; ss. 329-340.

McKnight, Scot (2007): "Key Elements of the Most Controversial and Misunderstood Movement in the Church Today", i: *Christianity Today* (1/19/2007).

5. Husmenighetsbevegelsen:

Simson, Wolfgang (2001): *Houses That Change the World: The Return of the House Churches*. Waynesboro, GA: Authentic Lifestyle; et udvalg sider.

9 Marks Ministries

Mark E. Dever (2009): *9 Marks of a Healthy Church*. Wheaton, IL: Crossway Books.

MIS603 Jesusbilder i de tre monoteistiske religionene (10 stp/ECTS)

Emnekode:	MIS603
Emnenavn:	Jesusbilder i de tre monoteistiske religionene
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Professor Arne Redse
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for hva jødedommen og islam lærer om Jesus Kristus/Yeshua/Isa
- gjøre grundig rede for både forskjeller og likheter mellom jødisk og kristens syn
- gjøre grundig rede for både forskjeller og likheter mellom islamsk og kristent syn

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- ha styrket sine evner til å vise respekt og toleranse i møte med andre syn på Jesus enn det kristne
- føre en konstruktiv dialog med jøder og muslimer som har en ikke-kristen forståelse av Jesus
- kontekstualisere aspekter ved det kristne syn i kontekster preget av jødiske eller islamske syn
- analysere og forholde seg kritisk til faglige fremstillinger om Jesusbilder i de tre monoteistiske religionene og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om Jesusbilder i de tre monoteistiske religionene under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være bedre utrustet – både kunnskapsmessig og holdningsmessig – til å takle i praksis de utfordringene som er nevnt under ferdigheter.
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer

- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner om Jesusbilder i de tre monoteistiske religionene, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Emnet er et studium av hvordan Jesus blir oppfattet og forstått innen jødedommen og islam. Som pensum er skrifter av jødiske og muslimske forfattere med et innenfraperspektiv inkludert. Samtidig dreier det seg om å vurdere hvordan en fra et kristent ståsted bør kunne imøtegå både det jødiske og det muslimske Jesusbildet. Med henblikk på misjonering og religionsdialog er det også viktig å lete etter tilknytningspunkter. I vid forstand dreier det seg om å kontekstualisere den kristne forståelsen av Jesus for kontekster preget av den jødiske eller den islamske forståelsen.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarerne skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarerne skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

1. Islamske syn på Jesus

*Durie, Mark (2008): "Isa, the Muslim Jesus", hentet fra nettstedet www.answering-islam.org.uk/Intro/islamic_jesus.html.

Leirvik, Oddbjørn (1999): *Images of Jesus Christi in Islam*. Uppsala: Studia Missionalia; kap II; VI ; VII.

Bouras, Mohammed (1998): *Islam i Norge*. Oslo: Millenium; ss. 77-83.

Kateregga, Badru and David Shenk (1997): *A Muslim and a Christian in Dialogue*. Pennsylvania: Herald Press; ss. 156-167.

og:

Moucarry, Chawkat (2004): *At være tro mod tro: Kristendom og islam i dialog*. Fredriksberg, Danmark: Unitas Forlag; ss. 131-222.

eller:

Moucarry, Chawkat (2001): *Faith to Faith – Christianity and Islam in Dialogue*. Nottingham: IVP; utvalg av sider.

2. Jødiske syn på Jesus

Brown, Michel L. (2000): *Answering Jewish Objections to Jesus* (Volume Two). Grand Rapids, MI: Baker; ss. 3-68; 153-234.

Brown, Michael L. (2000): "Messianic Judaism and Jewish Jesus Research", i: *Mishkan* (33 2000); ss. 36-48.

Flusser, David and R. Steven Notley (2007): *The Sage from Galilee: Rediscovering Jesus' Genius* (4th revised ed.). Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans Publishing Company.

Lenowitz, Harris (1998): *The Jewish Messiahs. From the Galilee to Crown Heights*. Oxford: Oxford University Press; ss. 3-22; 81-92; 149-166; 263-276.

Neusner, Jacob (1987): *Jødedommen i den første kristne tid*. Trondheim: Tapir; ss. 56-76.

Riggans, Walter (1992): "Jewish Views of Jesus through the Ages. The Jewish Reclamation of Jesus and its Implications for Jewish-Christian Relations", i: *Mishkan* (17-18, 1992-1993); ss. 1-22.

Skarsaune, Oskar (1986): "Oldkirkens kristologi og de jødiske frelsesforventningene", i: *Judendom och kristendom under de första århundradena* (Volum 2). S. Hidal; K.-J. Illman; T. Kronholm; M. Müller & O. Skarsaune (red.). Oslo: Universitetsforlaget; ss. 201-219

Vermes, Geza (1973): *Jesus, the Jew. A Historian's Reading of the Gospel*. New York, NY: Macmillan; ss. 18-81.

MIS604 Kristen misjon og islam – dialog, vitnesbyrd og medvandring (10 stp/ECTS)

Emnekode:	MIS604
Emnenavn:	Kristen misjon og islam – dialog, vitnesbyrd og medvandring
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førstelektor Dagfinn Solheim
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for islam som global misjonsutfordring
- gjøre grundig rede for teologiske perspektiver på religionsdialog og kristent vitnesbyrd
- gjøre rede for og drøfte kristen apologetikk i møte med islam
- gjøre rede for og analysere grunnleggende elementer ved verdensoppfatning i kontekstuell islam og hvilke særlige missiologiske utfordringer det innebærer
- drøfte særlige utfordringer knyttet til misjonærrollen i muslimske kontekster
- gjøre rede for og drøfte særlige utfordringer knyttet til aspekter som omvendelse, dåp, medvandring og menighetsbygging i muslimske kontekster

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å reflektere teologisk over religionsdialogens plass i misjonshverdagen og være i stand til å delta i religionsdialog i lokale kontekster
- ha kjennskap til kristen apologetisk refleksjon i møte med utvalgte teologiske utfordringer fra islam
- ha nødvendig kunnskap til å undervise trossøsken i muslimske kontekster i kristen apologetikk
- ha forståelse for karakteristiske elementer i verdensbilder slik de gjør seg gjeldende i kontekstuell islam (folkeislam) og være i stand til å reflektere missiologisk over disse
- være i stand til å reflektere over utfordringer knyttet til misjonærrollen i muslimske kontekster
- være i stand til å anvende kunnskap om aspekter som omvendelse, dåp, medvandring og menighetsbygging i reelle muslimske kontekster

- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om islam og religionsdialog mellom kristendommen og islam og kunne anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om religionsdialog og islam under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være bedre utrustet til å leve og tjenestegjøre i en misjonskontekst hvor islam er majoritetsreligion
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner om religionsdialog mellom kristne og muslimer, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Misjonshistorien har vist at menighetsbyggende arbeid i muslimske kontekster ofte har vært krevende både for misjonærer og lokale kristne. Emnet er utviklet med tanke på å utruste studenter til økt forståelse for utfordringer knyttet til å leve, og å virke, i muslimske kontekster. Gjennom økt kunnskap om religionsmøtet mellom kristen tro og islam i muslimske kontekster, er målsetningen å legge til rette for fredelig sameksistens og ansvarlig evangelisering. Hensynet til lokale kristne og mulighet for fremvekst av kontekstuelle kristne fellesskap vil være sentralt.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgsolen.

Berentsen, Jan-Martin (1994): *Det moderne Areopagos: røster fra den religionsteologiske debatten i vårt århundre*. Stavanger: Misjonshøgskolens forlag; ss.1-99.

Love, Rick (2000): *Muslims, magic and the kingdom of God*. Pasadena, CA: William Carey Library; ss. 1-199.

Moucarry, Chawkat (2001): *Faith to Faith: Christianity and Islam in Dialogue*. Nottingham: IVP; ss. 15-295.

*Redse, Arne (2008): "Epistemological Basis in Interfaith Dialogues - a Neglected Issue?", i: *NOTM* (2/2008); ss. 101-123.

Woodberry, J. Dudley (2008): *From seed to fruit. Global trends, fruitful practices, and emerging issues among muslims*. Pasadena, CA: William Carey Library; utvalg av sider

MIS605 Den globale kirke i endring (10 stp/ECTS)

Emnekode:	MIS605
Emnenavn:	Den globale kirke i endring
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Professor Arne Redse
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre grundig rede for kirkens geografiske forskyvning gjennom de siste hundre år og fremvekst av kristen tro som global faktor
- gjøre grundig rede for viktige teologiske utviklingstrekk ved den globale kirke gjennom de siste tiårene
- gjøre rede for noen kontekstuelle teologiske uttrykk ved kirker i sør
- drøfte og vurdere sannsynlige utviklingstrekk ved den globale kristenheten gjennom de neste tiår
- gjøre rede for og analysere forhold mellom kristen tro og politikk i noen utvalgte kontekster
- gjøre rede for utviklingen frem mot dagens globale spenningsforhold mellom kristendom og islam

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å reflektere over hvilken betydning utviklingen av global kristendom gjennom de siste tiår vil ha for den kristne kirke i vesten
- være i stand til å reflektere over hvilken betydning utviklingen av global kristendom gjennom de siste tiår vil ha for misjonsutfordringen
- være i stand til å reflektere kritisk over fremveksten av noen utvalgte kontekstuelle teologiske uttrykk
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om den globale kirke under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- ha større forståelse for den globale kirken i samtiden og være i stand til å tolke eget liv og tjeneste inn i denne sammenhengen

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle og selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksmåter
- kommunisere temaer, problemstillinger, analyser og konklusjoner om den globale kirke, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

I løpet av de siste tiårene har verden på ulike måter vært vitne til en betydelig endring i det religiøse landskapet. Ikke minst har dette gjort seg gjeldende i kristenheten. Ved inngangen til 1900 tallet var 80 % av verdens kristne befolkning bosatt i Europa eller Nord-Amerika. Hundre år senere hadde tyngdepunktet for den globale kirken beveget seg bort fra Vesten til det ”globale sør”. Kirken utenfor Europa og Nord-Amerika utgjør en stadig større del av verdens kristne og kirken i sør preger også i økende grad den internasjonale misjonsbevegelsen. Den akademiske tilnærmingen til teologien defineres likevel i betydelig grad av Vestlige seminarer. I dette emnet setter vi søkelyset på utviklingstrekk ved den globale kirke og søker å plassere vestlig kristendom i et større historisk og teologisk perspektiv. Det vil særlig fokuseres på aktuelle trender ved den globale misjonsbevegelsen og de utfordringene misjonsaktører står overfor.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarerne skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarerne skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene overfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgskolen.

Hanciles, Jehu J. (2008): *Beyond Christendom: Globalization, African Migration and the Transformantion of the West*. New York, NY: Orbis Books; utvalg av sider.

Jenkins, Phillip (2006): *The new faces of Christianity. Believing the Bible in the Global South*, New York, NY: Oxford University Press; ss. 1-193.

Jenkins, Phillip (2002): *The next Christendom. The coming of global Christianity*. New York, NY: Oxford University Press; ss. 1-105; 163-220.

Sanneh, Lamin (2008): *Disciples of all nations. Pillars of world Christianity*. New York, NY: Oxford University Press; ss. 3-287.

MIS606 Kontekstuell teologi (10 stp/ECTS)

Emnekode:	MIS606
Emnenavn:	Kontekstuell teologi
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Hans Aage Gravaas
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten:

- drøfte hva teologi er og hva det vil si å arbeide teologisk
- redegjøre for teologiens relasjon til teologiens hjelpevitenskaper
- analysere hvilken betydning kultur, etnisitet og tverrkulturelle forskjeller har for den teologiske prosess
- drøfte hvordan en tilrettelegger en teologi som både er bibelsk fundert, kontekstuell relevant og globalt gyldig

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten:

- vise evne til å arbeide metodisk og systematisk med konkrete teologiske problemstillinger som oppstår i kontekst
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om kontekstuell teologi og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset forskning- og utviklingsarbeid om kontekstuell teologi under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten:

- vise evne til å sette seg inn i kontekstuelle problemstillinger og integrere disse i teologisk refleksjon og forslag til praktisk handling
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter om den forfulgte og lidende kirke til å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdet uttrykksmåter
- kommunisere temaer om kontekstuell teologi både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Gjennom undervisning og seminarer vil en i dette emnet forsøke å definere den kontekstuelle teologis egenart i dens prinsipielle og praktiske relasjon til bibelsk tekst og kulturell kontekst. Videre drøftes dens forhold til teologiens hjelpevitenskaper, kjente kunnskapsteoretiske paradigmer, samt ulike kulturelle og religiøse fortolkningstradisjoner. I tillegg til generelle drøftelser av den teologiske prosess, vil en arbeide med utvalgte problemstillinger som kan oppleves utfordrende i møte med en kulturkontekst som er forskjellig fra ens egen. Studentene vil utfordres til å vurdere styrker og svakheter ved eksisterende teologiske modeller, analysere tekst og kontekst og til å utvikle reflekterte og konkrete forslag til kontekstuell teologi.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Proessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller klausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

1. Felles litteratur (585 sider):

Bevans, Stephen (2002): *Models of Contextual Theology*. Maryknoll, NY: Orbis Books.

*Bediako, Kwame (2008): "Whose Religion is Christianity? Reflections on Opportunities and Challenges in Christian Theological Scholarship: The African Dimension", i: *Mission in the 21st Century. Exploring the Five Marks of Global Mission*. Andrew Walls & Cathy Ross (eds.). Maryknoll, NY: Orbis Books; ss. 107-117.

Dyrness, William A. (1990): *Learning about Theology from the Third World*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss.196.

*Flemming, Dean (2005): *Contextualization in the New Testament*. Downers Grove, IL: Inter Varsity Press; ss. 89-117; 152-181.

Hiebert, Paul G. (1999): *Missiological Implications of Epistemological Shifts. Affirming Truth in a Modern/Postmodern World*. Harrisburg, PA: Trinity International Press.

*Redse, Arne (2006): "*By Grace Alone*" in *Contexts of "Self-Cultivation": An Attempt at Contextualizing the Lutheran Doctrine of Justification to Chinese Contexts as Influenced by New Confucianism* (Dissertation Series). Stavanger: Misjonshøgskolen; ss. 38-91.

Tennent, Timothy C. (2007): *Theology in the Context of World Christianity*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss. 1-24.

2. Valgfri litteratur (ca. 200-300 sider):

Ett av følgende emner velges. Valget må godkjennes av emneansvarlig.

A. Gudsbegrepet

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss.7-22; 162-166; 349-356.

*Lee, Peter K.H. (1996): "Naming the Divine: The Christian-Chinese Cross-Cultural Experience", i: *Ching Feng* (Vol. 39/ 1996); ss.77-94.

*Redse, Arne (2006): "*By Grace Alone*" in *Contexts of "Self-Cultivation": An Attempt at Contextualizing the Lutheran Doctrine of Justification to Chinese Contexts as Influenced by New Confucianism* (Dissertation Series). Stavanger: Misjonshøgskolen; ss. 25-32.

Tennent, Timothy C. (2002): *Christianity at the Religious Roundtable: Evangelicalism in Conversation with Hinduism, Buddhism, and Islam*. Grand Rapids, MI: Baker Akademic.

Tennent, Timothy C. (2007): *Theology in the Context of World Christianity*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss. 25-51.

B. Kristologi

Bediako, Kwame (2004): *Jesus And The Gospel In Africa: History And Experience*. Maryknoll, NY: Orbis Books.

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss.167-186.

*Khoo Kay Keng: (1995): "The Tao and the Logos: Lao Tzu and the Gospel of John", i: *Ching Feng*. (Vol 38/1995); ss.271-285.

*Strauss, Steve (2006): "Creeds, Confessions, and Global Theologizing: A Case Study in Comparative Christologies", i: *Globalizing Theology. Belief and Practice in an Era of World Christianity*. Craig Ott & Harold Netland (eds.): Grand Rapids, MI: Baker Academic; ss.140-156.

Tennet, Timothy C. (2007): *Theology in the Context of World Christianity*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss. 105-134.

*Thelle, Notto R. (1983): "Doing Theology in a Buddhist Environment", i: *Japanese Religions* (Vol.12/1983); ss.56-70 og Vol.13/1984.ss.49-71.

*Thelle, Notto R. (1984): "Doing Theology in a Buddhist Environment", i: *Japanese Religions* (Vol.13/1984); ss. 49-71.

C. Ekteskap og familie

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss.515-522.

Ingoldsby, Bron B. & Suzanna D. Smith (2006): *Families in Global and Multicultural Perspective*. Thousand Oaks, CA: Sage; utvalg av sider.

D. Forfedre

*Berentsen, Jan Martin (1983): "The Ancestral Rites in Missiological Perspective", i: *Japanese Religion* (Vol.13/1983); ss. 2-27.

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss.28-35.

*Hiebert, Paul G. (1982): "The Flaw of the Excluded Middle", i: *Missiology* (1); ss. 35-47.

Reid, David (1991): *New Wine: The Cultural Shaping of Japanese Christianity* (Nanzan Studies in Asian Religions). Berkeley, CA: Asian Humanities Press.

Tennet, Timothy C. (2007): *Theology in the Context of World Christianity*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss. 105-134.

E. Den Hellige Ånd, åndskrefter og besettelse

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss. 659-669; 696-700; 791-793; 847-851.

*Hiebert, Paul G. (1982): "The Flaw of the Excluded Middle", i: *Missiology* (1); ss.35-47.

*Hiebert, Paul, Daniel Shaw & Tite Tienou (1999): *Understanding Folk Religion. A Christian Response to Popular Beliefs and Practices*. Grand Rapids, MI: Baker; ss.133-195.

*Nash, June (2005): "Devils, Witches, and Sudden Death", i: *Magic, Witchcraft and Religion. An Anthropological Study of the Supernatural*. (6th ed.). Arthur C. Lehmann & James E. Myers. Mountain View, CA: Mayfield; ss.242-247.

*Pattison, E. Mansell (2005): "Psychosocial Interpretations of Exorcism", i: *Magic, Witchcraft and Religion. An Anthropological Study of the Supernatural*. (6th ed.). Arthur C. Lehmann & James E. Myers. Mountain View, CA: Mayfield; ss. 248-261.

Rommen, Edward (1995): *Spiritual Power and Missions. Raising the Issues* (Evangelical Missiological Society Series). Pasadena, CA: William Carey Library.

Tennet, Timothy C. (2007): *Theology in the Context of World Christianity*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss.163-192.

F. Sykdom, tegn og under

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss. 145-154, 361-368, 546-550 og 817-827.

*Hiebert, Paul, Daniel Shaw & Tite Tienou (1999): *Understanding Folk Religion. A Christian Response to Popular Beliefs and Practices*. Grand Rapids, MI: Baker; ss. 133-195.

Hiebert, Paul & James R. Coggins (1989): *Wonders and the Word. An Examination of Issues Raised by John Wimber and the Vineyard Movement*. Winnipeg: Kindred Press.

G. Synd, skam og ære

*Dye, T. Wayne (1976): "Towards a Cross-cultural Definition of Sin", i: *Missiology* (1); ss. 27-41.

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss. 813-817.

*Hesselgrave, David (1983): "Missionary Elenectics and Guilt and Shame." I: *Missiology* (4); ss. 461-483.

Musk, Bill A, (1995): *Touching the Soul of Islam*. East Sussex; MARC.

*Nicholls, Bruce (2000): "The Role of Shame and Guilt in a Theology of Cross-cultural Missions", i: *Evangelical Review of Theology* (3); ss. 231-241.

Tennet, Timothy C. (2007): *Theology in the Context of World Christianity*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss.77-103.

H. Omvendelse og frafall

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss. 196-202.

*Hiebert, Paul G. (1978): "Conversion, Culture and Cognitive Categories", i: *Gospel in Context* (4); ss. 24-29.

*Hiebert, Paul G. (1983): "The Category Christian in the Mission Task", i: *International Review of Mission*; ss. 421-427.

Rambo, Lewis R (1993): *Understanding Religious Conversion*. Ann Arbor, MI: Edwards Brothers; ss. 176.

I. Kirkeorganisasjon og ledelse

*Dyrness, William A. & Veli-Matti Kärkkäinen (2008): *Global Dictionary of Theology*. Downers Grove, IL: IVP Academic; ss. 251-262.

* Gravaas, Hans Aage (2000): "Self-Theologization som missiologisk mål og prinsipp", i: *Innsyn 25*. Dagfinn Solheim (red.); ss. 11-14.

*Hiebert, Paul, Daniel Shaw & Tite Tienou (1999): *Understanding Folk Religion. A Christian Response to Popular Beliefs and Practices*. Grand Rapids, MI: Baker; ss. 323-365.

Patzia, Arthur (2001): *The Emergence of the Church: Context, Growth, Leadership & Worship*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press; ss. 250.

Tennent, Timothy C. (2007): *Theology in the Context of World Christianity*. Grand Rapids, MI: Zondervan; ss. 193-220.

*Turner, Victor (2005): "Religious Specialists", i: *Magic, Witchcraft and Religion. An Anthropological Study of the Supernatural*. (6th ed.). Arthur C. Lehmann & James E. Myers. Mountain View, CA: Mayfield; ss. 71-78.

*Von Furer-Haimendorf, C. (2005): "Priests", i: *Magic, Witchcraft and Religion. An Anthropological Study of the Supernatural*. (6th ed.). Arthur C. Lehmann & James E. Myers. Mountain View, CA: Mayfield; ss. 79-83.

J. Menighetsplanting

Hiebert, Paul & Eloise Hiebert Meneses: *Incarnational Ministry. Planting Churches in Band Tribal, Peasant and Urban Societies*. Grand Rapids, MI: Baker Book House; ss. 51-362.

K. Annet emne

Emne godkjennes og litteratur bestemmes i samråd med emneansvarlig.

MIS607 Den forfulgte kirke (10 stp/ECTS)

Emnekode:	MIS607
Emnenavn:	Den forfulgte kirke
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Dosent Erik Kjebekk
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for nytestamentlige perspektiver på forfølgelse av den kristne kirke
- gjøre rede for kirkens erfaring av lidelse og forfølgelse i utvalgte deler av kirkehistorien
- kunne redegjøre for og drøfte missiologiske refleksjoner i møte med kristen lidelse og forfølgelse
- redegjøre for reelle misjonssituasjoner hvor kirken er eksponert for ytre press og kunne drøfte ulike tilnærminger i møte med konkrete misjonsutfordringer knyttet til kirken i slike kontekster

Ferdigheter

Etter fullført emne skal studenten kunne:

- være i stand til å reflektere teologisk over kirkens erfaringer med forfølgelse og lidelse
- være i stand til å drøfte og vurdere kirkens historiske erfaring av forfølgelse og anvende denne kunnskapen inn mot aktuelle misjonskontekster i samtiden
- kombinere anvendelsen av relevant litteratur til tolkningen av forfølgelse og den lidende kirke
- begrunne egne valg av tilnærminger til hvordan den kristne kirke i en missiologisk kontekst skal forholde seg til forfølgelse
- analysere og forholde seg kritisk til nytestamentlige og kirkehistoriske fremstillinger om forfølgelse av den kristne kirke og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset forskning- og utviklingsarbeid om forfølgelse av den kristne kirke under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- være bedre utrustet til å leve og arbeide i kontekster hvor kirken erfarer forfølgelse
- ha større forståelse for den forfulgte kirkes historie som et lidende fellesskap og være i stand til å tolke aktuelle kontekster inn i denne referanserammen
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter om den forfulgte og lidende kirke til å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksmåter
- kommunisere temaer om den forfulgte og lidende kirke både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

Menighetsbyggende arbeid har i ulike kontekster ofte vært krevende både for misjonærer og lokale kristne. I dagens misjonssituasjon gjelder dette ikke minst i områder hvor islam utgjør majoritetsreligionen. Emnet tar utgangspunkt i kirkens erfaring av forfølgelse fra den første kristne tid og følger den forfulgte kirken gjennom historien til nåværende kontekster. Gjennom teologisk refleksjon over forfølgelse som missiologisk utfordring, er emnet utviklet med tanke på å utruste studenter til økt forståelse for problemstillinger knyttet til å leve, og å virke, i kontekster hvor kirken er under press. Hensynet til lokale kristne og mulighet for fremvekst av kontekstuelle kristne fellesskap vil være sentralt.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

Studiekrav:

Et av følgende studiekrav må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekravene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers klausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høyskolen.

1. Forfølgelse i Det nye testamentet

*Barclay, John M.G. (1993): "Conflict in Thessalonica", i: *The Catholic Biblical Quarterly* (55); ss. 512-530.

*Bauckham, R. (1993), *The Theology of the Book of Revelation*. Cambridge: Cambridge University Press; ss 76-94, 107-108.

*Davids, P.H. (1990): *The First Epistle of Peter* (NICNT). Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 30-44; 163-197.

*House, Paul B. (1990): "Suffering and the Purpose of Acts", i: *Journal of the Evangelical Theological Society* (33/3); ss 317-330.

Jervis, Ann L. (2007): *At the heart of the Gospel*. Grand Rapids, MI: Eerdmans; ss. 1-76; 97-115; 129-138.

2. Forfølgelse i kirkens historie

*Dowley, Tim (red) (1981): *2000 år med Kristus. Kristendommens Historie*. Oslo: Lutherstiftelsen – Nomi – Sambåndet; ss. 314-323.

*Frend, W. H. C. (1987): *Martyrdom and Persecution in the Early Church*. Oxford: Basil Blackwell; ss. 477-521.

*Færøvik, Torbjørn (2009): *Midtens Rike. En vandring i Kinas historie*. Oslo: Cappelen Damm; ss. 313-339s

*Lambert, Tony (1994): *The Resurrection of the Chinese Church*. Wheaton, IL: An OMF Book Harold Shaw Publishers; ss. 9-25.

*Moffett, Samuel Hugh (2005): *A History of Christianity in Asia, Vol. II, 1500-1900*. Maryknoll, NY: Orbis Books; ss. 484-487.

*Rude, Poul (1970): *Kirken under keiserne*. Odense: Gjellerup; ss. 30-42.

*Westin, Gunnar (1973): *Frikirkenes Historie. Martyrer og frihetskjempere*. Oslo: Norsk Litteraturselskap; ss. 35-47, 56-147.

3. Forfølgelse som missiologisk utfordring

*Kendal, E (2008): "Religious liberty trends 2007-2008", i *International Journal for Religious Freedom*, Vol. 1/1, ss 111-123

*Saufer, Ch. (2008): "Researching persecution and martyrdom: Part 1. The external perspective", i *International Journal for Religious Freedom*, Vol. 1/1, ss 26-47

*Schirmmacher, T. (2008): *May a Christian go to court?* Bonn: Culture and Science Publ., ss 27-48, 55-60.

*Schirmmacher, T. (2008): "Defending religious freedom of Christians benefits all" i: *International Journal for Religious Freedom*, Vol. 1/1, ss 13-25.

*Tieszen, Ch. L. (2008): "Towards redefining persecution" i: *International Journal for Religious Freedom*, Vol. 1/1, ss 67-79.

*Woodberry, J. Dudley (2008): *From seed to fruit. Global trends, fruitful practices, and emerging issues among muslims*. Pasadena, California: William Carey Library, ss. 297-335, 311-323, 355-365.

4. Aktuelle kontekster

Enten:

*Thoresen, Frank-Ole (2007): "Kolonimakt, misjon og hellig krig på Afrikas Horn", i: *Norsk tidsskrift for misjonsvitenskap* (61); ss. 67-88.

*Shenk, David W. (1972): *A study of Mennonite presence and church development in Somalia from 1950-1970*. New York, NY: New York University – School of Education; utvalg av sider.

eller:

Aikman, David (2006): *Jesus in Beijing*. Oxford: Monarch Books; ss. 56-208; 241-259.

Tekstvariantene kan byttes ut med andre aktuelle kontekster etter avtale med og godkjenning av emneansvarlig.

PT601 Organisasjons- og menighetsledelse (10 stp/ECTS)

Emnekode:	PT601
Emnenavn:	Organisasjons- og menighetsledelse
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førstelektor Erling Lundeby
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter fullført emne skal studentene kunne:

- gjøre utførlig rede for de mest sentrale teoriene om organisasjons-, motivasjons- og ledelsesteori
- gjøre rede for og drøfte det særegne ved ledelse av kristne organisasjoner og menigheter med utgangspunkt i kunnskap om menighetsledelse og strukturer i Det nye testamente
- gjøre rede for og drøfte ulike beslutningsprosesser og hvordan man best kan håndtere konflikter i menigheten
- drøfte sentrale perspektiver på verdibasert lederskap med utgangspunkt i holdningsetiske perspektiver

Ferdigheter:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- kombinere og anvende praktisk ulike teorier for ledelse og motivasjon i kristne organisasjoner og menighetsliv
- kunne anvende ulike modeller, metoder og verktøy for forebygging og konstruktiv håndtering av konflikter

Generell kompetanse:

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- mestre ulike teorier for organisasjons- og menighetsledelse og delta aktivt i organisasjons- og menighetslivet
- forplikte seg på verdier for verdibasert ledelse og yrkesetiske holdninger i samsvar med et kristent menneskesyn

Emnets innhold:

Emnet er todelt. Først gis det en innføring i organisasjonsteori. Studenten vil få kunnskap om hvordan organisasjoner fungerer og hvilke forutsetninger som skal til for utvikling av god organisasjonskultur. Dernest vil emnet drøfte lederrollen særskilt og gi kunnskap om hva som særskilt kjennetegner menighetsledelse. Studenten skal tilegne seg kunnskap om ulike

ledelsesteorier og drøfte på hvilken måte disse teoriene kan være en positiv ressurs for menighetsledelse i vår tid. Hensikten er å utvikle ferdigheter og yrkesetiske holdninger som er relevante for arbeid i kristne organisasjoner og menigheter.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet består av totalt 30 undervisningstimer, bestående av både forelesninger og seminarer. I seminarene skal studenten presentere oppgaveutkast og få respons fra faglærer og medstudenter. I seminarene skal studentene også presentere deler av pensumlitteraturen som utgangspunkt for drøftelser mellom seminardeltakerne.

Det blir gitt konsentrert undervisning i dette emnet gjennom 6 studiesamlinger som varer over to dager.

StudiekraV:

Et av følgende studiekraV må gjennomføres:

A. Prosessorientert vurderingsform:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Skrive to referater fra utvalgte deler av pensumlitteraturen. Hvert referat skal være på 500 ord.
3. Legge frem utkast til oppgave i seminar og gi respons på medstudenters oppgaveutkast.
4. Skrive en oppgave over selvvalgt tema godkjent av faglærer. Oppgaven skal være på 5000 ord eksklusiv forside, innholdsfortegnelse, fotnoter og litteraturliste. Endelig oppgaveformulering eller problemstilling må være godkjent av faglærer minst to uker før endelig innleveringsfrist.

B. Klausureksamen som vurderingsform:

Studenter som har mer enn 20% fravær fra undervisningen og således ikke oppfyller studiekraVene ovenfor gjennomfører istedenfor en sekstimers kausureksamen.

Dersom studenten velger emnet i et semester det ikke tilbys undervisning, må studenten gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som gis gradert karakter. Studenten har da krav på inntil tre timer leseveiledning.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekraVene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av enten den skriftlige oppgaven eller kausureksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E av laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan kjøpes i eget emnekompendium ved høgskolen.

Brunstad, Paul Otto (2009): *Klokt lederskap mellom dyder og dødssynder*. Oslo: Gyldendal Akademisk; ss. 15-270.

Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan (1997): *Hvordan organisasjoner fungerer. Innføring i organisasjon og ledelse*. Bergen: Fagbokforlaget; ss. 9-383.

Skjevesland, Olav (1998): *Morgendagens menighet. Ledelse og livsform*. Oslo: Verbum forlag; ss. 22-158.

PT602 Å forkynne Kristus i Det gamle testamente (10 stp/ECTS)

Emnekode:	PT602
Emnenavn:	Å forkynne Kristus i Det gamle testamente
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førstelektor Egil Sjaastad
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskaper

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre utførlig rede for om Jesu og apostlenes forståelse og anvendelse av Det gamle testamente i sin forkynnelse
- redegjøre for sentrale hermeneutiske problemstillinger om forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente med tanke på kristen forkynnelse av GT-tekster
- redegjøre for hvordan GT-tekster er blitt forkynt gjennom kirkens historie
- drøfte særlige utfordringer knyttet til forkynnelse av narrative, profetiske og poetiske tekster i Det gamle testamente

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- kunne analysere utvalgte GT-tekster av ulike sjanger med tanke på hvordan deres budskap kan formidles i dag
- analysere og forholde seg kritisk til fremstillinger om formidling av GT-tekster og anvende disse til å gjennomføre faglige resonnementer
- kunne gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om forkynnelse av GT-tekster under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdighet for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttryksmåter
- kommunisere teamer, problemstillinger, analyser og konklusjoner om forkynnelse av GT-tekster, både med spesialister og til allmennheten

Emnets innhold:

I dette emnet skal studenten arbeide med prinsippsspørsmål knyttet til forkynnelsen av tekster og temaer i Det gamle testamente. Emnet har et hermeneutisk siktemål, nemlig å drøfte hvordan man kan forkynne Kristus ut fra gammeltestamentlige bibeltekster uten at tekstenes historisitet reduseres. Problemstillingen drøftes med utgangspunkt i pensumlitteraturen og et utvalg prekener fra den kristne kirkes historie. Studenten skal kunne analysere hvordan GT i ulike deler av kirkehistorien er blitt anvendt i forkynnelsen og drøfte hvorledes GT-tekster kan forkynnes på en ansvarlig og aktuell måte i vår egen tid.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisningen består av totalt 24 undervisningstimer. 12 av disse timene er forelesninger over pensum, mens 10 timer er seminarer. I seminartimene skal studenten presentere utkast til konkrete prekener med utgangspunkt i tekster fra Det gamle testamente og utkast til oppgave og få respons fra faglærer og medstudenter. I de 2 siste undervisningstimene skal studenten gjennomføre undervisningsopplegget under faglig veiledning.

Studiekrav:

Studenten skal:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Planlegge og gjennomføre tre prekener på 20 minutter hver med utgangspunkt i fire GT-tekster fra tekstrekkene til Den norske. Prekenene skal fremføres i en menighetsgudstjeneste og organiseres i samarbeid mellom Fjellhaug Misjonshøgskole og menigheter i Oslo-regionen. Manus til preken skal skrives og leveres inn som en del av bedømmelsen. Emneansvarlig vil være tilstede under gjennomføringen av prekenene og vil vurdere disse til bestått/ikke bestått.
3. Studenten skal skrive en oppgave på 2000 ord over selvvalgt tema godkjent av emneansvarlig. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av gjennomførte prekener og innlevert oppgave. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * kan fås kjøpt i eget emnekompendium ved høgskolen.

Kirkeårets tekster (1990 eller senere). Oslo: Vebrum forlag. Et utvalg på 30 sider.

Sidney, Greidanus (1999): *Preaching Christ from the Old Testament. A Contemporary Hermeneutical Method*. Michigan/Cambridge: William B. Erdmans Publishing Company; ss. 1-373.

Sjaastad, Egil (red.) (2008): *Med GT på vei til talerstolen. Perspektiver på Det gamle testamantets plass i den kristne kirkes forkynnelse. En antologi*. Oslo: FMH-forlaget; ss. 27-52, 107-144 og 229-246.

Skjevesland, Olav (1995): *Det skapende ordet. En prekenlære*. Oslo: Universitetsforlaget; ss. 155-172.

I tillegg skal studenten lese 100 sider med prekener ut fra Det gamle testamente. Utvalget skal dekke et bredt omfang av personer, ulike tidsepoker og teologisk ståsted. Innen tre uker før

emnet avsluttes skal studenten levere inn en liste over utvalgte prekener. Listen skal godkjennes av emneansvarlig.

PT603 Fortellingsdidaktikk i trosopplæring (10 stp/ECTS)

Emnekode:	PT603
Emnenavn:	Fortellingsdidaktikk i trosopplæringen
Studiepoeng:	10
Nivå:	600
Status:	Valgemne
Undervisningssemester:	Fastsettes av studieadministrasjonen
Emneansvarlig:	Førstelektor Egil Sjaastad
Forkrav:	Opptak på masterprogrammet
Forkunnskaper:	
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Gjelder fra:	1. januar 2011

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- redegjøre for hvordan Det gamle og Det nye testamente er preget av og anvender narrativer
- redegjøre for ulike trekk ved bibelfortellingenes sjanger, struktur og funksjon i Det gamle og Det nye testamente
- drøfte hvordan og på hvilken måte ulike narrativer i Bibelen kan anvendes i trosopplæringen
- drøfte, velge og begrunne hvordan ulike narrativer i Bibelen kan formidles til barn og unge
- redegjøre for og drøfte ulike pedagogiske problemstillinger ved formidling av bibelske narrativer til barn og unge

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende narrativt materiale fra Det gamle og Det nye testamente i trosopplæring for ulike alderstrinn, men med særlig vekt på barn og unge
- gjennomføre et selvstendig og avgrenset utviklingsarbeid om formidling av bibelske narrativer til barn og unge under faglig veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter for til å planlegge, begrunne, gjennomføre og evaluere formidling av narrativer i Bibelen til barn og unge
- formidle selvstendig arbeid og beherske fagområdets uttrykksformer

Emnets innhold:

Kristendommen er forstått som en åpenbaringsreligion. Åpenbaringen møter mennesket gjennom gjenfortellinger av begivenheter og hendelser i en bestemt åpenbaringshistorie. Bibelleseren møter denne store fortellingen i form av lengre og kortere fortellinger. Store deler av det bibelske materiale er utformet som fortellinger. I dette emnet vil studenten drøfte hvordan disse fortellingene kan anvendes i formidlingen av det kristne budskapet, spesielt mot barn og unge. Studentene skal utarbeide konkrete utkast til undervisnings- og formidlingsopplegg av bibelske narrativer for barn og unge.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisningen består av totalt 25 undervisningstimer. 12 av disse timene er forelesninger over pensum, mens 10 timer er seminarer. I seminartimene skal studenten presentere utkast til konkrete undervisnings- og formidlingsopplegg med utgangspunkt i bibelske narrativer. I de 3 siste undervisningstimene skal studenten gjennomføre undervisningsopplegget under faglig veiledning.

Studiekrav:

Studenten skal:

1. Delta på den obligatoriske undervisningen med mindre enn 20% fravær.
2. Planlegge og gjennomføre tre undervisningstimer på 45 minutter hver med utgangspunkt i tre selvvalgte bibelfortellinger. Undervisningstimene skal holdes for tre ulike aldersgrupper. Emneansvarlig vil være tilstede under gjennomføringen av undervisningstimene og vil vurdere disse til bestått/ikke bestått.
3. Undervisningstimene skal planlegges skriftlig gjennom tre oppgaver som hver er på 2000 ord. Oppgavene skal redegjøre for disposisjonen til undervisningsopplegget med utgangspunkt i selvvalgt narrativ. Oppgavene skal gjøre seg bruk av aktuell teori og pensumlitteratur. Oppgavene vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering og eksamen:

For å fullføre emnet må alle studiekravene være bestått. Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av gjennomførte undervisningstimer og innleverte oppgaver. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

Pensumlitteratur:

Andersen, L. (2006): *Teksten og tiden. En midlertidig bog om forkyndelsen*. Fredricia: Forlagsgruppen Lohse; ss. 105-154.

Breidlid, H. og Nicolaissen, T. (2000): *I begynnelsen var fortellingen. Fortelling i KRL*. Oslo: Universitetsforlaget; ss.7-82; 223-258; 303-418.

Bøe, S. (2009): "Forklar os denne lignelsen!", i: *Troen, teksten og konteksten. Festskrift til Torben Kiær*. B. H. Andersen, P. Østergård Jensen og C. Elmelund Petersen (red.) Hillerød: Dansk Bibel-Institut, i kommission hos LogosMedia; ss. 122-140.

Kvanvig, H. (1999): *Historisk bibel og bibelsk historie. Det gamle testamentes teologi som historie og fortelling*. Oslo: HøyskoleForlaget; ss. 201-244.

- Lied, S. (1996,): *Jeg fant, jeg fant ... en bibeltekst*. Oslo: IKO-forlaget; ss. 1-132.
- Pedersen, C. H. (2009): *Hvordan få det sagt? En praktisk grundbog for formidlere*. Fredricia: Lohse; ss. 31-42; 89-105.
- Ramsfjell, A. (2000): "Barnebibelens implisitte leser", i: *Forskning og fundering. Religion og religiøsitet i skole, kirke og samfunn*. E. Birkedal, H. Hegstad og G. Skeie (red.). Trondheim: Tapir; ss. 49-62.
- Redse, A. (1993): *An Introduction to Church Teaching*. Hong Kong: Taosheng Publishing House.
- Sunde Pedersen, H. (2008): "Å forkynne over fortellinger fra Det gamle testamente", i: *Med GT på vei til talerstolen*. E. Sjaastad (red.). Oslo: FMH-forlaget; ss. 107-144.
- Winsnes, O. G. (1984): *Kristendom – erfaring – kommunikasjon. En samling artikler om religionspedagogiske emner*. Trondheim: Tapir akademisk forlag; ss. 107-139.
- Winther-Nielsen, N. (2009), "Abrahams lydige vandring og ofring", i: *Troen, teksten og konteksten. Festskrift til Torben Kiær*. B. H. Andersen, P. Østergård Jensen og C. Elmelund Petersen (red.) Hillerød: Dansk Bibel-Institut, i kommission hos LogosMedia; ss. 75-99.